

Περιεχόμενα

1.	Η Αλβανία με μια ματιά	4
2.	Άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Αλβανία.....	12
2.1.	Θεσμικό πλαίσιο επιχειρηματικής δραστηριότητας.....	12
2.2.	Νομικές μορφές εταιρειών – Γενικές ρυθμίσεις	12
2.3.	Ίδρυση εταιρείας – Διαδικασίες	15
2.3.1.	Εγγραφή νέας εταιρείας στο Εθνικό Κέντρο Εγγραφής – QKR.....	15
2.3.2.	Διαδικασίες αδειοδότησης από το Εθνικό Κέντρο Αδειών – QKL.....	16
3.	Φορολογικό – δασμολογικό καθεστώς	17
3.1.	Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.....	17
3.2.	Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων	18
3.3.	Φορολογία επιχειρήσεων.....	19
3.4.	Τοπικοί φόροι.....	21
3.4.1.	Φόρος ιδιοκτησίας ακίνητης περιουσίας.....	21
3.4.2.	Φόρος μεταβίβασης ακινήτων	21
3.4.3.	Φόρος νέων κατασκευών	21
3.5.	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.).....	22
3.6.	Ειδικός φόρος (excise tax).....	23
3.7.	Φόρος υλικών συσκευασίας	25
3.8.	Δασμοί.....	26
4.	Σήμανση – Πρότυπα – Πιστοποιητικά.....	26
5.	Προστασία Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.....	28
6.	Αλλοδαποί πολίτες στην Αλβανία	29
6.1.	Καθεστώς εισόδου αλλοδαπών στην Αλβανία	29
6.2.	Άδεια παραμονής για εργασία αλλοδαπού πολίτη στην Αλβανία.....	29
6.3.	Άδεια εργασίας για αλλοδαπό πολίτη στην Αλβανία.....	32
7.	Εργασιακό καθεστώς.....	33
7.1.	Θεσμικό πλαίσιο εργασιακών σχέσεων	33
7.2.	Σύμβαση εργασίας, ώρες εργασίας, ετήσια άδεια	34
7.3.	Ασφαλιστικές εισφορές (κοινωνική ασφάλιση και ασφάλεια υγείας).....	35
7.4.	Βασικός και μέσος μηνιαίος μισθός	36
7.5.	Εργατικό δυναμικό.....	37
8.	Δημόσιες Προμήθειες	37
8.1.	Θεσμικό πλαίσιο	37
8.2.	Είδη διαδικασιών, όρια διαγωνισμών, νομιμοποίηση εγγράφων	38

8.3.	Χρήσιμες ιστοσελίδες δημοσίευσης διεθνών διαγωνισμών.....	39
9.	Ακίνητη Περιουσία.....	40
10.	Θεσμικό πλαίσιο επενδύσεων	41
10.1.	Προστασία Επενδύσεων	41
10.2.	Νόμος 55/2015 «Περί στρατηγικών επενδύσεων»	41
10.3.	Συμβάσεις Παραχώρησης.....	43
10.4.	Επενδυτικά Κίνητρα.....	43
10.5.	Περιοχές Τεχνολογικής και Οικονομικής Ανάπτυξης (TEDA).....	45
10.6.	Συμβούλιο για τις Επενδύσεις	46
10.7.	Εθνικό Οικονομικό Συμβούλιο	46
11.	Αλβανική Οικονομία	47
11.1.	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.....	47
11.2.	Πληθωρισμός	47
11.3.	Νομισματική πολιτική.....	48
11.4.	Εθνικό νόμισμα - Συναλλαγματικές ισοτιμίες	48
11.5.	Απασχόληση - Ανεργία	49
11.6.	Κρατικός Προϋπολογισμός	49
11.7.	Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών	50
11.8.	Αξιολόγηση – κατάταξη της Αλβανίας σε Εκθέσεις Διεθνών Οργανισμών	51
11.9.	Εξωτερικό εμπόριο Αλβανίας	53
11.10.	Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Αλβανία	55
12.	Αλβανία – Ευρωπαϊκή Ένωση.....	58
13.	Ελληνο – Αλβανικές Οικονομικές Σχέσεις	59
13.1.	Διμερές θεσμικό πλαίσιο	59
13.2.	Διμερές εμπόριο Ελλάδος – Αλβανίας	60
13.3.	Ελληνική επενδυτική παρουσία στην Αλβανία	62
14.	Επιχειρηματικό περιβάλλον – Κίνδυνοι και Προοπτικές	66
14.1.	Επιχειρηματικό περιβάλλον	66
14.2.	Προοπτικές.....	68
14.3.	Γιατί να δραστηριοποιηθεί μια ελληνική επιχείρηση στην Αλβανία.....	69
14.4.	Ιδιαιτερότητες της αγοράς.....	70
15.	Διεθνείς Εκθέσεις.....	71
16.	Χρήσιμες Διευθύνσεις.....	77

1. Η Αλβανία με μια ματιά

Γενικά	
Επίσημη ονομασία	Δημοκρατία της Αλβανίας / Republic of Albania (Albania) / Republika e Shqipërisë (Shqipëria)
Έκταση	28.748 τετρ. χλμ. (από τα οποία 1.350 τετρ. χλμ. ύδατα) Μήκος συνόρων: 1.094 χλμ., από τα οποία 362 χλμ. ακτογραμμή Μήκος συνόρων με Ελλάδα: 282 χλμ.
Πληθυσμός	2.893.005 (1.1.2015)
Γλώσσα συναλλαγών	Αλβανική (η χρήση της ελληνικής, όπως και της ιταλικής είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη)
Πολίτευμα	Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία
Θρησκεία	Μουσουλμάνοι (σουνίτες) : 56,7% – Ορθόδοξοι: 6,75% – Καθολικοί: 10,03% – Λοιπά θρησκευόμενα: 26,52% (Απογραφή 2011)
Πρωτεύουσα	Τίρανα (Tirana): Νομός Τιράνων: 800.986 κάτοικοι (1.1.2015)
Νόμισμα	Αλβανικό λεκ (ALL) Ισοτιμία: ALL/EUR =140,82 – \$ ΗΠΑ/ALL=125,61 (Ιούνιος 2015) Μέση ισοτιμία: 2014: ALL/EUR = 139,97 – ALL/ US\$ = 105,48 2013: ALL/EUR = 140,26 – ALL/ US\$ = 105,67 2012: ALL/EUR = 139,04 – ALL/ US\$ = 108,18
Διεθνείς κωδικοί	Διεθνής κωδικός Τηλεφωνικών κλήσεων: 00355 Διεθνής κωδικός διαδικτύου: .al
Τοπική ώρα	+1 Greenwich (-1 ώρα από ώρα Ελλάδας) Θερινή ώρα: +1 ώρα (έναρξη: τελευταία Κυριακή Μαρτίου – λήξη: τελευταία Κυριακή Οκτωβρίου)
Διεθνές αεροδρόμιο	Μητέρα Τερέζα, στη θέση Rinas (25 χλμ. από τα Τίρανα) http://www.tirana-airport.com/
Εθνική εορτή	28 Νοεμβρίου: Ημέρα Ανεξαρτησίας 29 Νοεμβρίου: Ημέρα Απελευθέρωσης

Πολίτευμα – Διοίκηση

Σύνταγμα	Τέθηκε σε ισχύ στις 21 Νοεμβρίου 1998 http://www.president.al/english/pub/kushtetuta.asp	
Ανώτατα Δικαστικά Σώματα	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Συνταγματικό Δικαστήριο http://www.gjk.gov.al/ ▪ Ανώτατο Δικαστήριο http://www.gjykataelarte.gov.al/ 	
Κοινοβούλιο	Εθνικό Κοινοβούλιο / Kuvendi http://www.parlament.al (140 βουλευτές: 100 εκλεγόμενοι άμεσα και 40 από λίστα, ανάλογα με την εκλογική δύναμη των κομμάτων – κομματικών συνασπισμών) Επόμενες βουλευτικές εκλογές: 2017	
Πρόεδρος Κοινοβουλίου	κ. Ilir Meta http://kryetari.parlament.al/	
Πρόεδρος Δημοκρατίας	κ. Bujar Nishani (από Ιούλιο 2012) http://www.president.al/	
Πρωθυπουργός	κ. Edi Rama (από Σεπτέμβριο 2013), Σοσιαλιστικού Κόμματος http://www.km.gov.al	
Κυβέρνηση	Αντιπρόεδρος + 19 Υπουργοί http://www.kryeministria.al/al/qeveria/ministrat	
Διοικητική διαίρεση	12 Νομαρχίες: Berat, Dibër, Durrës, Elbasan, Fier, Gjirokaster, Korçë, Kukës, Lezhë, Shkodër, Tirana, Vlorë	
Πληθυσμός ανά Νομό (1.1.2015)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τίρανα (Tiranë): 800.986 ▪ Φιέρι (Fier): 315.012 ▪ Ελμπασάν (Elbasan): 301.397 ▪ Δυρράχιο (Durrës): 276.191 ▪ Κορυτσά (Korçë): 224.165 ▪ Σκόδρα (Shkodër): 218.523 ▪ Αυλώνα (Vlorë): 183.100 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Μπεράτι (Berat): 142.679 ▪ Λέζα (Lezhë): 136.814 ▪ Ντίμπερ: (Dibër): 136.476 ▪ Κούκες (Kukës): 85.461 ▪ Αργυρόκαστρο (Gjirokastrë): 72.201
Δήμαρχος Τιράνων	κ. Erion Veliaj από 21.06.2015 (http://www.tirana.gov.al)	

Δημογραφικά στοιχεία

Μεταβολή πληθυσμού	1/1/2001: 3.067.740 1/1/2015: 2.893.005
Φύλα πληθυσμού	Ανδρες: 50,54% (1.462.005) – Γυναίκες: 49,46% (1.431.000)
Ηλικιακή δομή	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 0-14 ετών: 18,59% (537.928) ▪ 15-59 ετών: 63,78% (1.845.138) ▪ 60+ ετών: 17,63% (509.939)
Αριθμός νοικοκυριών	απογραφή 2011: 722.262
Αριθμός κατοικιών	απογραφή 2011: 1.012.400
Αριθμός κτιρίων	απογραφή 2011: 598.267

Εργασία

Εργατικό δυναμικό	2014: 1.067.000
Εργαζόμενοι	2014: 925.000
Ανεργία	2014: 13,3% - 2013: 12,99% – 2012: 12,95% - 2011: 13,34%
Αριθμός ανέργων	2014: 142.000
Επίδομα ανεργίας	6.850 ALL (49 € περίπου)
Βασικός μισθός ιδιωτικού τομέα	22.000 ALL (155 € περίπου)
Μέσος μηνιαίος μισθός Δημ. τομέα	53.025 ALL (378 € περίπου)
Μέσος μισθός ανά κατηγορία εργαζομένου	<p>Ο μέσος μηνιαίος μεικτός μισθός σε όλους τους οικονομικούς τομείς ανέρχεται σε 45.539 ALL (325 € περίπου).</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Γεωργία και αλιεία: 33.926 ALL (242 € περίπου) Ορυχεία και λατομεία: 106.314 ALL (760 € περίπου) Μεταποίηση: 29.091 ALL (207 € περίπου) Κατασκευαστικός τομέας: 35.794 ALL (255 € περίπου) Λιανικό και χονδρικό εμπόριο: 30.860 ALL (200 € περίπου) Εκπαίδευση: 54.473 ALL (390 € περίπου) Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες: 90.202 ALL (645 € περίπου) Επικοινωνίες και πληροφορική: 72.944 ALL (520 € περίπου) Διοικητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες: 34.722 ALL (248 € περίπου)</p>

Περιβάλλον

Ποταμοί	Δρίνος (μήκος 285 χλμ.), Σεμάν (281 χλμ.), Αώος (272 χλμ.), Shkumbin (181 χλμ.), Mat (115 χλμ.), Erzen, Ishem, Buna
Ορυκτός πλούτος – άδειες εξόρυξης	<ul style="list-style-type: none">▪ Πετρέλαιο και φυσικό αέριο <p>Επίσης, μέχρι 1.7.2014 είχαν δοθεί συνολικά 696 άδειες, από τις οποίες οι 656 εξόρυξης. Ενδεικτικά, έχουν δοθεί άδειες για:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Χρώμιο: 277▪ Ασβεστόλιθο, πλάκες και ασβεστολιθικά προϊόντα: 236▪ Σίδηρο-νικέλιο 32▪ Χαλκό 22▪ Άργιλο (πηλό): 21 άδειες▪ Γύψο-ανυδρίτες: 12 άδειες▪ Χαλαζία 5 άδειες <p>Αναλυτική παρουσίαση: http://www.energija.gov.al/files/userfiles/Tabela_aktive_2014.pdf</p>

Μεταφορές

Διεθνές αεροδρόμιο	Μητέρα Τερέζα, στη θέση Rinas (25 χλμ. από τα Τίρανα) http://www.tirana-airport.com/				
Αριθμός πτήσεων	2014: 18.385				
Επιβατική κίνηση αεροδρομίου	2014: 1.810.305 άτομα (896.029 εισήλθαν και 914.276 αναχώρησαν) 2013: 1.757.342 άτομα (873.159 εισήλθαν και 884.183 αναχώρησαν) 2012: 1.665.331 άτομα (826.299 εισήλθαν και 839.032 αναχώρησαν)				
Αερομεταφορές cargo	2014: 1.845 τόνοι 2013: 1.778 τόνοι 2012: 1.875 τόνοι airmail: 480 τόνοι (2014)				
Σιδηρόδρομος	Αλβανικοί Σιδηρόδρομοι HSH http://www.hsh.com.al/ Δίκτυο σε λειτουργία: 346 χλμ.				
Επιβατική κίνηση σιδηροδρόμων	2014: 187.000 άτομα, 2013: 329.000 άτομα, 2012: 448.000 άτομα				
Μεταφερόμενο φορτίο μέσω σιδηροδρόμων	2014: 338.000 τόνοι 2013: 151.000 τόνοι 2012: 142.000 τόνοι				
Θαλάσσιες μεταφορές	Αρχή Λιμένος Δυρραχίου http://www.apdurre.com.al Αρχή Λιμένος Αυλώνας http://www.portivlore.com Αρχή Λιμένος Αγ. Σαράντα Α.Ε. http://www.portisarande.com.al (ιστοσελίδα, προσωρινά εκτός λειτουργίας) Αρχή Λιμένος Σεντζίν http://www.portofshengjin.com				
Κίνηση λιμανιών	2014	Δυρραχίου	Αυλώνα	Αγ. Σαράντα	Σεντζίν
	Εμπορεύματα (τόνοι)	3.717.000	97.607	17.000	235.000
	Επιβάτες – (άτομα)	798.524 (2012)	82.718 (2014)	121.793 (2011)	-
Σύνολο επιβατών στα λιμάνια (2014)	559.090 εισήλθαν (162.356 αλλοδαποί και 396.734 ημεδαποί) 535.479 αναχώρησαν (173.380 αλλοδαποί και 362.099 ημεδαποί)				

Τηλεπικοινωνίες

Κινητή Τηλεφωνία	2014: 3.359.654 ενεργοί συνδρομητές (κάρτες SIM)
Σταθερή Τηλεφωνία	2014: 247.070 συνδέσεις
Εταιρείες κινητής	Vodafone (46%), Telekom (πρώην AMC) (33%), Eagle Mobile (13%), Plus Communication (8%)
Εταιρείες σταθερής	AlbTelecom (74%), Abcom (6%), ASC (6%), Nisatel (4%) και πληθώρα εταιρειών μικρού μεγέθους

Εκπαίδευση (δημόσια και ιδιωτική)

Αριθμός παιδιών σε νηπιαγωγεία	Σχολικό έτος 2013 – 2014: 81.448
Αριθμός παιδιών σε σχολεία Α΄-βάθμιας – βασικής εκπαίδευσης	Σχολικό έτος 2013 – 2014: 377.074
Αριθμός παιδιών σε σχολεία Β΄-βάθμιας εκπαίδευσης	Σχολικό έτος 2013 – 2014: 151.937
Αριθμός φοιτητών σε ιδρύματα Γ΄-βάθμιας εκπαίδευσης	Σχολικό έτος 2013 – 2014: 173.819 Σε δημόσια: 142.707 Σε ιδιωτικά: 31.112
Ιδρύματα Γ΄-βάθμιας εκπαίδευσης	16 δημόσια και 45 ιδιωτικά

Υγεία

	2009	2010	2011	2012	2013
Αριθμός Νοσοκομείων	44	44	44	44	44
- Αριθμός κλινών στα νοσοκομεία	8.805	8.707	8.711	8.410	8.283
- Αριθμός νοσηλευθέντων στα νοσοκομεία	265.200	258.407	240.562	247.220	260.727
- Μέση διάρκεια παραμονής στα νοσοκομεία (ημέρες)	5,7	5,8	5,7	6,1	5,5
- Μέση περίοδος επαναχρησιμοποίησης κλίνης (bed turn/ημέρες)	29,9	29,3	28,5	29,4	31,5
- Αριθμός ατόμων που υποβλήθηκαν σε χειρουργικές επεμβάσεις	54.553	52.086	51.163	50.802	55.038
Κέντρα Υγείας	616	475	456	421	409
- Αριθμός επισκέψεων ασθενών στα κέντρα υγείας	2.575.726	3.103.102	2.933.835	3.020.925	3.184.669
Πολυκλινικές	46	46	46	46	46
- Αριθμός επισκέψεων ασθενών στις πολυκλινικές	2.279.865	2.353.440	2.626.077	2.598.309	1.733.897
Ασθενοφόρα	1.772	2.079	1.970	1.946	1.998
- Αριθμός περιστατικών που εξυπηρετήθηκαν από ασθενοφόρα	893.652	1.094.574	1.365.484	1.340.135	1.334.058

Βασικά οικονομικά μεγέθη

ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές	2013: 1.350.555 εκ. ALL (προσωρινά στοιχεία) (περίπου 9.647 εκατ. ευρώ), 2012: 1.332.811 εκ. ALL (περίπου 9.520 εκατ. ευρώ) (INSTAT)					
Κατά κεφαλή ΑΕΠ	2013: 3.323 € ή 4.411 \$ΗΠΑ (INSTAT)					
Τομεακή κατανομή ΑΕΠ (2013*) *προσωρινά στοιχεία	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αγροτικός τομέας: 22,5% ▪ Βιομηχανία: 14,44% ▪ Υπηρεσίες: 51,13% ▪ Κατασκευές 11,93% 					
Εισροές άμεσων ξένων επενδύσεις	Έτος	2010	2011	2012	2013	2014
	Αξία σε εκ. €	793,32	630,35	665,78	944,76	877,60 προσωρινά στοιχεία
	Μεταβολή από προηγ. έτος	10,66%	-20,54%	5,62%	41,90%	- 7,1%
Δημόσιο χρέος κεντρικής κυβέρνησης	2014: 70,00% ΑΕΠ 2013: 877,86 δισ. ALL ή 65,00% ΑΕΠ 2012: 866,32 δισ. ALL ή 61,51% ΑΕΠ					
Δημοσιονομικό έλλειμμα	2014: -72,13 δισ. ALL ή 5,1% ΑΕΠ 2013: -66,94 δισ. ALL ή 4,96% ΑΕΠ 2012: -45,86 δισ. ALL ή 3,44% ΑΕΠ					
Εισροές μεταναστευτικών εμβασμάτων	Έτος	2010	2011	2012	2013	2014
	Αξία σε εκ. €	696,49	669,57	680,15	546,84	591,8
	Μεταβολή από προηγ. έτος	-10,97%	-3,86%	1,58%	-19,60%	8,6%
Πληθωρισμός	2014: 1,63% - 2013: 1,94% - 2012: 2,04% - 2011: 3,45% - 2010: 3,56%					
Ανεργία	2014:13,3% - 2013: 12,99% - 2012: 12,95% - 2011: 13,34%					
Ανάπτυξη		2013	2014	2015	2016	
	ΔΝΤ/IMF	0,7%	2,1%	2,5 - 3%	4%	
	Παγκόσμια Τράπεζα/World Bank	0,7%	2,1%	3%	3,5%	
	ΕΤΑΑ/EBRD	0,4%	1,7%	2,5%	3%	
	Αλβ. Υπουργείο Οικονομικών	1,11%	2 %	3%		

Κρατικός προϋπολογισμός

Έσοδα	2014: 366,69 δισ. ALL, 2013: 327,18 δισ. ALL, 2012: 330, 38 δισ. ALL
Δαπάνες	2014: 438,82 δισ. ALL, 2013: 394,12 δισ. ALL, 2012: 376, 24 δισ. ALL
Έλλειμμα	2014: -72,13 δισ. ALL, 2013: -66,94 δισ. ALL, 2012: -45,86 δισ. ALL
Έλλειμμα ως ποσοστό ΑΕΠ	2014: 5,1%* 2013: 4,96%, 2012: 3,44%

*εκτίμηση

Συμμετοχή σε Διεθνείς Οργανισμούς – ΕΕ - Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου

- Μέλος των Η.Ε. και των κυριότερων διεθνών οργανισμών και φορέων, μεταξύ των οποίων, από 28 Σεπτεμβρίου 2000 του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (WTO), από το 2007 της CEFTA (Central European Free Trade Agreement) και από 1 Απριλίου 2009 του NATO.
- Έχει υπογράψει Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου με τις 4 χώρες ΕΖΕΣ και την Τουρκία.
- Στις 12 Ιουνίου 2006 υπογράφηκε η Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ – Αλβανίας. Την 24 Ιουνίου 2014 έλαβε το καθεστώς υποψήφιας προς ένταξη στην ΕΕ χώρας.
- Από τις 16 Δεκεμβρίου 2010, οι Αλβανοί πολίτες κατέχουν βιομετρικά διαβατήρια με τα οποία μπορούν ελεύθερα να ταξιδεύουν στον χώρο Σένγκεν, χωρίς να χρειάζονται θεώρηση.
- Έχει υπογράψει Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας με 40 χώρες. Η αντίστοιχη Συμφωνία με την Ελλάδα υπεγράφη στην Αθήνα, την 14.07.1995 (Ν. 2755/ΦΕΚ Α 252/19.11.1999) και τέθηκε σε ισχύ από 01.01.2001.
- Έχει υπογράψει Συμφωνία Αμοιβαίας Προώθησης και Προστασίας Επενδύσεων με 44 χώρες. Η αντίστοιχη Συμφωνία με την Ελλάδα υπεγράφη στα Τίρανα, την 01.08.1991 (Ν. 2059/ΦΕΚ Α 21/14.7.1992) και τέθηκε σε ισχύ από 04.01.1995.

Εξωτερικό εμπόριο

Όγκος εμπορίου	2014: 808,03 δισ. ALL (5,77 δισ. €), 2013: 763,77 δισ. ALL (5,43 δισ. €)
Εμπορικό ισοζύγιο	2014: -296,52 δισ. ALL (-2,12 δισ. €), 2013: -270,99 δισ. ALL (-1,9 δισ. €)
Εξαγωγές	2014: 255,76 δισ. ALL (1,83 δισ. €), 2013: 246,39 δισ. ALL (1,76 δισ. €)
Εισαγωγές	2014: 552,28 δισ. ALL (3,94 δισ. €), 2013: 517,38 δισ. ALL (3,67 δισ. €)
Ποσοστό κάλυψης εξαγωγών/εισαγωγών	2014: 46,31%, 2013: 47,62%
Κυριότερες χώρες εξαγωγής	2014: Ιταλία (52,02%), Κόσοβο (7,34%), Ισπανία (6,52%), Μάλτα (6,22%), Τουρκία (3,95%), Ελλάδα (3,46%), (Κίνα 3,42%)
Κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα	2014: (HS 27) ορυκτά καύσιμα (25,34%), (HS 64) υποδήματα, γκέτες και ανάλογα είδη (16,77%), (HS 62) ενδύματα και είδη ένδυσης, που δεν είναι πλεκτά (9,27%), (HS 72) σίδηρος – χάλυβας (8,28%), (HS 61) ενδύματα και είδη ένδυσης (6,79%).
Κυριότερες χώρες εισαγωγής	2014: Ιταλία (29,77%), Ελλάδα (9,43%), Κίνα (7,30%), Τουρκία (7,06%), Γερμανία (5,97%), Σερβία (4,28%), Ελβετία (3,05%)
Κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα	2014: (HS 27) ορυκτά καύσιμα (15,49%), (HS 84) λέβητες, μηχανές, συσκευές (6,95%), (HS 87) οχήματα (5,85%), (HS 85) μηχανές, συσκευές, εξοπλισμός και τα μέρη τους (5,78%), (HS 72) σίδηρος – χάλυβας (4,55%) και (HS 30) φαρμακευτικά προϊόντα (3,82%).

Διμερές εμπόριο Ελλάδος - Αλβανίας

Όγκος εμπορίου	2014: 60,96 δισ. ALL (435,04 εκ. €), 2013: 53,47 δισ. ALL (381,29 εκ. €)
Ισοζύγιο Ελλάδας	2014: 43,21 δισ. ALL (308,64 εκ. €), 2013: 37,92 δισ. ALL (270,38 εκ. €)
Αλβανικές εισαγωγές από Ελλάδα	2014: 52,06 δισ. ALL (371,84 εκ. €), 2013: 45,7 δισ. ALL (325,81 εκ. €)
Κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα	2014: ορυκτά καύσιμα - HS 27 (25,20%), σίδηρος και χάλυβας - HS 72 (6,42%), καπνά - HS 24 (5,10%), καρποί και φρούτα βρώσιμα - HS 08 (4,82%), πλαστικές ύλες - HS 39 (4,53%), χαρτί και χαρτόνια - HS 48 (3,55%), λέβητες, μηχανές, συσκευές - HS 84 (3,35%), αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο - HS 76 (3,10%), ζώντα ζώα - HS 01 (3,05%) και φαρμακευτικά προϊόντα - HS 30 (2,76%).
Αλβανικές εξαγωγές προς Ελλάδα	2014: 8,85 δισ. ALL (63,21 εκ. €), 2013: 7,78 δισ. ALL (65,43 εκ. €)
Κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα	2014: ενδύματα και είδη ένδυσης - HS 61 (20,84%), ενδύματα και είδη ένδυσης, που δεν είναι πλεκτά - HS 62 (14,20%), σίδηρος και χάλυβας - HS 72 (9,12%) και καπνά - HS 24 (7,39%), (HS 20) παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων (6,10%), (HS 76) αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο (3,10%).

Κατάταξη Αλβανίας σε εκθέσεις διεθνών οργανισμών

	Σύνολο αξιολογούμενων χωρών (τελευταίας έκδοσης)	2010 θέση	2011 θέση	2012 θέση	2013 θέση	2014 θέση
Transparency International "Corruption Perceptions Index"	175	87 ^η	95 ^η	113 ^η	116 ^η	110 ^η
World Economic Forum "Global Competitiveness Report"	144	88 ^η	78 ^η	89 ^η	95 ^η	97 ^η
Heritage Foundation–Wall Street Journal	178	53 ^η	70 ^η	57 ^η	58 ^η	63 ^η
World Bank "Doing Business"	189	82 ^η	77 ^η	82 ^η	108 ^η	68 ^η
World Economic Forum "Global Enabling Trade"	138	59 ^η		49 ^η		69 ^η

2. Άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Αλβανία

2.1. Θεσμικό πλαίσιο επιχειρηματικής δραστηριότητας

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο στην Αλβανία για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι ο Ν. 9901/2007 για τους επιτηδευματίες και τις εμπορικές εταιρείες (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει), μέσω του οποίου παρέχεται η δυνατότητα και στους ξένους επενδυτές να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα με τους εξής τρόπους: α) ίδρυση αλβανικής εμπορικής εταιρείας, είτε προσωπικής, όπως ατομική, ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία, είτε κεφαλαιουχικής εταιρείας, όπως εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή ανώνυμη εταιρεία, β) ίδρυση υποκαταστήματος ή γραφείο αντιπροσωπείας και γ) δημιουργία συνεταιρισμού/κοινοπραξίας.

Κατά τον ίδιο τρόπο, μία αλλοδαπή εταιρεία, μπορεί να ασκήσει επιχειρηματική δραστηριότητα στην Αλβανία με την ίδρυση εταιρείας σε μια από τις ως άνω νομικές μορφές, την ίδρυση υποκαταστήματος ή αντιπροσωπείας.

Για όλες ανεξαιρέτως τις εταιρικές οντότητες που δραστηριοποιούνται στην Αλβανία, υφίσταται, από 1^{ης} Σεπτεμβρίου 2007, υποχρέωση εγγραφής τους στο Εθνικό Κέντρο Εγγραφής (QKR, www.qkr.gov.al), σύμφωνα με το Ν. 9723/2007. Το Εθνικό Κέντρο Εγγραφής, λειτουργεί ως «one stop shop» και παρέχει τη δυνατότητα ίδρυσης επιχείρησης, εντός μίας ημέρας, με ελάχιστο διοικητικό τέλος 100 αλβανικών λεκ (περίπου 0,72 €) και ταυτόχρονη εγγραφή στα φορολογικά μητρώα, στο μητρώο κοινωνικής ασφάλισης, στο μητρώο υγειονομικής ασφάλισης και στην επιθεώρηση εργασίας, καθώς και ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών του Δήμου στον οποίο έχει έδρα η επιχείρηση. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εγγραφής η επιχείρηση αποκτά κοινό μοναδικό αριθμό ταυτοποίησης σε όλα τα ως άνω μητρώα (NIPT).

2.2. Νομικές μορφές εταιρειών – Γενικές ρυθμίσεις

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ως άνω Ν. 9723/2007 και τον Ν. 9901/2008 «Περί επιτηδευματιών και εμπορικών εταιρειών», οι νομικές μορφές των εταιρειών που εγγράφονται στο QKR είναι οι ακόλουθες:

- Ατομική Επιχείρηση - Sole Entrepreneur – Tregtari
- Ομόρρυθμη Εταιρεία – General/Unlimited Partnership – Shoqeri Kolektive
- Ετερόρρυθμη Εταιρεία – Limited Partnership – Shoqeri Komandite
- Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης – Limited Liability Company – Shoqeri me Pergjegjesi te Kufizuara (sh.p.k)
- Ανώνυμη Εταιρεία – Joint Stock Company – Shoqeri Anonime (sh.a)
- Κοινοπραξία – Joint Venture – Shoqeri e Thjeshte

▪ Ατομική Επιχείρηση

Η ατομική επιχείρηση ασκεί τη δραστηριότητά της υπό την επωνυμία του ιδιοκτήτη. Οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες υποβάλλουν αίτηση και αποδεικτικό έγγραφο ταυτοποίησης (βιομετρικό διαβατήριο ή δελτίο ταυτότητας), στα κέντρα εξυπηρέτησης του Εθνικού Κέντρου Εγγραφής (QKR). Στην αίτηση περιλαμβάνονται τα στοιχεία ταυτότητας, η ταχυδρομική διεύθυνση της οικονομικής και εμπορικής δραστηριότητας, το είδος της δραστηριότητας της επιχείρησης και

δείγμα υπογραφής του ιδιοκτήτη. Η εγγραφή στο QKR γίνεται είτε αυτοπροσώπως, είτε ή μέσω εξουσιοδοτημένου προσώπου.

- **Ομόρρυθμη Εταιρεία**

Στην ομόρρυθμη εταιρεία, όλοι οι εταίροι ευθύνονται χωρίς περιορισμό και σε ολόκληρο για τις υποχρεώσεις της. Η διαχείρισή της ανήκει σε όλους τους ομόρρυθμους εταίρους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό. Επίσης, κάθε εταίρος μπορεί να εκπροσωπεί την εταιρεία έναντι τρίτων. Η ομόρρυθμη εταιρεία εκδίδει ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενώ τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εταίρων ρυθμίζονται από το καταστατικό, το οποίο υποβάλλεται στο QKR.

- **Ετερόρρυθμη Εταιρεία**

Στην ετερόρρυθμη εταιρεία, μορφή η οποία χρησιμοποιείται σπάνια, υπάρχουν ένας ή περισσότεροι ομόρρυθμοι εταίροι, με απεριόριστη και εις ολόκληρο ευθύνη, και ένας ή περισσότεροι ετερόρρυθμοι εταίροι που ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο κεφάλαιο. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν δικαιούνται να συμμετέχουν στη διοίκηση της εταιρείας, ακόμα και αν λάβουν σχετική εξουσιοδότηση, αλλιώς ευθύνονται ως ομόρρυθμοι εταίροι. Η ετερόρρυθμη εταιρεία δε λύεται λόγω θανάτου ή αποχώρησης ενός ή περισσότερων ετερόρρυθμων εταίρων.

- **Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (sh.p.k.)**

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης είναι η συνηθέστερη νομική μορφή εταιρείας στην Αλβανία και ιδρύεται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο κεφάλαιο. Το κεφάλαιο της ΕΠΕ είναι διαιρεμένο σε μερίδια, για την ονομαστική αξία των οποίων δεν υπάρχουν ειδικές ρυθμίσεις, ενώ το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυση ΕΠΕ ανέρχεται σε 100 αλβανικά λεκ (περίπου 0,70 ευρώ). Η εισφορά των εταίρων μπορεί να είναι σε χρήμα ή σε είδος. Οι διαχειριστές της εταιρείας ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση, για χρονική περίοδο μέχρι 5 ετών, με δυνατότητα ανανέωσης, και ο διορισμός τους ισχύει από την ημερομηνία εγγραφής της εταιρείας στο QKR.

Συνήθεις αποφάσεις λαμβάνονται από τη Γενική Συνέλευση, εφ' όσον οι παρευρισκόμενοι αντιστοιχούν σε ποσοστό άνω του 30% του μετοχικού κεφαλαίου, ενώ για τις έκτακτες (όπως αλλαγή καταστατικού, μεταβολή του μετοχικού κεφαλαίου, συγχωνεύσεις, εξαγορές, διανομή κερδών) απαιτείται πλειοψηφία $\frac{3}{4}$ των παρόντων στη Γ.Σ. μετόχων, εφ' όσον οι τελευταίοι αντιπροσωπεύουν άνω του 50% του εταιρικού κεφαλαίου. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης καταγράφονται στα πρακτικά και φυλάσσονται από τους διαχειριστές της εταιρείας.

- **Ανώνυμη Εταιρεία (sh.a.)**

Το κεφάλαιο της Ανώνυμης Εταιρείας διαιρείται σε μετοχές και οι μέτοχοι ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο κεφάλαιο. Το ελάχιστο απαιτούμενο αρχικό κεφάλαιο ανέρχεται σε α) 3,5 εκατ. λεκ (περίπου 25.000 ευρώ) για την ίδρυση Α.Ε. μη δημόσιας εγγραφής και β) σε 10 εκατ. λεκ (περίπου 70.000 ευρώ) για ίδρυση Α.Ε. δημόσιας εγγραφής.

Η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιείται με την ανάληψη από τους μετόχους της υποχρέωσης να το καταβάλουν στην εταιρεία σε χρήμα ή σε είδος (δεν επιτρέπεται καταβολή εισφοράς υπό μορφή παροχής υπηρεσιών), ενώ το σύνολο της αξίας των μετοχών που αντιστοιχούν σε εισφορές σε είδος και τουλάχιστον το 25% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που αντιστοιχούν σε χρηματικές εισφορές πρέπει να καταβληθούν πριν την εγγραφή της εταιρείας. Το υπόλοιπο κεφάλαιο μπορεί να καταβληθεί σε δόσεις, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις των διοικητικών οργάνων της εταιρείας.

Δικαιώματα που συνδέονται με τις μετοχές δεν μπορούν να μεταβιβαστούν πριν την εγγραφή της εταιρείας στο QKR. Όλες οι μετοχές έχουν την ίδια ονομαστική αξία, αλλά μπορεί να υπάρχει διάκριση «κοινών» και «προνομιούχων» μετοχών. Οι τελευταίες μπορεί, επίσης, να στερούνται δικαιώματος ψήφου στη Γενική Συνέλευση και σε κάθε περίπτωση δεν μπορούν να αντιστοιχούν σε ποσοστό μεγαλύτερο του 49% του εγγεγραμμένου μετοχικού κεφαλαίου.

Ως προς το σύστημα διοίκησης των Ανώνυμων Εταιρειών, η αλβανική νομοθεσία προβλέπει την εκτέλεση των διοικητικών και εποπτικών καθηκόντων μέσω δύο Συμβουλίων, ενός Διοικητικού και ενός Εποπτικού, ή μέσω ενός μόνο Διοικητικού/Εποπτικού Συμβουλίου, επιφορτισμένου και με τις δύο λειτουργίες.

▪ **Κοινοπραξία**

Οι κοινοπραξίες αναφέρονται στην αλβανική νομοθεσία (αρ. 1074-1112 Αστικού Κώδικα) με τον όρο «απλές εταιρείες» και αποτελούνται από δύο ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, τα οποία συμφωνούν να ασκούν οικονομική δραστηριότητα και να μοιραστούν τα κέρδη που απορρέουν από αυτήν.

Οι εταίροι συνεισφέρουν στο κεφάλαιο βάσει της μεταξύ τους συναφθείσας συμφωνίας, ενώ δεν ορίζεται ελάχιστο απαιτούμενο ύψος κεφαλαίου. Κάθε εταίρος μπορεί να συμμετέχει στη διαχείριση της εταιρείας και να προβαίνει σε ενέργειες για τους σκοπούς της, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη συμφωνία. Επίσης, όλοι οι εταίροι ευθύνονται από κοινού για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ισχύουσα νομοθεσία και την εταιρική συμφωνία.

▪ **Υποκατάστημα - Αντιπροσωπεία**

Ο ξένος επενδυτής μπορεί να ασκήσει επιχειρηματική δραστηριότητα στην Αλβανία μέσω υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας. Και σε αυτή την περίπτωση απαιτείται εγγραφή στο QKR, καθώς και ορισμός νόμιμα εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου. Τα υποκαταστήματα αντιμετωπίζονται από το φορολογικό σύστημα ως εγχώριες οντότητες και έχουν την ίδια νομική προσωπικότητα με τη μητρική εταιρεία. Τα υποκαταστήματα έχουν ξεχωριστή διοίκηση και ασκούν τις δραστηριότητές τους με τρίτους στο όνομα της μητρικής εταιρείας. Τα γραφεία αντιπροσωπείας, από την άλλη πλευρά, δεν έχουν νομική προσωπικότητα και λειτουργούν όχι με σκοπό τη δημιουργία εσόδων, αλλά την προώθηση της δραστηριότητας της εταιρείας, υπογράφοντας συμφωνίες στο όνομα και για λογαριασμό της εταιρείας, που αντιπροσωπεύουν.

2.3. Ίδρυση εταιρείας – Διαδικασίες

2.3.1. Εγγραφή νέας εταιρείας στο Εθνικό Κέντρο Εγγραφής – QKR

Οι ενδιαφερόμενοι για την εγγραφή νέας εταιρείας υποχρεούνται να συμπληρώσουν μια αίτηση, την οποία μπορούν να προμηθευτούν: α) από τα κέντρα εξυπηρέτησης του Εθνικού Κέντρου Εγγραφής (QKR), β) από την ιστοσελίδα του QKR ή γ) μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής του QKR να προβούν σε ηλεκτρονική συμπλήρωση και υποβολή της αίτησης. Εν συνεχεία, υποβάλλουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, αυτοπροσώπως ή μέσω εξουσιοδοτημένου προσώπου, στα κέντρα εξυπηρέτησης του QKR (υπάρχουν 2 κέντρα εξυπηρέτησης στα Τίρανα και 31 περιφερειακά, σε διάφορες περιοχές της χώρας). Σημειώνεται ότι στην αίτηση αναφέρονται αναλυτικά τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ανά νομική μορφή της επιχείρησης, τα σημαντικότερα εκ των οποίων είναι:

- **Εμπορικές εταιρείες (Ο.Ε., ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, Κοινοπραξία) – απαιτούμενα δικαιολογητικά (κατά περίπτωση):**
 - Αίτηση, η οποία συμπληρώνεται και υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας ή άλλο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.
 - Καταστατικό της εταιρείας.
 - Πράξη διορισμού του διαχειριστή/νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.
 - Καταθετήριο τράπεζας για την καταβολή του κεφαλαίου (αν το κεφάλαιο είναι καταβεβλημένο).
 - Σε περίπτωση εταίρου αλλοδαπού νομικού προσώπου:
 - εγγραφή της μητρικής εταιρείας στο εμπορικό μητρώο της χώρας προέλευσης,
 - βεβαίωση ότι η εταιρεία δε βρίσκεται σε εκκαθάριση ή πτώχευση,
 - σύνθεση των διοικητικών οργάνων της εταιρείας.
 - Αντίγραφα έγκυρων εγγράφων ταυτοποίησης.
 - Υπόδειγμα υπογραφής του διαχειριστή/νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Στο καταστατικό θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

- Επωνυμία της εταιρείας
- Νομική Μορφή εταιρείας
- Μέτοχοι
- Αρχικό κεφάλαιο
- Έδρα της εταιρείας
- Κανονισμοί διοίκησης της εταιρείας
- Αντικείμενο
- Διάρκεια της εταιρείας

- **Υποκατάστημα ή Γραφείο Αντιπροσωπείας – απαιτούμενα δικαιολογητικά:**

Τα δικαιολογητικά, που απαιτούνται για την εγγραφή υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας είναι τα ακόλουθα:

- Αίτηση, η οποία συμπληρώνεται και υποβάλλεται από τον εκπρόσωπο του υποκαταστήματος, της αντιπροσωπείας, της μητρικής εταιρείας ή από πρόσωπο νόμιμα εξουσιοδοτημένο.
- Καταστατικό της μητρικής εταιρείας.
- Πρόσφατο (μέχρι 90 ημέρες προγενέστερο της αίτησης) απόσπασμα του Εμπορικού Επιμελητηρίου, όπου είναι εγγεγραμμένη η μητρική εταιρεία και από το οποίο να προκύπτει:
 - εγγραφή της μητρικής εταιρείας στο εμπορικό μητρώο της χώρας προέλευσης
 - βεβαίωση ότι η εταιρεία δε βρίσκεται σε εκκαθάριση ή πτώχευση
 - σύνθεση των διοικητικών οργάνων της εταιρείας.
- Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της μητρικής εταιρείας ή οποιουδήποτε άλλου, εξουσιοδοτημένου από καταστατικό, οργάνου για την ίδρυση υποκαταστήματος ή αντιπροσωπείας στην Αλβανία και το διορισμό του νόμιμου εκπροσώπου τους.
- Οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας και έκθεση ελεγκτή για το τελευταίο οικονομικό έτος.
- Εξουσιοδότηση προσώπου για την υποβολή.
- Αντίγραφα έγκυρων εγγράφων ταυτοποίησης.
- Υπόδειγμα υπογραφής του διαχειριστή/νόμιμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Περισσότερες πληροφορίες, στην αγγλική γλώσσα, αναλυτικές οδηγίες για τη διαδικασία ίδρυσης εταιρείας στην Αλβανία, καθώς και τα απαραίτητα δικαιολογητικά, ανάλογα με τη νομική της μορφή, μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα του Εθνικού Κέντρου Εγγραφής (www.qkr.gov.al), στη θέση http://www.qkr.gov.al/nrc/Udhezime_Bij.aspx.

Στο Εθνικό Κέντρο Εγγραφής μπορούν επίσης, να αναζητηθούν πληροφορίες (όπως νομική μορφή, αντικείμενο δραστηριότητας, ημερομηνία ίδρυσης, ΑΦΜ, ονόματα και ποσοστά μετόχων, εταιρικό κεφάλαιο κ.ά.) για κάθε εταιρεία που δραστηριοποιείται στην Αλβανία. Η αναζήτηση των πληροφοριών μπορεί να γίνει από τους ενδιαφερόμενους, είτε ηλεκτρονικά (http://www.qkr.gov.al/nrc/Kerko_Per_Subjekt.aspx), βάσει ονόματος ή ΑΦΜ (NIPT-NUIS), είτε κατόπιν αιτήματος προς το QKR με μικρή οικονομική επιβάρυνση. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία εγγραφής είναι διαθέσιμα μόνο στην αλβανική γλώσσα.

2.3.2. Διαδικασίες αδειοδότησης από το Εθνικό Κέντρο Αδειών – QKL

Μετά την κατάθεση της αίτησης εγγραφής στο QKR, ενδέχεται να χρειαστεί και αίτηση εγγραφής στο Εθνικό Κέντρο Έκδοσης Αδειών (QKL), σύμφωνα με το Ν.10081/23.02.2009. Οι δραστηριότητες για τις οποίες απαιτείται η έκδοση ειδικής άδειας είναι κυρίως εκείνες που άπτονται της δημόσιας υγείας και ασφάλειας.

Στο ως άνω καθεστώς εμπíπτουν, ενδεικτικά, οι ακόλουθες κατηγορίες δραστηριοτήτων:

- Υπηρεσίες ασφάλειας προσώπων, κτιρίων, επιχειρήσεων κ.λπ..
- Παραγωγή, επεξεργασία και εμπορία τροφίμων.
- Ιατρικές, νοσοκομειακές και υπηρεσίες πρώτης βοήθειας.
- Παραγωγή, εμπορία και πώληση φαρμάκων.
- Παραγωγή και επεξεργασία καπνικών προϊόντων.
- Οικοδομικές και εργασίες με επιπτώσεις στο περιβάλλον.

- Εξόρυξη και εμπορία πετρελαίου και των προϊόντων του.
- Εξόρυξη και υπηρεσίες σχετικές με φυσικούς πόρους.
- Νομικές – συμβολαιογραφικές υπηρεσίες.
- Μεταφορές (επιβατικές και μη) και ταχυδρομεία
- Υπηρεσίες εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης.
- Υπηρεσίες τομέα καυσίμων και ενέργειας.
- Αλιεία, ιχθυοκαλλιέργεια, εκτροφή και εμπορία ζώων.
- Ανακύκλωση απορριμμάτων – επεξεργασία αποβλήτων.
- Παραγωγή και εμπορία όπλων, στρατιωτικού εξοπλισμού και προϊόντων διττής χρήσης.

Οι αιτήσεις για αδειοδότηση εξετάζονται, κατά κανόνα, από τις αρμόδιες δημόσιες Αρχές, όμως σε κάποιες περιπτώσεις οι σχετικές αιτήσεις εξετάζονται από το Εθνικό Κέντρο Αδειών (National Licensing Center, www.qkl.gov.al), εφ' όσον υπάρχει σχετική συμφωνία μεταξύ του τελευταίου και της αρμόδιας Αρχής. Ειδικά για την εκτέλεση κατασκευαστικών έργων στην Αλβανία, απαιτείται και σχετική αδειοδότηση από το Υπουργείο Μεταφορών και Υποδομών (<http://www.mppt.gov.al>, θέση Publikime/Licensime, μόνο στην αλβανική γλώσσα).

Οι άδειες που εκδίδονται από το Εθνικό Κέντρο Αδειών είναι τριών τύπων. Ο πρώτος (group 1) αφορά άδειες που εκδίδονται κατόπιν αίτησης – δήλωσης του ενδιαφερόμενου, χωρίς να απαιτούνται άλλες διατυπώσεις. Ο δεύτερος (group 2) αφορά άδειες για την έκδοση των οποίων απαιτείται η κατάθεση των προβλεπόμενων κατά περίπτωση δικαιολογητικών, ενώ για τις άδειες του τρίτου τύπου (group 3) απαιτείται και επιθεώρηση από το Εθνικό Κέντρο Αδειών.

Το διοικητικό τέλος είναι 100 λεκ (περίπου 70 ευρώ), ενώ στην περίπτωση αδειών τρίτου τύπου (group 3) και ειδικών αδειών, η τομεακή νομοθεσία μπορεί να προβλέπει την καταβολή επιπλέον τέλους στο αρμόδιο Υπουργείο ή/και τα Υπουργεία που εμπλέκονται στη διαδικασία αδειοδότησης. Η απόδειξη της πληρωμής υποβάλλεται στο Εθνικό Κέντρο Αδειών, κατά το χρόνο έκδοσης άδειας.

Κάθε άδεια που εκδίδεται από κεντρικό ή ανεξάρτητο φορέα, προκειμένου να τεθεί σε ισχύ, πρέπει να καταχωρείται στο Εθνικό Μητρώο Αδειών που τηρείται από το Εθνικό Κέντρο Αδειών.

Μεταβολές των στοιχείων που αναγράφονται στην άδεια πρέπει να γνωστοποιούνται στο Εθνικό Κέντρο Αδειών, εντός 30 ημερών. Σε περίπτωση που οι μεταβολές αφορούν σε δεδομένα που αποτελούν κριτήρια για τη χορήγηση της άδειας, εκτός από το Εθνικό Κέντρο Αδειών απαιτείται να ενημερώνεται και η Αρχή που εξέδωσε την άδεια, ενώ ο κάτοχος της άδειας παύει τις δραστηριότητές του, μέχρι να ολοκληρωθεί η εξέταση των νέων στοιχείων από τις αρμόδιες Αρχές.

3. Φορολογικό – δασμολογικό καθεστώς

3.1. Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας

Η Αλβανία έχει υπογράψει 40 Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, με τις χώρες: Αυστρία, Αίγυπτο, Βέλγιο, Βοσνία – Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ελβετία, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ινδία, Ισπανία, Ιταλία, Ιρλανδία, Κατάρ,

Κίνα, Κόσσοβο, Κουβέιτ, Κροατία, Λεττονία, Μαλαισία, Μάλτα, Μαυροβούνιο, Μολδαβία, Ν. Κορέα, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία, πΓΔΜ, Πολωνία, Ρουμανία, Ρωσική Ομοσπονδία, Σερβία, Σιγκαπούρη, Σλοβενία, Σουηδία, Τουρκία και Τσεχία. Με την Ελλάδα η Συμφωνία αυτή υπεγράφη στην Αθήνα, στις 14.07.1995 (Ν. 2755/ΦΕΚ Α 252/19.11.1999) και είναι σε ισχύ από 01.01.2001. Αναλυτικά για κάθε συμφωνία στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας:

<https://www.tatime.gov.al/sq-al/Legjislacioni/Marr%C3%ABveshje%20tatimore/Pages/Nd%C3%ABrkomb%C3%ABtare.aspx>

Οι διατάξεις των Συμφωνιών Αποφυγής Διπλής Φορολογίας υπερισχύουν των διατάξεων της αλβανικής φορολογικής νομοθεσίας.

3.2. Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων

Σύμφωνα με την αλβανική νομοθεσία (Ν.8438/1998, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει), όλα τα φυσικά πρόσωπα υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος. Η φορολογική περίοδος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου κάθε ημερολογιακού έτους.

Οι μόνιμοι κάτοικοι στην Αλβανία υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος, κατά τη διάρκεια της φορολογικής περιόδου, για όλες τις πηγές του εισοδήματός τους, εντός και εκτός αλβανικής επικράτειας. Μόνιμοι κάτοικοι θεωρούνται και όσοι διαμένουν στη χώρα για διάστημα, συνεχές ή περιοδικό, μεγαλύτερο των 183 ημερών εντός μιας φορολογικής περιόδου. Οι μη μόνιμοι κάτοικοι υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, μόνο για τα εισοδήματα, που δημιουργήθηκαν εντός της αλβανικής επικράτειας.

Ενδεικτικά, στο φορολογητέο εισόδημα φυσικών προσώπων περιλαμβάνονται: μισθοί, μερίσματα, τόκοι τραπεζικών καταθέσεων, πνευματικά δικαιώματα, ενοίκια, υπεραξίες (π.χ. από πώληση μετοχών) κ.ά.. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων παρακρατείται και αποδίδεται στο κράτος από την πηγή.

Υποχρέωση υποβολής ετήσιας φορολογικής δήλωσης, μέχρι τις 30 Απριλίου του επόμενου έτους, έχουν τα φυσικά πρόσωπα, των οποίων το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα, από όλες τις πηγές εισοδήματος, υπερβαίνει το ποσό των 2 εκ. λεκ (περίπου 14.285 ευρώ). Αν υπάρχει χρεωστικό υπόλοιπο, αυτό καταβάλλεται την ίδια ημέρα. Αν υπάρχει πιστωτικό υπόλοιπο (επιστροφή φόρου), τότε το αντίστοιχο ποσό, είτε καταβάλλεται στον φορολογούμενο, είτε συμψηφίζεται με τις οφειλές του επόμενου έτους.

Σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική κλίμακα, υπάρχουν τρία φορολογικά κλιμάκια για τα εισοδήματα φυσικών προσώπων από μισθωτές υπηρεσίες. Συγκεκριμένα, εισόδημα ύψους μέχρι 30.000 λεκ/μήνα (περίπου 215 ευρώ μηνιαίως) είναι αφορολόγητο, καθώς υπόκειται σε μηδενικό φορολογικό συντελεστή. Τα εισοδήματα από 30.001 λεκ/μήνα και έως 130.000 λεκ/μήνα (περίπου 930 ευρώ μηνιαίως) φορολογούνται με συντελεστή 13% επί του ποσού, που υπερβαίνει το αφορολόγητο ποσό. Τα εισοδήματα άνω των 130.000 λεκ/μήνα φορολογούνται με συντελεστή 23% για το ποσό, που υπερβαίνει το σύνολο των προηγούμενων φορολογικών κλιμακίων, όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα.

Φορολογική κλίμακα εισοδήματος φυσικών προσώπων σε λεκ

Κλιμάκιο μηνιαίου εισοδήματος		Φορολογικός συντελεστής κλιμακίου	Φόρος κλιμακίου	Συνολικός φόρος
Από	Έως			
0	30,000	0%	0%	0%
30,001	130,000	13%	3.900 -13.000	3.900 -13.000
130,001	και άνω	23%	29.000 και άνω	42.000 και άνω

Ο φόρος μισθωτών υπηρεσιών παρακρατείται και αποδίδεται κάθε μήνα από τον εργοδότη στις φορολογικές Αρχές, για λογαριασμό των μισθωτών, το αργότερο μέχρι την 20^η ημέρα του μήνα, που έπεται της καταβολής της μισθοδοσίας.

Οι υπόλοιπες κατηγορίες εισοδήματος φυσικών προσώπων (εκτός μισθών και συναφών αποζημιώσεων) φορολογούνται με γενικό συντελεστή 15%.

Οι αυτοαπασχολούμενοι υποχρεούνται να εγγραφούν στο φορολογικό μητρώο και να υποβάλλουν φορολογική δήλωση. Φορολογούνται, ως επιχειρήσεις, αναλόγως του ύψους των εισοδημάτων τους (βλ. κατωτέρω «Φορολογία επιχειρήσεων»).

3.3. Φορολογία επιχειρήσεων

Οι επιχειρήσεις στην Αλβανία, με ετήσιο κύκλο εργασιών μέχρι 8 εκατ. λεκ θεωρούνται μικρές επιχειρήσεις και υπόκεινται σε «απλοποιημένη φορολογία επί των κερδών για τις μικρές επιχειρήσεις», σύμφωνα με τον Ν.181/12.28.2013, ο οποίος τροποποίησε το Ν. 9632/30.10.2006 «Περί του τοπικού φορολογικού συστήματος» (βλ. σχετικά Εγκύκλιο 32/31.12.2013 της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας στην ιστοσελίδα www.tatime.gov).

Συγκεκριμένα, οι μικρές επιχειρήσεις με συνολικά έσοδα μέχρι 2 εκατ. λεκ, φορολογούνται με σταθερό ποσό ύψους 25.000 λεκ (περίπου 180 ευρώ), το οποίο καταβάλλεται εντός του πρώτου εξαμήνου του εκάστοτε οικονομικού έτους.

Οι μικρές επιχειρήσεις, με συνολικά έσοδα από 2 εκατ. λεκ έως 8 εκατ. λεκ (περίπου 57.140 ευρώ), υπόκεινται σε συντελεστή 7,5% επί της φορολογητέας βάσης. Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, ο οφειλόμενος φόρος προκαταβάλλεται σε τέσσερις τριμηνιαίες δόσεις (στις 20 του μηνός, που έπεται του τριμήνου και η τελευταία δόση καταβάλλεται στις 20 Δεκεμβρίου), ενώ η ετήσια εκκαθάριση γίνεται μέχρι τις 10 Φεβρουαρίου του επόμενου έτους.

Οι μεγάλες επιχειρήσεις, με κύκλο εργασιών άνω των 8 εκ. λεκ φορολογούνται με συντελεστή 15%.

Φορολογία επιχειρήσεων

Κύκλος εργασιών	Φορολογικός συντελεστής ή φόρος
έως 2 εκατ. λεκ	25.000 λεκ
2 εκατ. λεκ – 8 εκατ. λεκ	7,5%
άνω των 8 εκατ. λεκ	15%

Το λογιστικό έτος ταυτίζεται με το ημερολογιακό. Οι επιχειρήσεις προκαταβάλουν τον φόρο επί των κερδών σε τριμηνιαία βάση (μέχρι τις 30 του τρίτου μήνα κάθε τριμήνου) ή μπορούν να επιλέξουν να πραγματοποιούν μηνιαίες καταβολές (μέχρι τις 15 του εκάστοτε μήνα).

Οι νεοσυσταθείσες παραγωγικές επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα να μην πραγματοποιήσουν τις προαναφερθείσες καταβολές για χρονική περίοδο 6 μηνών ή μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, αν το διάστημα αυτό είναι μικρότερο.

Το ποσό των μηνιαίων προκαταβολών του φόρου κερδών υπολογίζεται βάσει έτους αναφοράς ως εξής:

- Για τους μήνες Ιανουάριο έως Απρίλιο, βάσει των εσόδων του έτους πριν το αμέσως προηγούμενο.
- Για τους μήνες Μάιο έως Δεκέμβριο, βάσει των εσόδων του αμέσως προηγούμενου έτους.

Αν η επιχείρηση αποδείξει ότι το φορολογητέο εισόδημα του τρέχοντος έτους θα είναι σημαντικά χαμηλότερο από εκείνο του έτους αναφοράς, οι αρμόδιες Αρχές μπορούν να μειώσουν το ποσό των προκαταβολών. Στην περίπτωση αυτή όμως, αν ο συνολικός οφειλόμενος φόρος στο τέλος του έτους υπερβαίνει το άθροισμα των μηνιαίων προκαταβολών κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 10%, επιβάλλεται τόκος υπερημερίας επί της διαφοράς. Επίσης, οι φορολογικές Αρχές μπορούν να αυξήσουν το ποσό των προκαταβολών, εάν κρίνουν ότι το φορολογητέο εισόδημα τους τρέχοντος έτους θα υπερβεί κατά ποσοστό υψηλότερο του 10% το εισόδημα του έτους αναφοράς. Οι επιχειρήσεις που σημείωσαν ζημίες κατά τα έτη αναφοράς υπολογίζουν το ύψος των προκαταβολών βάσει των προβλέψεών τους για το τρέχον έτος.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να υποβάλλουν την ετήσια φορολογική δήλωση και να καταβάλλουν τη διαφορά, που ενδεχομένως προκύπτει μεταξύ του αθροίσματος των προκαταβολών και του συνολικού οφειλόμενου φόρου, μέχρι την 31^η Μαρτίου του επόμενου έτους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις ισχύουσες διαδικασίες και μη τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών, επιβάλλονται πρόστιμα και τόκοι.

Σε περίπτωση καθυστερημένων οφειλών, επιβάλλεται επιτόκιο της τάξης του 120% επί του διατραπεζικού επιτοκίου. Σε περίπτωση μη υποβολής φορολογικής δήλωσης, επιβάλλεται πρόστιμο 10.000 λεκ (περίπου 70 ευρώ), ενώ αν η μη υποβολή συνιστά και φοροδιαφυγή, τότε επιβάλλεται και πρόστιμο ίσο με το ποσό της φοροδιαφυγής.

Οι φορολογικές οντότητες στη χώρα υποχρεούνται να παρακρατούν και να αποδίδουν στο αλβανικό κράτος, φόρο 15% (εκτός αν υπάρχει Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας που ορίζει διαφορετικά) επί των ακαθάριστων πληρωμών τους για μερίσματα, διανομή κερδών,

τόκους, πνευματικά δικαιώματα, ενοίκια, τεχνικές, διοικητικές, οικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες κ.ά., προς άλλες οντότητες, της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, οι οποίες δεν είναι εγγεγραμμένες στα αλβανικά φορολογικά μητρώα.

Περισσότερες λεπτομέρειες για το φορολογικό καθεστώς στην Αλβανία μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας www.tatime.gov.al.

3.4. Τοπικοί φόροι

Στους τοπικούς φόρους περιλαμβάνονται: η απλοποιημένη φορολογία επί των κερδών για τις μικρές επιχειρήσεις, ο φόρος ιδιοκτησίας ακίνητης περιουσίας (για κτίρια, αγροτική γη κλπ), φόρος για νέες κατασκευές, φόρος μεταβίβασης ακινήτων, τέλος χρήσης δημόσιου χώρου, τέλος διαμονής σε ξενοδοχείο κ.ά.

3.4.1. Φόρος ιδιοκτησίας ακίνητης περιουσίας

Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατέχουν ακίνητη περιουσία υπόκεινται σε φόρο ιδιοκτησίας ακινήτων, οποίος καταβάλλεται στις τοπικές Αρχές, σε ετήσια βάση. Το ποσό του επιβαλλόμενου φόρου διαφέρει ανάλογα με την περιοχή, το είδος και τη χρήση του ακινήτου, υπολογίζεται σε λεκ/τ.μ. και καθορίζεται από το αρμόδιο Δημοτικό Συμβούλιο. Ειδικότερα, ο ετήσιος φόρος ιδιοκτησίας αγροτικής γης καθορίζεται σε λεκ ανά εκτάριο και κυμαίνεται μεταξύ 700-5.600 λεκ/εκτάριο. Απαλλάσσονται από το φόρο, γεωργικές εκτάσεις, που έχουν φυτευτεί με οπωρώνες ή αμπέλια, για τα πρώτα πέντε έτη από τη στιγμή της φύτευσης. Για τα κτίρια, ο αντίστοιχος φόρος, ενδεικτικά, κυμαίνεται μεταξύ 5-400 λεκ/τ.μ. ανάλογα με την περιοχή, όπου βρίσκεται το ακίνητο, τη χρήση και την παλαιότητα. Οι ιδιοκτήτες δύο ή περισσότερων κατοικιών θα επιβαρύνονται με φόρο 5-30 λεκ/τ.μ. (αναλόγως της περιοχής του ακινήτου) για το πρώτο ακίνητο και με διπλάσιο φόρο για τα υπόλοιπα ακίνητα.

3.4.2. Φόρος μεταβίβασης ακινήτων

Η μεταβίβαση των δικαιωμάτων κυριότητας επί της ακίνητης περιουσίας υπόκειται σε φόρο μεταβίβασης ακινήτων, ο οποίος καταβάλλεται με την αίτηση εγγραφής της μεταβίβασης. Η μεταβίβαση γης υπόκειται σε φορολογία 2% επί της τιμής πώλησης, εκτός εάν η τιμή αυτή είναι μικρότερη από την εκάστοτε τιμή αναφοράς (προβλέπονται ελάχιστες τιμές αναφοράς ανάλογα με την περιοχή, όπου βρίσκεται το ακίνητο), οπότε ο φόρος υπολογίζεται επί της τελευταίας. Στην περίπτωση μεταβίβασης κτιρίων, ενδεικτικά, ο φόρος κυμαίνεται μεταξύ 100-2000 λεκ/τ.μ., ανάλογα με την περιοχή και τη χρήση του ακινήτου. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση μεταβίβασης κτιρίων, πέραν του ανωτέρω φόρου, επιβάλλεται και φόρος γης για το οικόπεδο στο οποίο βρίσκεται το κτίριο.

3.4.3. Φόρος νέων κατασκευών

Σε κάθε νέα κατασκευή επιβάλλεται τοπικός φόρος 1-3% (για την περιοχή των Τιράνων το ποσοστό κυμαίνεται μεταξύ 2-4%) επί του συνολικού ποσού της επένδυσης. Για τα έργα υποδομής (εθνικές οδοί, λιμάνια, αεροδρόμια, σήραγγες, φράγματα, κατασκευή ενεργειακών υποδομών κ.λπ.) ο φόρος ανέρχεται σε 0,1% επί του συνολικού ποσού του έργου, εφ' όσον αυτό

δεν είναι μικρότερο από το κόστος αποκατάστασης των τυχόν ζημιών που προκλήθηκαν από τη νέα κατασκευή στις ήδη υπάρχουσες υποδομές. Ο εν λόγω φόρος καταβάλλεται μετά την έκδοση της άδειας κατασκευής.

3.5. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)

Ο γενικός συντελεστής Φ.Π.Α. είναι 20%, ενώ ορισμένες συναλλαγές εξαιρούνται της επιβάρυνσης Φ.Π.Α. Οι κυριότερες κατηγορίες που εξαιρούνται είναι:

- Φάρμακα και ιατρικές υπηρεσίες (από 1.4.2014)
- Εξαγωγές
- Πώληση και ενοικίαση γης
- Πώληση και ενοικίαση ακινήτων (εκτός ξενοδοχειακών μονάδων), εφ' όσον ο χρόνος μίσθωσης υπερβαίνει τους δύο μήνες (η ενοικίαση μπορεί να υπόκειται σε Φ.Π.Α. κατόπιν αιτήσεως του εκμισθωτή)
- Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
- Εκπαιδευτικές υπηρεσίες
- Ορισμένες κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών που σχετίζονται με τον πετρελαϊκό τομέα
- Εφημερίδες και περιοδικά, καθώς και διαφημιστικές και εκτυπωτικές υπηρεσίες που σχετίζονται με αυτά
- Υπηρεσίες στοιχημάτων και τυχερών παιγνίων

Όσον αφορά στα εισαγόμενα προϊόντα, ο Φ.Π.Α. αποδίδεται στο αλβανικό κράτος κατά την εισαγωγή και υπολογίζεται επί της τελικής τιμής, όπως διαμορφώνεται με βάση την τιμή CIF ή την τιμή αναφοράς του τελωνείου και προστιθέμενων όλων των δασμών, τελών, ειδικών φόρων κατανάλωσης κ.λπ. επιβαρύνσεων.

Κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο που πραγματοποιεί συναλλαγές, με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 5 εκ. λεκ, που υπόκεινται σε Φ.Π.Α. υποχρεούται να εγγραφεί στο μητρώο «Υπόχρεων Καταβολής Φ.Π.Α.». Η εγγραφή πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτος από εκείνο οπότε και ξεπεράστηκε το κατώφλι των 5 εκ. λεκ. Τα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, που δραστηριοποιούνται στον τομέα των εισαγωγών-εξαγωγών, καθώς όσοι παρέχουν επαγγελματικές υπηρεσίες (δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, ιατροί, αρχιτέκτονες, λογιστές κ.ά.), εγγράφονται στο μητρώο ανεξαρτήτως κύκλου εργασιών.

Οποιαδήποτε μη εγκατεστημένη στην Αλβανία επιχείρηση, παρέχει υπηρεσίες ή προϊόντα εντός της χώρας και υπόκειται σε καταβολή ΦΠΑ, είναι υποχρεωμένη να ορίσει ως εκπρόσωπο έναν μόνιμο κάτοικο Αλβανίας, ο οποίος θα εγγραφεί στο μητρώο Φ.Π.Α., θα ενεργεί στο όνομα της επιχείρησης και θα φέρει ευθύνη για την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων της εταιρείας. Σημειώνεται ότι η ως άνω υποχρέωση αφορά και επιχειρήσεις των οποίων ο κύκλος εργασιών δεν ξεπερνά το όριο πέραν του οποίου απαιτείται εγγραφή στο μητρώο για Φ.Π.Α.

Η προθεσμία ηλεκτρονικής υποβολής Φ.Π.Α. για τα «Βιβλία Πωλήσεων και Αγορών» είναι η 10^η μέρα του μήνα αναφοράς (σε ισχύ από τις 6.2.2015 με την υπ' αριθμ. 6/30.1.2015 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών).

3.6. Ειδικός φόρος (excise tax)

Σε συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων, όπως τα αλκοολούχα και ενεργειακά ποτά, τα καπνικά προϊόντα, ο καφές, το πετρέλαιο και τα υποπροϊόντα αυτού κ.ά., επιβάλλεται ειδικός φόρος, είτε παράγονται στην Αλβανία, είτε εισάγονται.

Αναλυτικός κατάλογος, των επιβαρύνσεων ειδικού φόρου των ως άνω προϊόντων, που υπόκεινται σε αυτό το καθεστώς, περιέχεται στον τελευταίο τροποποιητικό νόμο «περί ειδικού φόρου» (No 158/2014), που ισχύει από 1.1.2015. Το πλήρες κείμενο του οποίου είναι διαθέσιμο ηλεκτρονικά, στην αλβανική γλώσσα, στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών της Αλβανίας στη θέση:

http://www.financa.gov.al/files/userfiles/paketa_Fiskale_2015/ligj_nr_158_dt_27.11.2014.docx

Ανεπίσημη μετάφραση του ως άνω Νόμου, στην ελληνική γλώσσα, είναι διαθέσιμη, ηλεκτρονικά, στην ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ, στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<http://www.agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?page=NODE&cnode=57&fid=43687#>

Ειδικός Φόρος 2015 - Συνοπτικός κατάλογος προϊόντων (N. 158/2014)		
Προϊόν	Δασμολογική κλάση (CN)	Φόρος
Καφές	09012100, 09012200, 090190, 21011100, 21011292, 21011298	50 ALL/kg - 250 ALL/kg
Ενεργειακά ποτά	22 02 10 00	30 ALL/λίτρο
Μπίρα από βύνη	2203	- 360 ALL/hl/π.μ. περιεκτικότητας αλκοόλ αν η παραγωγή είναι μικρότερη από 200.000 hl/ έτος - 710 ALL/hl/π.μ. περιεκτικότητας αλκοόλ αν η παραγωγή είναι μεγαλύτερη από 200.000 hl/ έτος
Ελαφρά κρασιά και ελαφρά ποτά που έχουν υποστεί ζύμωση	220421, 220429, 220430, 22043010, 22043096, 22043098, 22051010, 22059010, 22060010, 22060051, 22060059, 22060081, 22060089	- 3.000 ALL/hl για αλκοολικό βαθμό ως 12,5 βαθμούς και 4.000 ALL/hl για αλκοολικό βαθμό άνω των 12,5 βαθμών, αν η παραγωγή είναι μικρότερη από 10.000 hl/ έτος - 10.000 ALL/hl για αλκοολικό βαθμό ως 12,5 βαθμούς και 12.000 ALL/hl για αλκοολικό βαθμό άνω των 12,5 βαθμών, αν η παραγωγή είναι μεγαλύτερη από 10.000 hl/ έτος
Αφρώδης οίνος, σαμπάνια, ποτά που έχουν υποστεί ζύμωση και ενδιάμεσα αλκοολούχα ποτά	220410, 22042106, 22042107, 22042108, 22042109, 22051010, 22059010, 22060031, 22060039, 22042185, 22042186, 22042187, 22042188, 22042189, 22042190, 22042191, 22042193, 22042194, 22042195, 22042196, 22042197, 22042198, 22042985, 22042986, 22042987, 22042988, 22042989, 22042990, 22042991, 22042993, 22042994, 22042995, 22042996, 22042997, 22042998, 22051010, 22051090, 22059010, 2205 9090, 22060010, 22060031, 22060039, 22060051, 22060059, 22060081, 22060089	5.200 ALL/hl

Προϊόν	Δασμολογική κλάση (CN)	Φόρος
Αλκοολούχα ποτά	22042192, 22042193, 22042194, 22042195, 22042196, 22042197, 22042198, 22042992, 22042993, 22042994, 22042995, 22042996, 22042997, 22042998, 22051090, 22059090, 22060010, 22060031, 22060039, 22060051, 22060059, 22060081, 22060089, 22082012, 22082014, 22082026, 22082027, 22082029, 22082040, 22082062, 22082064, 22082086, 22082087, 22082089, 22083011, 22083019, 22083030, 22083041, 22083049, 22083061, 22083069, 22083071, 22083079, 22083082, 22083088, 22084011, 22084031, 22084039, 22084051, 22084091, 22084099, 22085011, 22085019, 22085091, 22085099, 22086011, 22086019, 22086091, 22086099, 22087010, 2087090, 22089011, 22089019, 22089033, 22089038, 22089041, 22089045, 2089048, 22089052, 22089054, 22089056, 22089069, 22089071, 22089075, 22089077, 22089078	<ul style="list-style-type: none"> - 65.000 ALL/hl άνυδρης αλκοόλης αν η παραγωγή είναι μικρότερη από 20.000 hl/ έτος - 84.500 ALL/hl άνυδρης αλκοόλης αν η παραγωγή είναι μεγαλύτερη από 20.000 hl/ έτος
Ρακί	22082029	20.000 ALL/hl άνυδρης αλκοόλης
Μη μετουσιωμένη αιθυλική αλκοόλη	22071000, 222089091, 22089099	45.000 ALL/hl άνυδρης αλκοόλης
Τσιγάρα	240220	5.500 ALL/ 1.000 τμχ*
Πούρα κλπ με καπνό	24021000	2.500 ALL/kg
Πούρα & τσιγάρα με υποκατάστατα	240290	2.240 ALL/kg
Λοιπά καπνικά	2403	4.400 ALL/kg**
Έλαια και λίπη ζωικά/ φυτικά και προϊόντα αυτών (θέρμ./κίνηση), μεθανόλη κλπ.	1507 έως 1518, 29051100, 3811 και 3817	Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του νόμου
Ενεργειακά προϊόντα (καύσιμα κ.ά.)	27071010, 27071090, 27072010, 27072090, 27073010, 27073090, 27075010, 27075090, 27101211, 27101241, 27101245, 27101249, 27101251, 27101259, 27101911 έως 27101929, 27101921 έως 27101925, 27101931 έως 27101948, 27101951 έως 27101969, 271020, 27101971 έως 27101999, 27109100 έως 27109900, 27121090, 27131100, 27131200, 27132000, 271390, 2715, 2901, 2902, 29051100, 34031910, 34039900, 382600	<ul style="list-style-type: none"> - 50 ALL/λίτρο για ορυκτέλαια, που ανήκουν στους κωδικούς Σ.Ο. της κλάσης 2707, για πετρέλαιο, που απαιτεί συγκεκριμένη διαδικασία επεξεργασίας, για ελαφρά έλαια, για βενζίνη με μόλυβδο, με περιεκτικότητα μολύβδου άνω των 0,013 γραμμάρια /λίτρο - 37 ALL/λίτρο για ελαφρά έλαια, βενζίνη και αμόλυβδη βενζίνη, με περιεκτικότητα μολύβδου έως 0,013 γραμμάρια /λίτρο, για βαρύ πετρέλαιο (ντίζελ), βιοντίζελ, βαρέα έλαια, λιπαρά οξέα, υδρογονάνθρακες άκυκλοι και κυκλικοί - 20 ALL/λίτρο για πετρέλαιο και καύσιμο τύπου πετρελαίου - 40 ALL/λίτρο για λιπαντικά και άλλα έλαια, για παρασκευάσματα για τη λίπανση μηχανών και γράσο - 5 ALL/λίτρο για υπολείμματα ελαίων, πίσσας, πετρελαίου, υπολείμματα πετρελαίου και ασφαλτούχων ορυκτών και ασφαλτικά μείγματα - 2 ALL/λίτρο για οπτάνθρακα πετρελαίου

Προϊόν	Δασμολογική κλάση (CN)	Φόρος
Ελαστικά	4011, 4012, 40122000	-20 ALL/kg για καινούργια ελαστικά - 40 ALL/kg για πνευματικά, αναγομωμένα ελαστικά ή κοινά ελαστικά - 100 ALL/kg για πνευματικά μεταχειρισμένα ελαστικά
Μπαταρίες – ηλεκτρικοί συσσωρευτές	8506	200 ALL/kg
	8507	20 ALL/kg
Λαμπτήρες πυρακτώσεως	85392210, 85392290, 85392992, 85392998	100 ALL / τεμάχιο

* Ο φόρος θα αυξάνεται κατά 500 ALL/1.000τμχ κάθε χρόνο μέχρι και το 2017.

** Ο φόρος θα αυξάνεται κατά 700 ALL/kg κάθε χρόνο μέχρι και το 2017.

3.7. Φόρος υλικών συσκευασίας

Τα υλικά συσκευασίας μίας χρήσης από πλαστικό και γυαλί (σύμφωνα με την ταξινόμηση των κεφαλαίων 39 και 70 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας), εισαγόμενα ή εγχωρίως παραγόμενα, επιβαρύνονται με φόρο της τάξης των 100 λεκ/kg για τα υλικά από πλαστικό και 10 λεκ/kg για τα υλικά από γυαλί. Τα εγχωρίως παραγόμενα υλικά συσκευασίας από ανακυκλωμένο πλαστικό επιβαρύνονται με 50 λεκ/kg. Για τα εισαγόμενα προϊόντα, ο εν λόγω φόρος καταβάλλεται στις τελωνειακές Αρχές κατά την εισαγωγή.

Όσον αφορά στα προϊόντα συσκευασίας από πλαστική ύλη, ο ως άνω φόρος επιβάλλεται σε όλα τα προϊόντα του υποκεφαλαίου 3923 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, όταν εισάγονται χωριστά (άδεια), καθώς και όταν συσκευάζουν άλλα προϊόντα (είτε εισαγόμενα, είτε εγχωρίως παραγόμενα), που κατατάσσονται σε διαφορετική δασμολογική κλάση (εκτός του υποκεφαλαίου 3923), και το πλαστικό υλικό καταλαμβάνει τουλάχιστον το 51% της συνολικής μάζας της συσκευασίας.

Όσον αφορά στα προϊόντα συσκευασίας από γυαλί, ο ως άνω φόρος (10 λεκ/kg) επιβάλλεται σε όλα τα προϊόντα του υποκεφαλαίου 7010 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, όταν εισάγονται χωριστά (άδεια), καθώς και όταν συσκευάζουν άλλα προϊόντα (είτε εισαγόμενα, είτε εγχωρίως παραγόμενα), που κατατάσσονται σε διαφορετική δασμολογική κλάση (εκτός του υποκεφαλαίου 7010), και το γυαλί καταλαμβάνει τουλάχιστον το 80% της συνολικής μάζας της συσκευασίας.

Στις περιπτώσεις που τα ως άνω υλικά συσκευασίας (υποκεφάλαια 3923 και 7010 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας) συσκευάζουν άλλα προϊόντα, για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπ' όψιν η διαφορά του μεικτού από το καθαρό βάρος των προϊόντων.

Τα παρακάτω προϊόντα, είτε εισάγονται ξεχωριστά (άδεια), είτε συσκευάζουν άλλα προϊόντα, απαλλάσσονται του φόρου συσκευασίας:

- πλαστικά κιβώτια
- πλαστικά βαρέλια με χωρητικότητα ≥ 20 λίτρα
- πλαστικές θήκες για CD και DVD
- πλαστικά δοχεία (τάπερ) για τρόφιμα
- πλαστικά κουτιά ψηφοφορίας

- πλαστικά δοχεία για καφέ, τσάι, μπαχαρικά
- πλαστικά δοχεία για τρόφιμα, όπως: μαρμελάδες, ψωμί, σάλτσες, φρούτα, βούτυρο, λάδι κλπ
- πλαστικές συσκευασίες για ορούς, αίμα και φάρμακα
- γυάλινες αμπούλες φαρμάκων
- γυάλινες φιάλες για τη διατήρηση ορού, αίματος και φαρμάκων
- πλαστικές και γυάλινες συσκευασίες σε τελωνειακό καθεστώς αναστολής.

3.8. Δασμοί

Η Αλβανία, ως μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, εφαρμόζει δασμολογική πολιτική βάσει της ρήτηρας του «μάλλον ευνοούμενου κράτους», ενώ για την Τουρκία, καθώς και τα μέλη των CEFTA (Βοσνία - Ερζεγοβίνη, πΓΔΜ, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Σερβία, Κόσοβο) και EFTA (Λίχτενσταϊν, Ισλανδία, Νορβηγία, Ελβετία), με τις οποίες έχουν συναφθεί Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου (FTA), εφαρμόζεται προτιμησιακό καθεστώς.

Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ ΕΕ – Αλβανίας, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1.4.2009, για τα περισσότερα προϊόντα προέλευσης ΕΕ, εφ' όσον συνοδεύονται από EUR1 ή δήλωση καταγωγής επί του τιμολογίου, οι εισαγωγικοί δασμοί έχουν καταργηθεί, ή μειώνονται, βάσει χρονοδιαγράμματος που ορίζεται στην ως άνω Συμφωνία, μέχρι την οριστική κατάργησή τους. Ειδικότερα, στα βιομηχανικά προϊόντα (κεφάλαια 25 – 97 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας) προέλευσης ΕΕ δεν επιβάλλονται εισαγωγικοί δασμοί, ενώ ορισμένα αγροτικά προϊόντα επιβαρύνονται βάσει των σχετικών διατάξεων της Συμφωνίας.

Οι δασμοί, οι οποίοι επιβάλλονται βάσει των 8ψήφιων κωδικών της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, είναι αποκλειστικά επί της αξίας (ad valorem). Για τις δασμολογικές κλάσεις, που επιβαρύνονται με εισαγωγικούς δασμούς, οι επιβαλλόμενοι συντελεστές είναι της τάξης του 2%, 5%, 6%, 10% και 15%. Αναλυτικός κατάλογος των επιβαλλόμενων δασμών ανά δασμολογική κλάση και προέλευση προϊόντος, έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Αλβανικών Τελωνείων (www.dogana.gov.al), στη θέση

http://www.dogana.gov.al/sites/default/files/NK%202015_me_paketen_fiskale_2015.pdf

Επίσης, το ως άνω δασμολόγιο είναι διαθέσιμο στην αγγλική γλώσσα στην ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ, στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<http://www.agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=57&fid=43685>

Το ποσό της δασμολογικής επιβάρυνσης υπολογίζεται επί της τιμής CIF. Σε περίπτωση που η τιμή CIF είναι μικρότερη από την αντίστοιχη τιμή αναφοράς του τελωνείου (reference price), τότε όλες οι επιβαρύνσεις υπολογίζονται επί της τιμής αναφοράς και όχι επί της τιμής του τιμολογίου.

4. Σήμανση – Πρότυπα – Πιστοποιητικά

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1344 από 10.10.2008 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Αλβανίας, τα τρόφιμα θα πρέπει να έχουν ετικέτα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Οι ετικέτες των τροφίμων που προορίζονται για τους τελικούς καταναλωτές θα πρέπει να διαθέτουν ετικέτα στην αλβανική γλώσσα, όπου αναφέρονται: όνομα προϊόντος, συστατικά, ποσότητα συστατικών,

χώρα καταγωγής, καθαρό βάρος, ποσότητα ή όγκος, ημερομηνία λήξης, τρόπος διατήρησης, σχετικές προειδοποιήσεις για τον καταναλωτή, όνομα και πλήρης διεύθυνση του εισαγωγέα, οδηγίες χρήσης (εφ' όσον είναι απαραίτητες για την ορθή χρήση του προϊόντος) και για τα ποτά με περιεκτικότητα αλκοόλ άνω του 1,2% κατ' όγκο θα πρέπει να αναγράφεται ο αλκοολικός βαθμός του προϊόντος. Τα ανωτέρω στοιχεία μπορούν να αναγράφονται είτε στην αρχική ετικέτα είτε σε αυτοκόλλητη ετικέτα πάνω από την αρχική.

Τα υπόλοιπα προϊόντα, τα οποία δεν προορίζονται για βρώση/πόση, είναι απαραίτητο να αναγράφουν στα αλβανικά, τις απαραίτητες πληροφορίες για την αναγνώριση και χρήση του προϊόντος. Ειδικότερα για τα απορρυπαντικά, η σήμανση ρυθμίζεται από την υπ' αριθμ. 669 από 28.9.2011 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Αλβανίας.

Όσον αφορά στα πρότυπα, η εφαρμογή τους είναι κατά κύριο λόγο εθελοντική. Βάσει νόμου, υποχρεωτική είναι η τήρηση προτύπων σε τρόφιμα, ποτά και φαρμακευτικά προϊόντα.

Ο αρμόδιος οργανισμός για την κατάρτιση, υιοθέτηση, τροποποίηση και έλεγχο των προτύπων, βάσει του Ν. 36/2009 και της υπ' αριθμ. 88/2009 απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου είναι η Γενική Διεύθυνση Προτυποποίησης (DPS), η οποία εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας. Τα στοιχεία επικοινωνίας είναι τα εξής:

Mine Peza Nr 143/3, P.O. Box 98, AL-1014 Tirana

Tel: + 355 (04) 222 62 55

Fax: + 355 (04) 224 71 77

E-mail: info@dps.gov.al

Web: www.dps.gov.al

Για τα τρόφιμα, αρμόδια αρχή είναι η Εθνική Αρχή Τροφίμων (Autoriteti Kombetar I Ushqimit), η οποία εποπτεύεται από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Διαχείρισης Υδάτων και λειτουργεί βάσει της υπ' αριθμ. 1081/21.10.2009 απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα http://aku.gov.al/aku_new/?lang=en και στο email: info@aku.gov.al.

Επίσης, για τα φυτά, ζώα και προϊόντα αυτών, υπάρχουν τα φυτοϋγειονομικά πιστοποιητικά και κτηνιατρικά πιστοποιητικά, τα οποία βρίσκονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Διαχείρισης Υδάτων, Γενική Διεύθυνση Γεωργικών Υπηρεσιών. Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα <http://www.bujqesia.gov.al> και στο τηλέφωνο +355 4 22 59 333.

Όσον αφορά στα φαρμακευτικά προϊόντα, αρμόδιος φορέας για την ανάλυση, τον έλεγχο, την εγγραφή των φαρμάκων στον ειδικό κατάλογο, την έκδοση των αδειών εισαγωγής κλπ είναι ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων, ο οποίος εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας (<http://www.shendetesia.gov.al>).

Τέλος, η πιστοποίηση των προϊόντων δεν είναι υποχρεωτική. Η υποχρεωτική πιστοποίηση προϊόντων αφορά κυρίως σε υγειονομικά χαρακτηριστικά των προϊόντων διατροφής και σε φάρμακα. Όσον αφορά στα εργαστήρια, η πιστοποίηση των εργαστηρίων επίσης, δεν είναι υποχρεωτική, παρά μόνο αν σχετίζονται με θέματα υγείας και ασφάλειας. Αρμόδιος φορέας για την πιστοποίηση είναι η Αλβανική Διεύθυνση Πιστοποίησης (DA) υπό το Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας.

5. Προστασία Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

Η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας (copyright) στην Αλβανία ρυθμίζεται από το Ν. 9380/2005 «Για τα πνευματικά δικαιώματα και άλλα συγγενή δικαιώματα», όπως προστέθηκε και τροποποιήθηκε με τους Ν.9934/ 2008 και Ν. 78/2013.

Τα πνευματικά δικαιώματα εφαρμόζονται για έργα λογοτεχνικά, καλλιτεχνικά και επιστημονικά. Καλύπτουν ακόμη, μουσική, προγράμματα τηλεόρασης, προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών, βάσεις δεδομένων και έργα πολυμέσων. Η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι αυτόματη, δίχως να απαιτείται προηγούμενη καταχώρηση. Ωστόσο, το Αλβανικό Γραφείο Πνευματικών Δικαιωμάτων, όπου οι δημιουργοί μπορούν να καταχωρήσουν τη δουλειά τους, λειτουργεί ως θεματοφύλακας, ειδικά σε περίπτωση διαμάχης περί ιδιοκτησίας κάποιου έργου. Τα στοιχεία επικοινωνίας είναι:

Αλβανικό Γραφείο Πνευματικών Δικαιωμάτων (Albanian Copyright Office)

Zyra Shqiptare per te drejtat e autorit (ZSHDA)

Δ/ντης κ. Evien Dako

Τηλ: 0355 4 2 232 008

Φαξ: 0355 4 2 232 008

Email: zshda@zshda.gov.al

Ιστοσελίδα: <http://www.zshda.gov.al/?lang=en>

Η Αλβανία έχει κυρώσει τις διεθνείς συμβάσεις σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα και τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτά, του Διεθνούς Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (WIPO), όπως τη Συνθήκη της Βέρνης. Συνεπώς, τα έργα δημιουργών από οποιοδήποτε άλλο συμβαλλόμενο μέλος αυτών των συνθηκών απολαμβάνει την ίδια προστασία με τους Αλβανούς δημιουργούς. Επίσης, ως μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (WTO) εφαρμόζει την συμφωνία TRIPS, η οποία ρυθμίζει θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας συναφή με το εμπόριο. Για οποιαδήποτε καταπάτηση των πνευματικών δικαιωμάτων, είναι δυνατή η προσφυγή στα αλβανικά δικαστήρια. Πρέπει να σημειωθεί, όμως, ότι δεν υπάρχει εξειδικευμένο δικαστήριο, για την προστασία της πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Η προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας ρυθμίζεται από τον Ν.9947/2008 «Περί Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας», όπως προστέθηκε και τροποποιήθηκε με το Ν.10/2013 και το Ν.55/2014. Ειδικά με το Ν.55/2014, το θεσμικό πλαίσιο για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας εναρμονίστηκε, πλήρως, με τις ευρωπαϊκές οδηγίες 98/44/EC για την «προστασία των βιοτεχνολογικών εφευρέσεων», 98/71/EC για τη «νομική προστασία σχεδίων και υποδειγμάτων», 2008/95/EC για «την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων» και 2004/48/EC σχετικά με την «επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας».

Ο νόμος για τη βιομηχανική ιδιοκτησία ρυθμίζει τη χορήγηση και προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, των υποδειγμάτων χρησιμότητας (για την προστασία των εφευρέσεων), των βιομηχανικών σχεδίων, των εμπορικών σημάτων, των γεωγραφικών ενδείξεων, καθώς και των ολοκληρωμένων κυκλωμάτων. Προκειμένου να χαιρούν προστασίας στην Αλβανία, τα δικαιώματα αυτά θα πρέπει να έχουν καταχωρηθεί στη Γενική Διεύθυνση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και Εμπορικών Σημάτων, υπό το Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας. Τα στοιχεία επικοινωνίας είναι:

Γενική Διεύθυνση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και Εμπορικών Σημάτων

Drejtoria e Përgjithshme e Patentave dhe Markave

Γενικός Δ/ντης: κ. Evlin Lako

Δ/νση: Bulevardi "Gjergj Fishta", Nr.10, Kati V, Tirana, Albania

Τηλ: +355-(0)-4 2236288

E-mail: mailinf@dppm.gov.al

Ιστοσελίδα: <http://www.dppm.gov.al/>

Τα σχέδια και τα εμπορικά σήματα μπορούν να καταχωρηθούν και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η Αλβανία έχει εισχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας και είναι πλήρες μέλος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (European Patent Organization -EPO), από τον Μάιο 2010. Ακόμη, έχει εισχωρήσει στη Σύμβαση Συνεργασίας για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας (European Patent Cooperation Treaty - PCT), η οποία απλοποιεί τις διαδικασίες κατά την αίτηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

6. Αλλοδαποί πολίτες στην Αλβανία

6.1. Καθεστώς εισόδου αλλοδαπών στην Αλβανία

Το θεσμικό πλαίσιο, το οποίο διέπει το νομικό καθεστώς των αλλοδαπών πολιτών στην Αλβανία είναι ο Ν. 108/2013 «περί αλλοδαπών», ο οποίος ρυθμίζει τα σχετικά με την είσοδο, την παραμονή, την απασχόληση και την έξοδο των αλλοδαπών στην / από τη Δημοκρατία της Αλβανίας, καθώς και οι συναφείς Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, που εκδόθηκαν το 2013 και 2014 για τον καθορισμό κριτηρίων, διαδικασιών και απαραίτητων δικαιολογητικών για τη είσοδο, διαμονή και μεταχείριση αλλοδαπών, καθώς και τον καθορισμό διαδικασιών για την έκδοση άδειας εργασίας, ή την άρνηση έκδοσής της, την ανανέωση ή την ακύρωσή της. Εν γένει, η αλβανική νομοθεσία είναι εναρμονισμένη με το κεκτημένο της ΕΕ σχετικά με την μεταναστευτική πολιτική.

Οι πολίτες της ΕΕ και της ζώνης Σένγκεν, της Αρμενίας, του Αζερμπαϊτζάν, της Τουρκίας, της Ουκρανίας, του Καζακστάν, του Κοσσυφοπέδιου, οι πολίτες των χωρών που εξαιρούνται από την υποχρέωση θεώρησης Σένγκεν, λόγω της απελευθέρωσης του καθεστώτος των θεωρήσεων, οι κάτοχοι έγκυρης θεώρησης πολλαπλών εισόδων των ΗΠΑ, του Ηνωμένου Βασιλείου ή θεώρησης Σένγκεν, οι κάτοχοι έγκυρης άδειας διαμονής του Ηνωμένου Βασιλείου, των ΗΠΑ, ή ενός από τα κράτη της Σένγκεν, μπορούν να επισκεφτούν την Αλβανία χωρίς (θεώρηση εισόδου) visa, παρουσιάζοντας μόνο ένα έγκυρο έγγραφο ταυτότητας στο σημείο διέλευσης των συνόρων.

Έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν εντός της Αλβανικής επικράτειας έως και 90 ημέρες εντός χρονικού διαστήματος 180 ημερών. Σε αντίθετη περίπτωση, πρέπει να υποβάλουν αίτηση για άδεια παραμονής. Η διάρκεια της άδειας παραμονής μπορεί να είναι τρεις μήνες, έξι μήνες, ένα έτος, δύο ή πέντε έτη ή μόνιμη.

6.2. Άδεια παραμονής για εργασία αλλοδαπού πολίτη στην Αλβανία

Σύμφωνα με το Ν. 108/2013 «περί αλλοδαπών», ο οποίος ρυθμίζει την είσοδο, την παραμονή, την απασχόληση και την έξοδο των αλλοδαπών στην / από τη Δημοκρατία της

Αλβανίας, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι οι αλλοδαποί, οι οποίοι πρόκειται να εργαστούν στην Αλβανία, σε σχέση εξαρτημένης εργασίας ή ως αυτοαπασχολούμενοι, θα πρέπει να διαθέτουν άδεια παραμονής, η οποία εκδίδεται από τις αρμόδιες αλβανικές Αρχές κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου.

Για τη χορήγηση άδειας παραμονής στην Αλβανία, απαιτείται να υποβληθεί σχετική αίτηση προς την αρμόδια τοπική Αρχή «για τη φύλαξη Συνόρων και τη Μετανάστευση» της Γενικής Διεύθυνσης Αστυνομίας του Υπουργείου Εσωτερικών της Αλβανίας, ως ακολούθως:

Α. Για την απόκτηση άδειας παραμονής στο πλαίσιο οικονομικών επαγγελματικών και εμπορικών δραστηριοτήτων και απασχόλησης, ο αλλοδαπός πολίτης πρέπει να υποβάλει τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

1. Συμπλήρωση του εντύπου αίτησης Αρ. 8, (χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία).
2. Διαβατήριο, το οποίο επιτρέπει τη νόμιμη είσοδο στη Δημοκρατία της Αλβανίας και φωτοτυπία των σελίδων του διαβατηρίου, που έχουν υπηρεσιακά σημειώματα που αφορούν στη συγκεκριμένη υπόθεση. Το διαβατήριο πρέπει να ισχύει για διάστημα τουλάχιστον 3 μηνών μετά τη λήξη της άδειας παραμονής, για την οποία γίνεται η αίτηση. Το διαβατήριο επιστρέφεται στους ενδιαφερόμενους κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, ενώ αντίγραφο φυλάσσεται στο αρχείο.
3. Ποινικό μητρώο από τη χώρα καταγωγής ή/και από τη χώρα όπου ο ενδιαφερόμενος έχει νόμιμη διαμονή, που να έχει εκδοθεί τους τελευταίους 6 μήνες, μεταφρασμένο στα αλβανικά, πιστοποιημένο και επικυρωμένο από τη Διπλωματική ή Προξενική Αρχή της Δημοκρατίας της Αλβανίας (στη χώρα έκδοσής του).
Η επικύρωση (προξενική θεώρηση) ή όχι αυτού του έγγραφου βασίζεται στις υποχρεώσεις που απορρέουν από διμερείς συμφωνίες.
4. Συμβόλαιο ενοικίασης κατοικίας.
5. Πιστοποιητικό γέννησης ή/και πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, που να έχουν εκδοθεί κατά τους τελευταίους 6 μήνες, μεταφρασμένα στην αλβανική γλώσσα, πιστοποιημένα και επικυρωμένα από τη Διπλωματική ή Προξενική Αρχή της Δημοκρατίας της Αλβανίας (στη χώρα έκδοσής τους).
Η επικύρωση (προξενική θεώρηση) ή όχι αυτών των εγγράφων βασίζεται στις υποχρεώσεις που απορρέουν από διμερείς συμφωνίες.
6. Δυο (2) φωτογραφίες, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του αλβανικού διαβατηρίου.
7. Δήλωση για το λόγο διαμονής.
8. Φωτοτυπία της άδειας εργασίας ή φωτοτυπία άδειας εξάσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας.
9. Υγειονομικό πιστοποιητικό (για τους πολίτες που προέρχονται από κράτη, που έχουν πληγεί από επιδημίες), όπως ορίζεται από το Υπουργείο Υγείας.

Β. Για την ανανέωση άδειας παραμονής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά είναι:

1. Συμπλήρωση του εντύπου αίτησης Αρ. 8, (χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία).

2. Διαβατήριο, το οποίο επιτρέπει τη νόμιμη είσοδο στη Δημοκρατία της Αλβανίας και φωτοτυπία των σελίδων του διαβατηρίου, που έχουν υπηρεσιακά σημειώματα που αφορούν στη συγκεκριμένη υπόθεση. Το διαβατήριο πρέπει να ισχύει τουλάχιστον 3 μήνες μετά τη λήξη της άδειας παραμονής που ζητείται. Το διαβατήριο επιστρέφεται στους ενδιαφερόμενους κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, ενώ το αντίγραφο φυλάσσεται στο αρχείο.
3. Φωτοτυπία προηγούμενης άδειας διαμονής.
4. Δικαιολογητικά τα οποία επιβεβαιώνουν την ανάγκη ανανέωσης άδειας διαμονής και τα ίδια δικαιολογητικά ως ανωτέρω σημείο Α, εκτός από το ποινικό μητρώο από τη χώρα καταγωγής.

Γ. Για την έκδοση άδειας παραμονής για δύο έτη, απαιτείται ο αλλοδαπός να έχει διαμείνει νομίμως για χρονικό διάστημα ενός έτους (με προσωρινή άδεια παραμονής) στη Δημοκρατία της Αλβανίας και εν συνεχεία να υποβάλει τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

1. Συμπλήρωση του εντύπου αίτησης Αρ. 8, (χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία).
2. Διαβατήριο, το οποίο επιτρέπει τη νόμιμη είσοδο στη Δημοκρατία της Αλβανίας και φωτοτυπία των σελίδων του διαβατηρίου, που έχουν υπηρεσιακά σημειώματα που αφορούν στη συγκεκριμένη υπόθεση. Το διαβατήριο πρέπει να ισχύει τουλάχιστον 3 μήνες μετά τη λήξη της άδειας παραμονής που ζητείται. Το διαβατήριο επιστρέφεται στους ενδιαφερόμενους κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, ενώ το αντίγραφο φυλάσσεται στο αρχείο.
3. Φωτοτυπία προηγούμενης άδειας παραμονής.
4. Δικαιολογητικά τα οποία επιβεβαιώνουν την ανάγκη έκδοσης άδειας παραμονής 2 ετών και τα ίδια δικαιολογητικά ως ανωτέρω σημείο Α, εκτός από το ποινικό μητρώο από τη χώρα καταγωγής.

Δ. Για την έκδοση άδειας μόνιμης παραμονής, ο αλλοδαπός θα πρέπει να υποβάλει τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

1. Συμπλήρωση του εντύπου αίτησης Αρ. 8, (χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία).
2. Διαβατήριο, το οποίο επιτρέπει τη νόμιμη είσοδο στη Δημοκρατία της Αλβανίας και φωτοτυπία των σελίδων του διαβατηρίου, που έχουν υπηρεσιακά σημειώματα που αφορούν στη συγκεκριμένη υπόθεση. Το διαβατήριο πρέπει να ισχύει τουλάχιστον 3 μήνες μετά τη λήξη της άδειας παραμονής που ζητείται. Το διαβατήριο επιστρέφεται στους ενδιαφερόμενους κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, ενώ το αντίγραφο φυλάσσεται στο αρχείο.
3. Φωτοτυπία προηγούμενων αδειών παραμονής οι οποίες επιβεβαιώνουν την πενταετή συνεχόμενη διαμονή του στην Αλβανία.
4. Δικαιολογητικά τα οποία επιβεβαιώνουν την ανάγκη έκδοσης μόνιμης άδειας παραμονής και τα ίδια δικαιολογητικά ως ανωτέρω σημείο Α, εκτός από το ποινικό μητρώο από τη χώρα καταγωγής.

Το κόστος της αίτησης, ποικίλλει ανάλογα με τον αιτούμενο χρόνο της άδειας παραμονής, από 5.000 λεκ (περίπου 35 ευρώ) έως 25.000 λεκ (περίπου 180 ευρώ).

Με την υποβολή της αίτησης, χορηγείται προσωρινή άδεια παραμονής 2 μηνών, ενώ η υποχρεωτική προθεσμία για λήψη απάντησης στην αίτηση για άδεια παραμονής, δεν μπορεί να υπερβαίνει διάστημα 60 ημερών από την υποβολή της αίτησης.

Εάν, για λόγους αντικειμενικούς (πχ. ελλιπή δικαιολογητικά), η προθεσμία αυτή πρέπει να παραταθεί, τότε κοινοποιείται ο ενδιαφερόμενος από το Γραφείο Μετανάστευσης. Εν συνεχεία, ο ενδιαφερόμενος οφείλει να προσκομίσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εντός 30 ημερών.

Βάσει του Ν. 108/2013 «Περί αλλοδαπών», **σε περίπτωση αρνητικής απάντησης ή σε περίπτωση που δεν υπάρχει απάντηση μέσα στο νόμιμο διάστημα**, ο αλλοδαπός πολίτης έχει το δικαίωμα διοικητικής προσφυγής στο Τμήμα Συνόρων και Μετανάστευσης εντός 10 ημερών, καθώς και το δικαίωμα να προσφύγει στο δικαστήριο εντός μηνός.

Η αίτηση άδειας παραμονής με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά πρέπει να υποβληθεί στην ακόλουθη Υπηρεσία:

Κρατική Αστυνομία της Αλβανίας

Περιφερειακή Διεύθυνση Συνόρων και Μετανάστευσης

(Policia e Shtetit Shqiptar - Drejtoria Rajonale e Kufirit dhe Migracionit)

Δ/νση: Rr. Rexhep Presa, Laprakë, Tiranë, ALBANIA

Τηλ.: 00355 6941 07 766

6.3. Άδεια εργασίας για αλλοδαπό πολίτη στην Αλβανία

Σύμφωνα με το Ν. 108/2013 «περί Αλλοδαπών» και τις συναφείς Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου του 2013 και 2014, οι αλλοδαποί πολίτες, οι οποίοι επιθυμούν να εργαστούν στην Αλβανία, υποχρεούνται να έχουν άδεια εργασίας, η οποία χορηγείται από το Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας και Νεολαίας.

Η αίτηση για χορήγηση άδειας εργασίας πραγματοποιείται πριν την έναρξη εργασίας στην Αλβανία. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθορίζονται στο ως άνω Νόμο και τις συναφείς Αποφάσεις και ενδέχεται να διαφοροποιούνται ανάλογα με τον τύπο της Άδειας Εργασίας. Οι ενδιαφερόμενοι, για περισσότερες πληροφορίες και το έντυπο της σχετικής αίτησης, μπορούν να απευθύνονται στο Τμήμα Μετανάστευσης ή τα περιφερειακά Γραφεία Εργασίας στην Αλβανία της Εθνικής Υπηρεσίας Απασχόλησης, καθώς και στην Αλβανική Πρεσβεία στη χώρα του ενδιαφερόμενου. Ενδεικτικά, μεταξύ των δικαιολογητικών είναι:

1. Αίτηση (Έντυπο για συμπλήρωση, το οποίο χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία).
2. Φωτοτυπία διαβατηρίου.
3. Σύμβαση εργασίας.
4. Ιστορικό Εγγραφής της εταιρείας, όπου θα απασχοληθεί ο αιτών.
5. Βεβαίωση κατοικίας.
6. Πέντε φωτογραφίες.

Συνήθως απαιτούνται περίπου δέκα ημέρες για τη χορήγηση άδειας εργασίας από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και των απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Για τους αλλοδαπούς πολίτες, οι οποίοι πρόκειται να ασκήσουν οικονομική δραστηριότητα στην Αλβανία, προβλέπεται η χορήγηση των εξής τύπων άδειας εργασίας:

- Άδεια εργασίας τύπου A, ανάλογα με το σκοπό ή τύπο της εργασίας, όπως: μισθωτή εργασία, οικονομική δραστηριότητα, εποχιακή εργασία, φοιτητές, διασυνοριακή απασχόληση, επαγγελματική κατάρτιση, με ειδικά ποιοτικά προσόντα, παροχή εθελοντικών υπηρεσιών, για τα μέλη οικογένειας, για αθλητές και οικιακές βοηθούς.
- Άδεια εργασίας τύπου B, ανάλογα με το σκοπό ή τύπο της εργασίας, όπως: για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, αυτό-απασχολούμενους και επενδυτές.
- Άδεια εργασίας τύπου C για ειδικές περιπτώσεις και εργασίες με Ανάθεση Υπηρεσιών/ Έργων με Συμβάσεις.
- Άδεια εργασίας τύπου D για αλλοδαπούς που έχουν λάβει μόνιμη άδεια εργασίας.

Η διάρκεια εξαρτάται από τον τύπο της άδειας εργασίας.

Ο εκτιμώμενος χρόνος για την χορήγηση της άδειας εργασίας ανέρχεται το πολύ σε δέκα ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Ο Ν. 108/2013 προβλέπει επίσης, την εξαίρεση συγκεκριμένων κατηγοριών αλλοδαπών πολιτών από την υποχρέωση αίτησης για χορήγηση άδειας εργασίας, οι οποίοι όμως υποχρεούνται να λάβουν πιστοποιητικό εγγραφής εργασίας, όπως: ατόμων που παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες, ομιλητές σε σεμινάρια, καλλιτέχνες, που συμμετέχουν σε πολιτιστικές εκδηλώσεις κ.λ.π.

Περισσότερες πληροφορίες:

Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας και Νεολαίας
Εθνική Υπηρεσία Απασχόλησης/Τμήμα Μετανάστευσης
Ministria e Mirëqënies Sociale dhe Rinisë/
Shërbimi Kombëtar i Punësimit/Sektor i Migracionit
Τηλ.: 00355 44 538801
Email: kontakt@shkp.gov.al, e_arapi04@yahoo.com
<http://www.shkp.gov.al>

7. Εργασιακό καθεστώς

7.1. Θεσμικό πλαίσιο εργασιακών σχέσεων

Το νομοθετικό πλαίσιο, που διέπει τις εργασιακές σχέσεις στην Αλβανία είναι: «Εργατικός Κώδικας της Δημοκρατίας της Αλβανίας», «Νόμος για την κοινωνική ασφάλιση», «Νόμος περί ασφάλισης υγείας», «Νόμος για την προώθηση της απασχόλησης» και «Νόμος για την Επιθεώρηση Εργασίας». Η Αλβανία έχει υπογράψει και επικυρώσει όλες τις διεθνείς συνθήκες προστασίας των δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (**ISSH**), το οποίο λειτουργεί σύμφωνα με το νόμο υπ' αριθ. 7703/11.05.1993, είναι αρμόδιο για την κοινωνική ασφάλιση. Όλοι οι εργαζόμενοι στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα διαθέτουν προσωπικό αριθμό κοινωνικής ασφάλισης, ο οποίος εκδίδεται από το ISSH.

7.2. Σύμβαση εργασίας, ώρες εργασίας, ετήσια άδεια

Κατά κανόνα, οι συμβάσεις εργασίας συνάπτονται για αόριστο χρονικό διάστημα. Σύμβαση εργασίας για ορισμένο χρονικό διάστημα θα πρέπει να δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους, που σχετίζονται με την προσωρινή φύση της εργασίας, για την οποία θα προσληφθεί ο υπάλληλος. Αν η διάρκεια δεν προσδιορίζεται επακριβώς από τα συμβαλλόμενα μέρη, αντιμετωπίζεται ως σύμβαση αορίστου χρόνου. Η σύμβαση εργασίας, όπως προβλέπει ο Εργατικός Κώδικας, περιλαμβάνει τα εξής:

- στοιχεία του εργοδότη και του εργαζομένου
- τόπο εργασίας
- γενική περιγραφή της εργασίας
- είδος της απασχόλησης (πλήρης ή μερική)
- ημερομηνία έναρξης εργασίας
- διάρκεια απασχόλησης, η οποία μπορεί να είναι ορισμένου ή αορίστου χρόνου
- τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δύο μερών.

Η Σύμβαση εργασίας δύναται να περιλαμβάνει πρόσθετες υποχρεώσεις και δικαιώματα μεταξύ εργαζομένου και εργοδότη, αλλά, σε κάθε περίπτωση εντός του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, που διέπει τις εργασιακές σχέσεις.

Ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να καταθέσει τη Σύμβαση εργασίας και Βεβαίωση καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών και απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου εισοδήματος του μισθωτού στην Περιφερειακή Διεύθυνση Φορολογίας. Σε κάθε περίπτωση υποχρεούται στην τήρηση μητρώου εργαζομένων, μισθοδοσίας, παρακράτησης φόρου μισθωτών υπηρεσιών και ασφαλιστικών εισφορών.

Οι κανονικές ώρες εργασίας, πλήρους απασχόλησης, σύμφωνα με την αλβανική νομοθεσία, είναι 40 ώρες εβδομαδιαίως. Οι ώρες εργασίας, που υπερβαίνουν τις 40 ώρες / εβδομάδα, θεωρούνται υπερωριακή απασχόληση και η αποζημίωση αντιστοιχεί στο 25% επιπλέον του κανονικού μισθού για κάθε ώρα εργασίας. Κατά κανόνα, απαγορεύεται η απασχόληση τις επίσημες αργίες. Σε περίπτωση, ωστόσο απασχόλησης κατά τη διάρκεια επίσημων αργιών ή κατά τη διάρκεια του σαββατοκύριακου, η αποζημίωση της απασχόλησης ανέρχεται στο 50% επιπλέον του μισθού.

Ο εργοδότης, καταβάλλει σε μηνιαία βάση το μισθό των εργαζομένων, αφού γίνουν οι νόμιμες κρατήσεις, φόροι και ασφαλιστικές εισφορές που του αναλογούν. Η καταβολή του μηνιαίου μισθού στους εργαζομένους γίνεται τακτικά στο τέλος κάθε μήνα και των ημερομίσθιων κάθε δυο εβδομάδες, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην ατομική σύμβαση εργασίας.

Ο μισθός των εργαζομένων καταβάλλεται κανονικά κατά τις επίσημες αργίες, οι οποίες δεν υπολογίζονται στις ημέρες άδειας.

Η διάρκεια της ετήσιας άδειας δεν είναι μικρότερη από τέσσερις ημερολογιακές εβδομάδες, ήτοι 28 ημερολογιακές ημέρες άδεια μετ' αποδοχών, για κάθε έτος υπηρεσίας. Όταν ο εργαζόμενος δεν έχει συμπληρώσει ένα πλήρες έτος εργασίας, η διάρκεια της ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών καθορίζεται σε σχέση με τη διάρκεια της απασχόλησης.

Η εργατική νομοθεσία στην Αλβανία, ρυθμίζει επίσης την απουσία του εργαζομένου από την εργασία του, λόγω ασθένειας, αναρρωτικής άδειας, μητρότητας.

Τον Απρίλιο του 2015, η αλβανική Κυβέρνηση ενέκρινε την κατάθεση Νομοσχεδίου σχετικά με τροποποιήσεις του Κώδικα Εργασίας (N. 9125/29.7.2003), με στόχο την παροχή περισσότερης προστασίας και ασφάλειας στους εργαζομένους, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Το νέο σχέδιο Νόμου προβλέπει σειρά μεταρρυθμίσεων στις εργασιακές σχέσεις μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών, όπως η αμοιβή εργασίας για βαριά επαγγέλματα, η απασχόληση κατά τις βραδινές ώρες, η άδεια μητρότητας, η υγεία στο χώρο εργασίας, η προσωρινή απασχόληση, η τηλε-εργασία, η χορήγηση ετήσιας άδειας και λοιπές άδειες.

Συγκεκριμένα, ο νέος Κώδικας Εργασίας θα προβλέπει ότι κάθε εργαζόμενος δικαιούται να λάβει ετήσια άδεια και η άδεια αυτή δεν μπορεί να αντικατασταθεί από χρηματική αποζημίωση. Κάθε έξι ώρες, ο εργοδότης θα έχει υποχρέωση να εγγυηθεί περίοδο ανάπαυσης για τους εργαζόμενους. Όσον αφορά στην άδεια μητρότητας, η προτεινόμενη αλλαγή αφορά στο δικαίωμα άδειας και στους δύο γονείς. Επίσης, μετά την επιστροφή στην εργασία 63 ημέρες μετά τον τοκετό, οι γονείς έχουν δικαίωμα να λάβουν δυο ώρες άδεια μετ' αποδοχών.

Ο νέος Κώδικας Εργασίας, θα προβλέπει επίσης τη νομική υποχρέωση ότι τυχόν αλλαγή στους όρους της Σύμβασης Εργασίας θα πρέπει να γίνεται εγγράφως.

7.3. Ασφαλιστικές εισφορές (κοινωνική ασφάλιση και ασφάλεια υγείας)

Οι συνολικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ανέρχονται στο 24,5% (15% βαρύνει τον εργοδότη και 9,5% τον εργαζόμενο) του ακαθάριστου μισθού.

Για το σκοπό του υπολογισμού των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ο ελάχιστος μηνιαίος μισθός από 1.1.2015 ανέρχεται σε 22.000 λεκ, ενώ ο μέγιστος σε 97.030 λεκ. Δηλαδή, στην περίπτωση που ο ακαθάριστος μισθός υπολείπεται των 22.000 λεκ, οι εισφορές υπολογίζονται επί ποσού 22.000 λεκ (ανεξαρτήτως του πραγματικού ύψους του μισθού). Αντίστοιχα, αν ο μισθός ξεπερνά τα 97.030 λεκ, οι εισφορές υπολογίζονται μέχρι το ποσό των 97.030 λεκ.

Για τους αυτοαπασχολούμενους, οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ανέρχονται στο 23% επί του διπλάσιου ποσού του ως άνω κατώτατου μισθού, ήτοι επί του ποσού των 44.000 λεκ.

Οι εισφορές ασφάλειας υγείας ανέρχονται στο 3,4% (1,7% βαρύνει τον εργοδότη και 1,7% τον εργαζόμενο) του ακαθάριστου μισθού, χωρίς να υπάρχει ανώτατο όριο.

Για τους αυτοαπασχολούμενους, οι εισφορές ασφάλειας υγείας ανέρχονται στο 3,4% επί του διπλάσιου ποσού του ως άνω κατώτατου μισθού, ήτοι επί του ποσού των 44.000 λεκ.

	Ασφαλιστικές εισφορές	Εισφορές ασφάλειας υγείας
Εργοδότης	15%	1,7%
Εργαζόμενος	9,5%	1,7%
Συνολικές εισφορές	24,5%	3,4%

Οι μικρές & μεσαίες επιχειρήσεις, με κύκλο εργασιών, που δεν υπερβαίνει τα 8.000.000 λεκ (περίπου 57.000 ευρώ), καταχωρούνται ως φορολογούμενοι και έχουν το δικαίωμα να καταβάλλουν τις ασφαλιστικές εισφορές κάθε τρίμηνο.

Οι μεγάλες επιχειρήσεις, με κύκλο εργασιών, που υπερβαίνει τα 8.000.000 λεκ (περίπου 57.000 ευρώ), οι ασφαλιστικές εισφορές παρακρατούνται από τον εργοδότη από το ακαθάριστο μηνιαίο μισθό των εργαζομένων και εν συνεχεία, ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλει το συνολικό οφειλόμενο ποσό της κοινωνικής ασφάλισης και υγείας στις 20 του επόμενου μήνα.

Τα σχετικά έντυπα και περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές εισφορές διατίθενται από την ιστοσελίδα www.tatime.gov.al.

7.4. Βασικός και μέσος μηνιαίος μισθός

Ο βασικός μηνιαίος μισθός στην Αλβανία, ο οποίος καθορίζεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ανέρχεται σε 22.000 λεκ (περίπου 155 ευρώ) και αφορά πλήρη απασχόληση με 174 ώρες/μηνιαίως, που πραγματοποιούνται σε κανονικές ώρες εργασίας.

Ο μέσος μηνιαίος μισθός, το 2014, σύμφωνα με την INSTAT, στον ιδιωτικό τομέα είναι 37.305 λεκ (περίπου 266 ευρώ).

Μέσος μηνιαίος μισθός ανά εργαζόμενο και δραστηριότητα

Κατηγορία	Λεκ	ευρώ
Βιομηχανία	37,646	269
Κατασκευές	35,113	251
Μεταφορές & Επικοινωνίες	51,638	369
Εμπόριο	31,734	227
Υπηρεσίες	34,447	246
Λοιπές κατηγορίες	36,332	260

Πηγή: Ετήσια έρευνα διάρθρωσης Επιχειρήσεων, 2000-2013

Ο μέσος μηνιαίος μισθός κατά το 2014, σε όλους τους οικονομικούς τομείς, πάντα σύμφωνα με την INSTAT, ανήλθε σε 45.539 λεκ (περίπου 325 €). Ο μισθός αυτός αφορά όλους τους τομείς και υπολογίζεται βάσει των επίσημων δηλώσεων των εταιρειών στη Γενική Δ/νση Φορολογίας. Οι άνδρες εμφανίζονται να λαμβάνουν 10% περισσότερη αμοιβή από τις γυναίκες. Ο μέσος μισθός κυμαίνεται ανάλογα τη νομική μορφή της εταιρείας και την ιδιοκτησία της. Στο δημόσιο, ο μέσος μισθός ανέρχεται σε 54.981 λεκ (περίπου 390 €). Σε τομείς, όπως χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και ασφάλειες, ορυχεία, επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, ο μέσος μισθός είναι ανώτερος του γενικού μέσου. Αντίθετα σε τομείς όπως, κατασκευές, χονδρικό εμπόριο και λιανικό εμπόριο, ο μέσος μισθός είναι κατώτερος του

γενικού μέσου. Σημαντική διαφορά παρατηρείται και στον μέσο μικτό μηνιαίο μισθό στις ξένες εταιρείες, όπου αυτός ανέρχεται στα 75.692 λεκ (περίπου 540 €). Τα πέντε επαγγέλματα με τις υψηλότερες αποδοχές, κατά το 2014, ήταν: διοικητικοί και εμπορικοί διευθυντές, διευθυντές παραγωγής, επαγγελματίες τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, και γενικοί διευθυντές, ανώτεροι υπάλληλοι και νομικοί.

7.5. Εργατικό δυναμικό

Το 57% του πληθυσμού της Αλβανίας είναι κάτω των 35 ετών (η μέση ηλικία είναι 31,6 έτη). Η Αλβανία διαθέτει εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Περισσότερα από 1.000.000 άτομα έχουν καλό μορφωτικό επίπεδο αφού κάθε χρόνο περισσότεροι από 100.000 φοιτητές εγγράφονται στα Πανεπιστήμια της Αλβανίας. Η αγγλική, η ιταλική και η ελληνική γλώσσα ομιλείται ευρέως. Ειδικότερα, λόγω του μεταναστευτικού ρεύματος προς την Ελλάδα, σημαντικός αριθμός των νέων έχει λάβει ελληνική παιδεία, είτε στη δευτεροβάθμια είτε ακόμη και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

8. Δημόσιες Προμήθειες

8.1. Θεσμικό πλαίσιο

Το κύριο θεσμικό πλαίσιο, που διέπει τις Δημόσιες Προμήθειες για αγαθά και υπηρεσίες και δημόσια έργα στην Αλβανία είναι ο Ν. 9643 /20.11.2006, «Περί Δημοσίων Προμηθειών», ο Ν. 182/2014 περί μερικών τροποποιήσεων και προσθήκης στον Ν. 9643 /20-11-2006, καθώς επίσης και η Απόφαση υπ' αριθμ. 914/29.12.2014, σχετικά με την έγκριση των δημοσίων κανόνων περί Δημοσίων Προμηθειών. Το εν λόγω θεσμικό πλαίσιο είναι εν μέρει σύμφωνο με τις αντίστοιχες Οδηγίες της ΕΕ.

Η Υπηρεσία Δημοσίων Προμηθειών (PPA) αποτελεί τον κεντρικό φορέα στην Αλβανία, ο οποίος είναι αρμόδιος για το ηλεκτρονικό σύστημα προμηθειών, δημοσίων έργων και παραχωρήσεων / συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα. Σε αυτό το σύστημα πραγματοποιούνται ηλεκτρονικά όλες οι διαδικασίες για τις δημόσιες συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων μικρής αξίας, και το πρώτο στάδιο της διαδικασίας παραχώρησης / σύμπραξης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις.

Οι Αναθέτουσες Αρχές είναι αρμόδιες για την προκήρυξη των διαγωνισμών και οι υποψήφιοι Ανάδοχοι υποχρεούνται να υποβάλουν προσφορές σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην εκάστοτε προκήρυξη.

Οι όροι, τα γενικά και ειδικά κριτήρια επιλογής, τα απαιτούμενα νομικά και διοικητικά έγγραφα των υποψηφίων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια, αναφέρονται αναλυτικά στην αντίστοιχη προκήρυξη του εκάστοτε διαγωνισμού, σύμφωνα με το πλαίσιο του Ν. 9643/20.11.2006, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ενώ προβλέπεται η παροχή διευκρινίσεων από την Αναθέτουσα Αρχή.

8.2. Είδη διαδικασιών, όρια διαγωνισμών, νομιμοποίηση εγγράφων

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, προβλέπονται οι ακόλουθες διαδικασίες για τις Συμβάσεις Δημόσιων Προμηθειών:

- Ανοικτή διαδικασία
- Περιορισμένη διαδικασία
- Διαδικασία με διαπραγμάτευση
- Αίτημα για υποβολή πρότασης
- Ανταγωνιστική διαδικασία για έργο
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες

Τα όρια των διαγωνισμών, όπως ισχύουν, σύμφωνα με την τελευταία Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθμ. 914//29.12.2014 παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Όρια Διαγωνισμών σύμφωνα με την Απόφαση υπ' αριθμ. 914/29.12.2014

Κατηγορίες Συμβάσεων	Προϋπολογισμός Σύμβασης	
	λεκ	ευρώ *
Συμβάσεις μικρής αξίας	800,000	5,714

Κατηγορίες Συμβάσεων	Προϋπολογισμός Σύμβασης			
	ανώτατο κατώφλι		κατώτατο κατώφλι	
	λεκ	ευρώ *	λεκ	ευρώ *
Δημόσια έργα	1,200,000,000	8,571,429	12,000,000	85,714
Δημόσιες Συμβάσεις αγαθών και υπηρεσιών	200,000,000	1,428,571	8,000,000	57,143

* ενδεικτική ισοτιμία 1 λεκ=140 ευρώ

Για τη βεβαίωση γνησιότητας αντιγράφων των ελληνικών εγγράφων στην αλβανική Επικράτεια ισχύει η διαδικασία της προξενικής θεώρησης, σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση του αλβανικού Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθμ. 134/07.03.2003 και όχι η σφραγίδα της Χάγης (Apostile), καθώς υφίσταται εξαίρεση από τη Σύμβαση της Χάγης μεταξύ Ελλάδος και Αλβανίας. Τα ως άνω έχουν εφαρμογή στα απαιτούμενα δικαιολογητικά, τόσο στο πλαίσιο των γενικών, όσο και των ειδικών κριτηρίων.

Αν η γλώσσα που χρησιμοποιείται στη διαδικασία είναι η αλβανική, τα έγγραφα σε ξένη γλώσσα πρέπει να συνοδεύονται από μετάφραση στην αλβανική γλώσσα, θεωρημένα από Συμβολαιογράφο.

Αν κάποια από τα απαιτούμενα έγγραφα δεν εκδίδονται στη χώρα προέλευσης της επιχείρησης, τότε γίνεται δεκτή έγγραφη υπεύθυνη δήλωση της επιχείρησης, θεωρημένη από Συμβολαιογράφο.

Ο ιστότοπος της Υπηρεσίας Δημόσιων Προμηθειών της Αλβανίας (Public Procurement Agency /APP) είναι www.app.gov.al και στη θέση: <https://www.app.gov.al/ep/Legislation.aspx> είναι διαθέσιμα τα κείμενα των ως άνω Νόμων στην αγγλική γλώσσα, και συναφή νομικά κείμενα στην αλβανική γλώσσα, καθώς επίσης και κάθε σχετική τροποποίηση ή μεταβολή του θεσμικού πλαισίου.

8.3. Χρήσιμες ιστοσελίδες δημοσίευσης διεθνών διαγωνισμών

Με μέριμνα της Υπηρεσίας Δημόσιων Προμηθειών της Αλβανίας (Public Procurement Agency /APP), www.app.gov.al, λειτουργεί στη χώρα Ηλεκτρονικό Σύστημα Δημόσιων Προμηθειών (E-Procurement System), όπου αναρτώνται οι προκηρύξεις διαγωνισμών για έργα και προμήθειες προϊόντων και υπηρεσιών του ευρύτερου δημόσιου τομέα (e-procurement), που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους και βαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό.

Διευκρινίζεται, ότι η ως άνω «ηλεκτρονική πλατφόρμα» λειτουργεί σε όλα τα στάδια της διαδικασίας προκήρυξης μέχρι και ανάθεσης και ως εκ τούτου οι προσφορές των ενδιαφερομένων υποβάλλονται μέσω αυτής, ενώ από την εκπνοή της οριζόμενης ημερομηνίας υποβολής τους μέχρι την ανάθεση του διαγωνισμού προβλέπεται η μεσολάβηση χρονικού διαστήματος 25 ημερών.

Ειδικότερα, οι προκηρύξεις των διαγωνισμών προμηθειών και έργων δημοσιεύονται στην πλατφόρμα στη θέση Contract Notices, όπου μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να τις αναζητήσουν, βάσει κριτηρίων.

Σημειώνεται, ότι ως προς τη συμμετοχή ξένων εταιρειών στους διαγωνισμούς δεν υφίσταται περιορισμός, εφ' όσον πληρούν τους εκάστοτε απαιτούμενους όρους και προϋποθέσεις, όμως μόνο οι προκηρύξεις που αφορούν τις διαδικασίες OPEN INT, RESTRICTED INT, NEGOTIATED WITH NOTICE INT δημοσιεύονται και στην αγγλική γλώσσα.

Επιπρόσθετα, στην ως άνω ιστοσελίδα της αλβανικής Public Procurement Agency, στη θέση Information Links, μπορούν να αναζητηθούν (στην αγγλική γλώσσα), η ισχύουσα νομοθεσία που διέπει τις δημόσιες προμήθειες, οι αποφάσεις, κανονισμοί και οι κατευθυντήριες αρχές, όπως και εγχειρίδιο οδηγιών (Public Procurement Manual), όπου καταγράφονται τα βήματα και οι τεχνικές για την επιτυχή συμμετοχή στις διαδικασίες, καθώς και χρήσιμες πληροφορίες για τους χρήστες.

Παράλληλα στη χώρα λειτουργεί το Αναπτυξιακό Ταμείο Αλβανίας (Albanian Development Fund (ADF, <http://www.albaniandf.org>) το οποίο αποτελεί δημόσιο φορέα, που θεσμοθετήθηκε το Μάιο του 2009 (ν. 10130/11.5.2009).

Το ADF, έχοντας πλέον αποκτήσει την απαιτούμενη εξειδίκευση και εμπειρία, είναι κυρίως αρμόδιο για την προκήρυξη και διενέργεια διαγωνισμών για έργα, προμήθεια αγαθών και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, που χρηματοδοτούνται από την αλβανική Κυβέρνηση ή/και διεθνείς αναπτυξιακούς – χρηματοδοτικούς οργανισμούς (World Bank, Council of Europe Development Bank, EBRD, EIB, Islamic Bank for Development, OPEC Fund for International Development, German KfW κ.ά.) και Αναπτυξιακούς Οργανισμούς ξένων Κυβερνήσεων. Στην πλειονότητα πρόκειται για διαγωνισμούς παροχής εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων βασικών υποδομών και διαχείρισης υδάτινων πόρων (π.χ. αποκατάσταση - κατασκευή δρόμων, δικτύων ύδρευσης και άρδευσης, δημοτικών κτιρίων, νοσοκομείων, σχολείων κ.λπ.), που υλοποιούνται σε τοπικό – περιφερειακό επίπεδο.

Όλες ανεξαιρέτως οι προκηρύξεις διεθνών μειοδοτικών διαγωνισμών του Αναπτυξιακού Ταμείου της Αλβανίας δημοσιεύονται στον ιστότοπό του, στη θέση Procurements <http://www.albaniandf.org/english/Prokurime/Pages/default.html> κατά κατηγορία (Civil Works, Consultancy services και Goods), ενώ περισσότερες πληροφορίες για τη λειτουργία και τη δομή του ADF στην αγγλική γλώσσα, είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: http://www.albaniandf.org/english/rreth_nesh/Pages/default.html.

Επιπλέον, προκηρύξεις διεθνών διαγωνισμών για έργα στην Αλβανία που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (EBRD) δημοσιεύονται και στην ιστοσελίδα της Αντιπροσωπείας της EBRD στη χώρα <http://www.ebrd.com/albania.html>, στη θέση Procurement <http://www.ebrd.com/work-with-us/procurement/notices.html?c0=on&keywordSearch=>

Πληροφορίες για διεθνείς διαγωνισμούς έργων, χρηματοδοτούμενων από την Παγκόσμια Τράπεζα στην Αλβανία, δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της στη θέση Procurement <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/PROJECTS/PROCUREMENT/0,,pagePK:84271~theSitePK:84266,00.html>.

Διαγωνισμοί έργων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο πλαίσιο του Χρηματοδοτικού Μέσου Προενταξιακής Βοήθειας/IPA), μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της Αντιπροσωπείας της ΕΕ στην Αλβανία http://eeas.europa.eu/delegations/albania/index_en.htm, καθώς και στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης «Ανάπτυξη και Συνεργασία – EuropeAid» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής <https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?ADSSChck=128497726222&do=publi.welcome&userlanguage=en>.

Προκηρύξεις έργων που υλοποιούνται στην Αλβανία από τον UNDP (United Nations Development Programme, Procurement and Administration Unit, UNDP Albania) αναρτώνται στην ιστοσελίδα του, στη θέση:

<http://www.al.undp.org/content/albania/en/home/operations/procurement/>

9. Ακίνητη Περιουσία

Για τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα της αλλοδαπής, υπάρχουν ορισμένοι περιορισμοί στην αγορά ακίνητης περιουσίας στην Αλβανία. Συγκεκριμένα, τα αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα δύνανται να αγοράσουν γη για εμπορικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ήδη πραγματοποιήσει επένδυση, αξίας τουλάχιστον τριπλάσιας από την αξία της γης. Όσον αφορά στις αγροτικές ή δασικές εκτάσεις, στα βοσκοτόπια και τα λιβάδια, αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα δεν μπορούν να αποκτήσουν δικαίωμα ιδιοκτησίας. Μπορούν ωστόσο, να μισθώσουν τις εν λόγω εκτάσεις, με μακροχρόνια συμβόλαια, έως και 99 έτη.

Οι ανώτεροι περιορισμοί δεν εφαρμόζονται όταν ιδρύεται αλβανική εταιρεία, ακόμη και αν η ιδιοκτησία της ανήκει σε αλλοδαπούς. Ακόμη, η αγορά κατοικίας επιτρέπεται στους αλλοδαπούς χωρίς κανέναν περιορισμό.

Η κρατική ακίνητη περιουσία δύνανται να μεταφερθεί σε ιδιωτικές εταιρείες μέσω ιδιωτικοποίησης, μίσθωσης ή εμφύτευσης μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας, ανάλογα με το ύψος της επένδυσης, την απασχόληση που δημιουργεί και το συμβατικό τίμημα.

Σημειώνεται ότι σε πολλές περιπτώσεις, δεν είναι ξεκάθαρο το ιδιοκτησιακό καθεστώς. Τα τελευταία έτη γίνεται προσπάθεια εγγραφής των ιδιοκτησιών και απονομής τίτλων ιδιοκτησιών. Αρμόδια υπηρεσία είναι το Γραφείο Εγγραφής Ακίνητης Περιουσίας (Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme - <http://www.zrpp.gov.al/new/>)

Περισσότερες πληροφορίες για την ακίνητη περιουσία είναι διαθέσιμες από τον Αλβανικό Οργανισμό Ανάπτυξης Επενδύσεων (AIDA), στον ακόλουθο σύνδεσμο <http://www.aida.gov.al/pages/property>.

10. Θεσμικό πλαίσιο επενδύσεων

10.1. Προστασία Επενδύσεων

Ο Ν. 7764/1993 «για τις ξένες επενδύσεις», προβλέπει ίση μεταχείριση μεταξύ Αλβανών και ξένων επενδυτών στην Αλβανία.

Η Αλβανία έχει υπογράψει 44 Συμφωνίες Αμοιβαίας Προώθησης και Προστασίας Επενδύσεων, εκ των οποίων 9 δεν έχουν τεθεί ακόμη σε ισχύ, με τις χώρες Αυστρία, Αζερμπαϊτζάν, Βέλγιο-Λουξεμβούργο, Βοσνία - Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Κίνα, Κροατία, Κύπρο, Τσεχία, Δανία Αίγυπτο, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα (σε ισχύ από 04/01/1995), Ουγγαρία, Ιράν, Ισραήλ, Ιταλία, Ν. Κορέα, Κουβέιτ, Λιθουανία, ΠΓΔΜ, Μαλαισία, Μάλτα, Μολδαβία, Ολλανδία Πολωνία, Πορτογαλία, Κατάρ, Ρουμανία, Ρωσική Ομοσπονδία, Σαν Μαρίνο, Σερβία. Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία, Ελβετία, Τυνησία, Τουρκία, Ουκρανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Με την Ελλάδα η Συμφωνία αυτή υπεγράφη στα Τίρανα, την 01.08.1991 και τέθηκε σε ισχύ από 04.01.1995. Αναλυτικά για κάθε συμφωνία στην ιστοσελίδα της UNCTAD: <http://investmentpolicyhub.unctad.org/IIA/CountryBits/2>

Η Αλβανία είναι επίσης μέλος στη Σύμβαση για τη Διευθέτηση των Διαφορών σχετικών με τις Επενδύσεις.

10.2. Νόμος 55/2015 «Περί στρατηγικών επενδύσεων»

Σύμφωνα με τον Ν. 55/2015 «Περί στρατηγικών επενδύσεων στη Δημοκρατία της Αλβανίας», ο οποίος ψηφίσθηκε στις 28.5.2015, προβλέπονται ταχείες διαδικασίες για τα πολυάριθμα γραφειοκρατικά στάδια που απαιτούνται για την υλοποίηση μίας στρατηγικής επένδυσης. Προσδιορίζονται έξι στρατηγικοί τομείς, για κάθε έναν εκ των οποίων, ορίζεται το κατώφλι του κόστους της επένδυσης, προκειμένου αυτή να λάβει το καθεστώς: (α) της «στρατηγικής επένδυσης με υποστηρικτική διαδικασία» ή (β) της «στρατηγικής επένδυσης με ειδική διαδικασία», όπως φαίνεται στον κάτωθι πίνακα.

Στρατηγικοί τομείς	Στρατηγική επένδυση	
	«Υποστηρικτική διαδικασία»	«Ειδική διαδικασία»
Ενέργεια και εξόρυξη	≥ 30 εκατ. €	≥ 50 εκατ. €
Μεταφορές και υποδομές ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και αστικών αποβλήτων	≥ 30 εκατ. €	≥ 50 εκατ. €
Τουρισμός	≥ 5 εκατ. € και τουλάχιστον 80 νέες θέσεις εργασίας	≥ 50 εκατ. €
Γεωργία και αλιεία	≥ 3 εκατ. € και τουλάχιστον 50 νέες θέσεις εργασίας	≥ 50 εκατ. €
Περιοχές Τεχνολογικής και Οικονομικής Ανάπτυξης	≥ 5 εκατ. €	≥ 50 εκατ. €
Ανάπτυξη περιοχών προτεραιότητας	≥ 1 εκατ. € και τουλάχιστον 150 νέες θέσεις εργασίας	≥ 5 εκατ. € και τουλάχιστον 600 νέες θέσεις εργασίας

Το καθεστώς της στρατηγικής επένδυσης με ειδική διαδικασία μπορεί, επίσης, να χορηγείται σε περιπτώσεις επενδυτικών σχεδίων, το κόστος των οποίων είναι ίσο ή μεγαλύτερο των € 100 εκατ. ανεξαρτήτως τομέα.

Παράλληλα, προβλέπεται διοικητική δομή, εντός του αλβανικού Οργανισμού Ανάπτυξης Επενδύσεων (AIDA), η οποία θα παρέχει υπηρεσίες «ενιαίας θυρίδας» («single window») στους στρατηγικούς επενδυτές. Ενδεικτικά, οι υπηρεσίες αυτές αφορούν στην προετοιμασία, στην εφαρμογή, στην ανάπτυξη και στην υλοποίηση ενός στρατηγικού επενδυτικού σχεδίου, καθώς επίσης και στην έκδοση των αδειών, εγκρίσεων και γνωμοδοτήσεων, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπίζονται κατά προτεραιότητα από όλους τους δημόσιους φορείς, που συμμετέχουν σε αυτές τις διαδικασίες, άμεσα ή έμμεσα, όταν πρόκειται για στρατηγικές επενδύσεις υπό το καθεστώς της «υποστηρικτικής διαδικασίας».

Όταν οι επενδύσεις εμπίπτουν στο καθεστώς της «ειδικής διαδικασίας», εκτός των προαναφερόμενων υπηρεσιών, συμπεριλαμβάνονται επιπλέον, διαδικασίες απαλλοτρίωσης ακίνητων περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε ιδιώτες, καθώς και τυχόν εγκρίσεις από το Κοινοβούλιο, εφόσον αυτές απαιτούνται.

Ο νόμος για τις στρατηγικές επενδύσεις θα ισχύει έως τον Δεκέμβριο 2018, αναμένεται να δώσει ώθηση στην ανάπτυξη επενδυτικών σχεδίων στην Αλβανία και να συμβάλλει σημαντικά στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων σε βασικούς τομείς της οικονομίας.

Το πλήρες κείμενο του νόμου είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Εθνικού Οικονομικού Συμβουλίου, ως ακολούθως:

http://kek.al/wp-content/uploads/2015/07/Liqj-Nr.-55_2015-Per-Investimet-Strategjike-ne-RSH.pdf

10.3. Συμβάσεις Παραχώρησης

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις συμβάσεις παραχώρησης αποτελείται κυρίως από το Νόμο 125/2013 «Περί παραχωρήσεων και συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα», ο οποίος ενσωμάτωσε την Οδηγία της ΕΕ 2004/18/ΕΚ στο αλβανικό δίκαιο και αντικατέστησε το Νόμο 9663/2006 που ίσχυε έως τότε. Οι διατάξεις του Ν. 9663/2006 εφαρμόζονται μόνο στις συμβάσεις παραχώρησης, οι οποίες είχαν συναφθεί ή των οποίων οι διαδικασίες ανάθεσης ή αναθεώρησης είχαν ξεκινήσει, πριν από την έναρξη ισχύος του Ν.125/2013.

Πρόσφατα, στις 27.7.2015, ψηφίστηκε ο Νόμος 77/2015 «Περί τροποποιήσεων και προσθηκών στο Ν.125/2013», ο οποίος ρυθμίζει, κυρίως, θέματα που άπτονται της διαγωνιστικής διαδικασίας ανάθεσης μίας σύμβασης παραχώρησης.

Το θεσμικό πλαίσιο είναι διαθέσιμο, στην αλβανική γλώσσα, στις κάτωθι ιστοθέσεις:

- Ν. 77/2015: <http://kek.al/wp-content/uploads/2015/08/LIGJ-77-2015-Per-Koncensionet-dhe-PP.pdf>
- Ν. 125/2013: http://www.kpp.gov.al/ppadv/DF_DocumentViewer.aspx?id=01b1717a-766b-4604-8bd9-d774100c98ae
- Ν. 9663/2006: http://www.energjia.gov.al/files/userfiles/koncesione/20070622152059_ligj_9663.pdf
- Ν.8561/1999 "Περί απαλλοτρίωσης και προσωρινής χρήσης ιδιωτικής περιουσίας για το δημόσιο συμφέρον": http://www.energjia.gov.al/files/userfiles/Koncesione_2/2015/Ligji-8561.pdf

Ακόμη, στην κάτωθι ιστοθέση υπάρχουν διαθέσιμες οι σχετικές εφαρμοστικές πράξεις (υπουργικές αποφάσεις, εγκύκλιοι κ.α.): <http://www.energjia.gov.al/al/baza-ligjore/koncesione/vkm1426776682>

Σύμφωνα με το νόμο, οι τομείς των δημοσίων υπηρεσιών ή υποδομών που μπορούν να δοθούν με το καθεστώς της παραχώρησης ή ΣΔΙΤ αφορούν, μεταξύ άλλων, σε μεταφορές, παραγωγή και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας, επεξεργασία και διανομή ύδατος, διαχείριση λυμάτων και απορριμμάτων, έργα αποστράγγισης και άρδευσης, τηλεπικοινωνίες, εκπαίδευση, υγεία, τουρισμό, πολιτισμό και αθλήματα, υποδομή φυλακών, ανακύκλωση κ.α.

10.4. Επενδυτικά Κίνητρα

Η Αλβανική νομοθεσία δεν προσφέρει κίνητρα ειδικά για τους ξένους επενδυτές, οι οποίοι, όμως, μπορούν να επωφεληθούν των κινήτρων που είναι διαθέσιμα για τις εγχώριες εταιρείες.

Το καθεστώς των επιδοτήσεων ρυθμίζεται από το Ν. 9374/2005 «Περί κρατικών ενισχύσεων», όπως τροποποιήθηκε με το Ν.10183/2009. Ο νόμος ισχύει για όλους τους τομείς της παραγωγής και των υπηρεσιών στην Αλβανία, εκτός από τη γεωργία και την αλιεία. Οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να αφορούν σε επιδοτήσεις και δωρεές, διάφορες φοροελαφρύνσεις, όπως απαλλαγές από δασμούς και Φ.Π.Α., μειώσεις και εκπτώσεις, καθώς και επιδοτούμενα προγράμματα για την απασχόληση.

Επιπροσθέτως, η αλβανική Κυβέρνηση, βάσει της υπ' αριθμ. 735 / 05.11.2014 απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, προσφέρει τη δυνατότητα μακροχρόνιας μίσθωσης κρατικών ακινήτων, έκτασης άνω των 500 τ.μ., με το συμβολικό τίμημα του 1 €. Η ανωτέρω απόφαση, η οποία τροποποίησε την υπ' αριθμ. 54 / 05.02.2014, διευρύνει το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω ενίσχυσης, προσφέροντάς την, κατόπιν διαγωνισμού και εν συνεχεία απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου της Αλβανίας, σε εταιρείες, οι οποίες προτίθενται να υλοποιήσουν:

- επένδυση σε μονάδα βιομηχανικής παραγωγής άνω των 300 εκ. λεκ (περ. 2.145.000 €),
- επένδυση με το καθεστώς της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή (φασόν), με δημιουργία τουλάχιστον 50 θέσεων εργασίας,
- επένδυση σε μονάδα αγροτικής βιομηχανίας (agrobusiness), όπως συλλογή, επεξεργασία και εμπορία αγροτικών προϊόντων ή ζωικού κεφαλαίου, άνω των 100 εκ. λεκ (περ. 715.000 €),
- επένδυση σε δραστηριότητες σχετικά με την εκπαίδευση και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, άνω των 200 εκ. λεκ (περ. 1.429.000 €),
- επένδυση σε κατασκευαστική δραστηριότητα, σε υπηρεσίες συντήρησης ή σκαφών θαλάσσης, άνω των 500 εκ. λεκ (περ. 3.572.000 €).

Ο μισθωτής υποχρεούται στην προσκόμιση εγγυητικής επιστολής, ίσης με το 2% της αξίας της επένδυσης. Πρόστιμα και κατάπτωση της εγγυητικής προβλέπονται, σε περίπτωση που ο μισθωτής δεν τηρεί τους όρους της σύμβασης.

Ακόμη, ο Ν. 8987/2002 παρέχει κίνητρα για την κατασκευή εργοστασίων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Επενδυτές, εγχώριοι ή αλλοδαποί, που εγκαθιστούν νέα ή ανακατασκευάζουν υπάρχουσα μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με εγκατεστημένη ισχύ άνω των 5 MW, με χρήση υγρής ή στερεής καύσιμης ύλης, χωρίς περιορισμούς για άλλες ανανεώσιμες πηγές, δικαιούνται απαλλαγή από δασμούς για τον εισαγόμενο μηχανολογικό και άλλο εξοπλισμό, ενώ τους επιστρέφονται οι δασμοί και ο ειδικός φόρος κατανάλωσης για την εισαγωγή της καύσιμης ύλης. Επίσης, η κυβέρνηση προχώρησε στις κάτωθι ρυθμίσεις στον τομέα της ενέργειας: το τσιμέντο και ο χάλυβας που εισάγονται για την κατασκευή υδροηλεκτρικών εργοστασίων απαλλάσσονται του Φ.Π.Α. και τα καύσιμα που χρησιμοποιούνται από τις εταιρείες παραγωγής πετρελαίου απαλλάσσονται του ειδικού φόρου κατανάλωσης.

Προκειμένου να ενισχυθεί ο τομέας της κλωστοϋφαντουργίας και της βιομηχανίας υποδημάτων (με καθεστώς της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή - φασόν),ο οποίος συνεισφέρει σημαντικά στην απασχόληση, η Αλβανική Κυβέρνηση, το 2014, προχώρησε στην κατάρτιση ενός ειδικού πακέτου ενίσχυσης της εν λόγω βιομηχανίας, το οποίο περιλαμβάνει:

- Απαλλαγή από Φ.Π.Α. για μηχανήματα και εξοπλισμό
- Απαλλαγή από τις δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης για 1 έτος, για τους νέους υπαλλήλους
- Κρατική επιδότηση των μισθών για 4 μήνες για τους νέους υπαλλήλους
- Κίνητρα για την εκπαίδευση υπαλλήλων
- Διευκόλυνση στις τελωνειακές διαδικασίες
- Επιστροφή Φ.Π.Α.
- Δυνατότητα υπαγωγής στο καθεστώς μίσθωσης με το συμβολικό τίμημα του 1 €
- Εκπροσώπηση του κλάδου στο Εθνικό Οικονομικό Συμβούλιο

- Δημιουργία "One Stop Shop" στον Αλβανικό Οργανισμό Ανάπτυξης και Επενδύσεων (AIDA), ειδικά για τη βιομηχανία με καθεστώς της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή (φασόν)

Περισσότερες πληροφορίες για το πακέτο ενίσχυσης της βιομηχανίας φασόν είναι διαθέσιμες (στα αλβανικά), στον ακόλουθο σύνδεσμο:

http://www.aida.gov.al/images/publikime/docs/katalogu_ok_1_compressed.pdf.

Η Κυβέρνηση σχεδιάζει ανάλογο πακέτο ενίσχυσης και για τον αγροτικό τομέα. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο του Γραφείου ΟΕΥ Τιράνων: <http://www.agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=57&fid=42094>.

10.5. Περιοχές Τεχνολογικής και Οικονομικής Ανάπτυξης (TEDA)

Η αλβανική Κυβέρνηση, με γνώμονα την προώθηση των εγχώριων επενδύσεων και την προσέλκυση νέων ξένων επενδύσεων, ψήφισε στις 28.5.2015, το Νόμο 54/2015, ο οποίος τροποποιεί το Ν. 9789/2007 περί «Ίδρυσης και Λειτουργίας Οικονομικών Ζωνών». Η κυβέρνηση ενέκρινε τις κάτωθι τρεις οικονομικές ζώνες, οι οποίες θα απολαμβάνουν το καθεστώς της «Περιοχής Τεχνολογικής και Οικονομικής Ανάπτυξης» (TEDA):

- Spitalle, στην περιοχή του Δυρραχίου (έκτασης 213 εκταρίων),
- Korlik, στην περιοχή της Σκόδρας (έκτασης 61 εκταρίων) και
- Vlora, στην περιοχή της Αυλώνας (έκτασης 230 εκταρίων).

Εντός των περιοχών αυτών, προσφέρονται σε ιδιώτες κατασκευαστές (developers) και χρήστες (users), δικαιώματα αποκλειστικής ανάπτυξης και χρήσης, μέσω μακροχρόνιας μίσθωσης και μια σειρά από φορολογικά και άλλα κίνητρα, όπως:

- Απαλλαγή από δασμούς και Φ.Π.Α. των αγαθών που προορίζονται για τις TEDA
- Δυνατότητα μεταφοράς αγαθών από μία TEDA σε άλλη, δίχως υποχρέωση καταβολής δασμών και Φ.Π.Α.
- Μειωμένη φορολογία επί των κερδών κατά 50% για τα πρώτα 5 έτη.
- Έκπτωση φόρου 20% επί της ετήσιας δαπάνης κεφαλαίου, για διετή περίοδο κατά την έναρξη της επένδυσης
- Απαλλαγή από τον φόρο επιπτώσεων των κατασκευών στις υποδομές για τους developers των ζωνών
- Απαλλαγή των νέων κατασκευών από τον φόρο ακίνητης περιουσίας για μία περίοδο 5 ετών
- Απαλλαγή από τον φόρο μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας
- 150% των ποσών που δαπανούνται για μισθούς και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και υγειονομικής περίθαλψης εκπίπτει από τον φόρο κατά το 1^ο έτος λειτουργίας. Για τα επόμενα έτη, οποιοδήποτε ποσό πλέον των δαπανηθέντων το προηγούμενο έτος θα εκπίπτει σε ποσοστό 150%.

- Οι δαπάνες εκπαίδευσης, έρευνας και ανάπτυξης αναγνωρίζονται για φορολογικούς σκοπούς στο 200% των πραγματοποιηθέντων για 10 έτη από την έναρξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Προκειμένου να ενεργοποιηθούν τα ανωτέρω κίνητρα, πρέπει να διασφαλισθεί ότι η μεταφορά υπάρχουσας επιχείρησης στη ζώνη δεν έγινε έχοντας ως αποκλειστικό σκοπό την προνομιακή φορολογική μεταχείριση ή ότι τα αγαθά που παράγονται στη ζώνη δεν πωλούνται στην Αλβανία σε τιμή χαμηλότερη από αυτή που θεωρείται ως «αγοραία αξία».

Η επιλογή των επιχειρήσεων που θα εγκατασταθούν στις ανωτέρω ζώνες θα γίνει με διαγωνισμό. Το αρμόδιο αλβανικό Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας αναμένεται να ολοκληρώσει το εφαρμοστικό θεσμικό πλαίσιο, αναφορικά με τα κριτήρια και τους κανόνες για την επιλογή των εταιρειών, τα κριτήρια για την υπαγωγή σε φορολογικά κίνητρα και τον κανονισμό λειτουργίας των εν λόγω περιοχών.

Περισσότερες πληροφορίες, είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο www.teda.gov.al.

10.6. Συμβούλιο για τις Επενδύσεις

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της EBRD «Investment Climate and Governance Initiative» (ICGI), τον Απρίλιο 2015, με την υπ' αριθμ. 294/08.04.2015 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Αλβανίας ιδρύθηκε το Συμβούλιο για τις Επενδύσεις, ένας θεσμός που έχει στόχο τη βελτίωση του διαλόγου ανάμεσα στο κράτος και τις επιχειρήσεις, τη λήψη μέτρων για την ενίσχυση του επιχειρηματικού κλίματος στη χώρα, την πάταξη των εμποδίων για επενδύσεις και την αύξηση των επενδύσεων, τόσο από ξένες, όσο και από εγχώριες επιχειρήσεις. Πρόεδρος του Συμβουλίου είναι ο Υπουργός Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας και μέλη ο Υπουργός Επικρατείας για τις Σχέσεις με το Κοινοβούλιο, ο Υπουργός Επικρατείας για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, ο Αλβανικός Οργανισμός για την Ανάπτυξη Επενδύσεων AIDA, η Γεν. Δ/ντρια Φορολογίας, η Γεν. Δ/ντρια Τελωνείων, η Τράπεζα της Αλβανίας, η EBRD (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης), η Ευρωπαϊκή Ένωση, και η Παγκόσμια Τράπεζα με το IFC (International Finance Corporation). Ως μη μόνιμα μέλη δύναται να συμμετέχουν τρεις ιδιωτικές εταιρείες και τρεις επιχειρηματικοί φορείς. Το έργο του Συμβουλίου επικουρείται από Γραμματεία, ένα ανεξάρτητο όργανο εμπειρογνομόνων, οι οποίοι έχουν επιλεγεί από την EBRD. Το Συμβούλιο θα συνεδριάζει τουλάχιστον 6 φορές το έτος.

10.7. Εθνικό Οικονομικό Συμβούλιο

Το 2014, με το Ν. 57/2014, ιδρύθηκε το Εθνικό Οικονομικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελεί τον υψηλότερου επιπέδου μηχανισμό διαλόγου ανάμεσα στο δημόσιο και την επιχειρηματική κοινότητα.

Ο πρωταρχικός σκοπός του Συμβουλίου είναι η υποβολή προτάσεων προς την Κυβέρνηση ως προς τη βελτίωση του νομικού και θεσμικού πλαισίου, με άμεση επίδραση στο επιχειρηματικό κλίμα.

11. Αλβανική Οικονομία

11.1. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Το 2014, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Τράπεζας της Αλβανίας, η οικονομική ανάπτυξη της Αλβανίας αναμένεται υψηλότερη σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Ήδη, στους πρώτους εννέα μήνες του 2014, καταγράφεται αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,4%, κύρια λόγω των επενδύσεων και της ιδιωτικής κατανάλωσης. Στο στο δ' τρίμηνο, σύμφωνα με έμμεσα διαθέσιμα στοιχεία, αναμένεται επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης.

Με αυτά τα δεδομένα, η Αλβανική Στατιστική Υπηρεσία INSTAT, εκτιμά ότι ο ρυθμός ανάπτυξης της αλβανικής οικονομίας για το 2014 θα είναι 1,89%, ποσοστό υψηλότερο από το 2013, αλλά χαμηλότερο από το 2,1% των προβλέψεων της αλβανικής Κυβέρνησης και του ΔΝΤ.

Σύμφωνα με τα τελικά στοιχεία που δημοσίευσε τον Ιούνιο του 2015 η INSTAT σχετικά με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν για το έτος 2012 και τα προσωρινά για το έτος 2013, βάσει Ονοματολογίας Οικονομικών Δραστηριοτήτων (NACE Rev.2.), το ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές εκτιμάται σε 1.350.555 εκ. λεκ (9,6 δισ. €) για το έτος 2013 και 1.332.811 εκ. λεκ (9,5 δισ. €) το έτος 2012. Η ονομαστική τιμή του ΑΕΠ (σε αξία) αυξήθηκε το 2013 κατά 1,33%. Ο πραγματικός ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ, το 2013, ανήλθε στο 1,11% (σε όγκο), σε σχέση με το 2012, ενώ το 2012 ήταν 1,42% σε σχέση με το 2011. Ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ ανήλθε σε 0,2%, το 2013.

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ το 2013 ανήλθε σε 466.000 λεκ (3.330 €), ενώ το 2012 ήταν 460.000 λεκ (3.276 €). Από πλευράς παραγωγής, ο πραγματικός ρυθμός ανάπτυξης ήταν 0,67% για τον τομέα «Γεωργία, Κυνήγι και Δασοκομία», 2,7% για «Βιομηχανία και Κατασκευαστικός τομέας» και 0,3% για «Υπηρεσίες». Οι Υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν το 44,6% του ΑΕΠ, το 2013, ακολουθούμενες από τον βιομηχανικό και κατασκευαστικό τομέα με μερίδιο 23% και τη γεωργία/δασοκομία με μερίδιο 19,6%.

Ο στόχος της αλβανικής Κυβέρνησης για το 2015 είναι η οικονομική ανάπτυξη να κυμανθεί μεταξύ 2-3,2%. Παράλληλα οι εκτιμήσεις του ΔΝΤ προβλέπουν ρυθμό ανάπτυξης 3,3% και η Παγκόσμια Τράπεζα εκτιμά ότι η αλβανική οικονομία θα συνεχίσει να αναπτύσσεται την επόμενη τριετία 2015 - 2017, με ετήσιους ρυθμούς ανάπτυξης 3,5%.

11.2. Πληθωρισμός

Ο πληθωρισμός παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα καθ' όλη τη διάρκεια του 2014 και το μήνα Δεκέμβριο κατέγραψε το ασυνήθιστα χαμηλό ποσοστό του 0,7%. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Αλβανίας, ο χαμηλός πληθωρισμός οφείλεται στην υποτονική συνολική ζήτηση, στην πτωτική τιμή του πετρελαίου και των βασικών ειδών διατροφής, καθώς και στη μείωση του εισαγόμενου πληθωρισμού από τους κυριότερους εμπορικούς εταίρους της Αλβανίας. Από την άλλη πλευρά, η αύξηση των φορολογικών συντελεστών των ειδικών φόρων κατανάλωσης σε συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων άσκησε πληθωριστικές πιέσεις. Ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός το 2014, ανήλθε σε 1,6%, αρκετά χαμηλότερος από το στόχο 3% της Τράπεζας της Αλβανίας, η οποία εκτιμά, ότι ο πληθωρισμός θα αυξηθεί εντός του 2015.

11.3. Νομισματική πολιτική

Οι χαμηλές πληθωριστικές πιέσεις και ο χαμηλός ρυθμός ανάπτυξης υπαγόρευαν τη **συνέχιση της χαλαρής νομισματικής πολιτικής**. Το Εποπτικό Συμβούλιο της Τράπεζας της Αλβανίας, μείωσε το **βασικό επιτόκιο** τρεις φορές εντός του 2014 (τον Φεβρουάριο, τον Μάιο και τον Νοέμβριο), το οποίο σταθεροποιήθηκε στο 2,25% στο τέλος του έτους. Η Τράπεζα της Αλβανίας η οποία τα τελευταία χρόνια προβαίνει σε συνεχείς μειώσεις του βασικού της επιτοκίου (δύο φορές το 2011, τρεις φορές το 2012 και τέσσερις φορές το 2013), με σκοπό τη μείωση του κόστους δανεισμού, τη διατήρηση του μέσου ετήσιου πληθωρισμού στο 3%, την τόνωση της ζήτησης και την οικονομική ανάπτυξη, στις 28.1.2015, μείωσε περαιτέρω το βασικό επιτόκιο, το οποίο μέχρι και τον Αύγουστο του 2015 παρέμεινε στο ιστορικό χαμηλό του **2%**.

11.4. Εθνικό νόμισμα - Συναλλαγματικές ισοτιμίες

Το νόμισμα της Αλβανίας είναι το αλβανικό λεκ (ALL). Οι κατηγορίες των αλβανικών νομισμάτων είναι:

- Χαρτονομίσματα: ALL 200, ALL 500, ALL 1.000, ALL 2.000, και ALL 5.000
- Κέρματα: ALL 1, ALL 2, ALL 5, ALL 10, ALL 20, ALL 50 και ALL 100

Το ισχύον συναλλαγματικό καθεστώς είναι των ελεύθερα κυμαινόμενων ισοτιμιών, καθώς σύμφωνα με την Τράπεζα της Αλβανίας θεωρείται το πλέον κατάλληλο για την εκπλήρωση του κύριου στόχου της, τη σταθερότητα των τιμών. Η ελεύθερη διακύμανση του αλβανικού νομίσματος παρέμεινε και το **2014** αρκετά σταθερή σε σχέση με το **ευρώ**, όπως και τα παρελθόντα έτη, με τη **μέση ετήσια ισοτιμία στα 139,97 λεκ**.

Παρεμβάσεις της Τράπεζας της Αλβανίας στην αγορά συναλλάγματος πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες της και στοχεύουν στην υπεράσπιση από επιβλαβείς βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις της αγοράς και την αύξηση του επιπέδου των συναλλαγματικών αποθεμάτων. Κατά τα τελευταία 10 χρόνια ωστόσο, οι παρεμβάσεις από την Τράπεζα της Αλβανίας ήταν σπάνιες και είχαν ως στόχο να αμβλύνουν τις ισχυρές μονόπλευρες κινήσεις σε περιόδους μη φυσιολογικής συμπεριφοράς της αγοράς. Πιο σπάνιες παρεμβάσεις έχουν πραγματοποιηθεί, προκειμένου να αυξηθεί το επίπεδο των συναλλαγματικών διαθεσίμων, δεδομένου ότι τα ποσά που αγοράζονται είναι ελάχιστα και δεν αυξάνουν τη μεταβλητότητα της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Ισοτιμίες λεκ (ALL) έναντι ευρώ και δολαρίου

Νόμισμα	2010	2011	2012	2013	2014
ALL/EUR	137.78	140.33	139,04	140,26	139,97
ALL/ US\$	103.93	100.89	108,18	105,67	105,48

Πηγή: Τράπεζα της Αλβανίας

Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες του λεκ με το ευρώ και τα υπόλοιπα νομίσματα είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Τράπεζας της Αλβανίας:

http://www.bankofalbania.org/web/Exchange_Rates_2014_2.php

11.5. Απασχόληση - Ανεργία

Σύμφωνα με έρευνα της INSTAT, το 2014 το 50,5% του ενεργού πληθυσμού (15 - 64 ετών) της Αλβανίας εργάζεται, το 11% είναι άνεργοι και 38,5% οικονομικά μη ενεργοί. Τα ποσοστά αυτά στους άνδρες ανέρχονται σε 58%, 14,2% και 27,8% αντίστοιχα, ενώ στις γυναίκες το ποσοστό των οικονομικά μη ενεργών είναι σημαντικά μεγαλύτερο (48,7%).

Η δομή της απασχόλησης στην Αλβανία το 2014 σύμφωνα με την INSTAT έχει ως εξής:

- 17,71% απασχολούνται στον δημόσιο τομέα
- 34,43% απασχολούνται στον μη αγροτικό ιδιωτικό τομέα
- 47,8% απασχολούνται στον αγροτικό ιδιωτικό τομέα

Η **επίσημη ανεργία**, σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία της Αλβανίας (INSTAT), το 2014 ήταν **13,3%**, ενώ σύμφωνα με σχετική έρευνά της για το Ανθρώπινο Δυναμικό εκτιμάται κατά μέσο όρο σε 17,9% με την ανεργία των νέων (15-29 ετών) να αγγίζει τα 32,49% (35,57% στους άνδρες και 27,28% στις γυναίκες).

Η ανεργία, σύμφωνα με την ως άνω έρευνα για την ηλικιακή ομάδα 15 - 64 ετών είναι 17,9%, με την ανεργία των αντρών να είναι κατά 4,2 εκατοστιαίες μονάδες υψηλότερη από των γυναικών. Σε σχέση με το 2013 η ανεργία αυξήθηκε κατά 1,5%. Οι απασχολούμενοι ανέρχονται σε 1,037 εκατ., ήτοι 1,3% περισσότεροι από το 2013. Το μεγαλύτερο μερίδιο στην απασχόληση κατέχει η γεωργία με 42,7% και οι υπηρεσίες με 39,4%.

11.6. Κρατικός Προϋπολογισμός

Το **δημοσιονομικό έλλειμμα**, το οποίο διευρύνθηκε το 2014 κατά 7,8% σε σχέση με το 2013, ανήλθε σε -72,1 δις lek (περίπου 515,2 εκατ. ευρώ). Ως ποσοστό του ΑΕΠ, το 2014 εκτιμάται σε **5,1%**, ελαφρώς υψηλότερο από το 4,9% του 2013. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι το 47% του ελλείμματος αυτού σχηματίστηκε από την καταβολή ληξιπρόθεσμων οφειλών της αλβανικής Κυβέρνησης προς τις επιχειρήσεις για παρεχόμενα αγαθά και υπηρεσίες και για επιστροφές φόρου, οι οποίες είχαν συσσωρευτεί κατά τα τελευταία έτη. Αυτός είναι και ένα λόγος της καθοδικής πορείας των κεφαλαιουχικών δαπανών, που σημείωσαν πτώση κατά 8,3% σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις.

Κρατικός Προϋπολογισμός (σε εκατ. lek)

	2010	2011	2012	2013	2014
Συνολικά έσοδα	324,721	330,475	330,382	327,178	366,686
Συνολικές δαπάνες	362,752	376,352	376,244	394,118	438,820
Δημοσιονομικό έλλειμμα	-38,031	-45,877	-45,862	-66,940	-72,134
Δημόσιο Χρέος ως % ΑΕΠ	58.52	59.53	61.51	65.00	70*

Πηγή: Τράπεζα της Αλβανίας, Υπουργείο Οικονομικών

* Εκτίμηση

Οι δαπάνες του προϋπολογισμού για το 2014, ο κύριος όγκος των οποίων πραγματοποιήθηκε το τελευταίο τρίμηνο και κυρίως τον Δεκέμβριο του 2014, ανήλθαν σε 438,8 δις lek (περίπου 3,1 δις ευρώ), 3,9% κάτω των αρχικών εκτιμήσεων και αυξημένες κατά 11,3% σε σχέση με το 2013.

Το σύνολο των εσόδων το 2014 ανήλθε σε 366,7 δις lek (περίπου 2,6 δις ευρώ) σημειώνοντας αύξηση κατά 12,1% σε σχέση με το 2013, κυρίως λόγω των αυξημένων φορολογικών συντελεστών (από 1.1.2014 ο φορολογικός συντελεστής των επιχειρήσεων αυξήθηκε από 10% σε 15%), καθώς και της βελτίωσης του συστήματος είσπραξης φόρων.

Προτεραιότητα της αλβανικής Κυβέρνησης, σε αυτό το πεδίο, στο προσεχές διάστημα, είναι η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της φορολογικής διοίκησης και της είσπραξης των φόρων, καθώς και η εφαρμογή μηχανισμών και διαδικασιών με σκοπό την αποφυγή στο μέλλον συσσώρευσης καθυστερούμενων οφειλών και ως εκ τούτου, την αποδέσμευση πόρων για δημόσιες επενδύσεις. Γι' αυτούς τους λόγους και με τη χρηματοδότηση του ΔΝΤ, αναμένεται τα επόμενα χρόνια η σταδιακή μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημόσιου χρέους.

Σύμφωνα με τον Κρατικό Προϋπολογισμό, το **2015** προβλέπεται το **δημοσιονομικό έλλειμμα να ανέλθει σε 4%** του ΑΕΠ. Το **δημόσιο χρέος** εκτιμάται ότι θα μειωθεί ελαφρώς και θα κυμανθεί γύρω στο **70,6%** το 2015 από 70,9%.

11.7. Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών

Για το έτος 2014, το **έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών**, σύμφωνα με την Τράπεζα της Αλβανίας, σημείωσε **σημαντική επιδείνωση**, καθώς διευρύνθηκε κατά **25,7%** σε σχέση με το 2013 και εκτιμάται σε περίπου **13% του ΑΕΠ**. Η διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών προέρχεται κυρίως από την επιδείνωση του εμπορικού ελλείμματος, η επίδραση του οποίου επί του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών εν μέρει περιορίστηκε από τις εισοδηματικές ροές.

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της Τράπεζας της Αλβανίας, το συνολικό **ποσό εισροών Άμεσων Ξένων Επενδύσεων**, το 2014, εκτιμάται ότι ανήλθε σε € 877,60 εκατ., **περιορισμένο κατά 7,1%** σε σχέση με το 2013, εξ αιτίας κυρίως της κρίσης στις οικονομίες των χωρών της ευρω-ζώνης. Επισημαίνεται, ότι τα ακριβή στοιχεία για τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις εκδίδονται από την Τράπεζα της Αλβανίας κάθε τέλος Σεπτεμβρίου του έτους, που έπεται του έτους αναφοράς.

Επίσης, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της Τράπεζας της Αλβανίας, τα **μεταναστευτικά εμβάσματα**, κατά το 2014, ανήλθαν σε **€ 591,8 εκατ.**, καταγράφοντας **αύξηση 8,6%**, σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό διάστημα. Η αύξηση οφείλεται εν μέρει σε βελτίωση των οικονομιών της ΕΕ, καθώς και στο γεγονός ότι χρησιμοποιούνται τα επίσημα μονοπάτια για την αποστολή χρημάτων από τους μετανάστες.

11.8. Αξιολόγηση – κατάταξη της Αλβανίας σε Εκθέσεις Διεθνών Οργανισμών

Σύμφωνα με την τακτική Οικονομική Έκθεση 2015 της Παγκόσμιας Τράπεζας για τη Ν. Α. Ευρώπη (South East Europe Regular Economic Report – SEE RER), που περιλαμβάνει τις έξι χώρες των Δ. Βαλκανίων, η εκτίμηση για το ρυθμό ανάπτυξης της Αλβανίας το 2014 είναι 2.1% και η πρόβλεψη για το 2015 3,0%. Στην Έκθεση σημειώνεται ότι παρά την αδύναμη απόδοση της Ευρωζώνης και την απογοητευτική παγκόσμια ανάκαμψη, η εξωτερική ζήτηση υποστήριξε την ανάπτυξη της Αλβανίας, καθώς η αύξηση των εξαγωγών στάθηκε ικανή να αντισταθμίσει τις συνέπειες από τις καταστροφικές πλημμύρες, που έπληξαν την περιοχή το 2014.

	2013	2014*	2015**
Αλβανία	1,4	2,1	3,0
Βοσνία - Ερζεγοβίνη	2,5	0,4	1,5
Κόσοβο	3,4	2,5	3,0
Μαυροβούνιο	2,7	1,5	3,4
πΓΔΜ	2,7	3,3	3,5
Σερβία	2,6	-2,0	-0,5

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα

* εκτίμηση, ** πρόβλεψη

Σε αντίθεση με τις ως άνω προβλέψεις, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD) εκτιμά ότι ο ρυθμός ανάπτυξης της αλβανικής οικονομίας το 2015 θα κυμανθεί στο 2,5% και στο 3% το 2016, λόγω της κρίσης της ευρωζώνης, κυρίως στην Ιταλία και την Ελλάδα, τους κύριους εμπορικούς εταίρους της Αλβανίας και της μείωσης των επενδυτικών εισροών στη χώρα.

Ο Οίκος Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας Standard and Poor's αναβάθμισε δυο φορές την αλβανική οικονομία το 2014, τον Απρίλιο, από B- σε B, δηλαδή από «αρνητική» σε «σταθερή», ως αποτέλεσμα του Κυβερνητικού προγράμματος, της συνεργασίας με το ΔΝΤ και των μεταρρυθμίσεων στον ενεργειακό τομέα. Τον Οκτώβριο του 2014 προχώρησε σε αναβάθμιση, από «σταθερή» σε B+ «θετική». Στην αναβάθμιση της αλβανικής οικονομίας συνέβαλαν οι προσπάθειες διαρθρωτικής μεταρρύθμισης, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και του κράτους δικαίου. Ωστόσο, η διαφθορά και τα προβλήματα στο ιδιοκτησιακό καθεστώς, σύμφωνα με τον Standard and Poor's, συνεχίζουν να επηρεάζουν αρνητικά το επιχειρηματικό κλίμα και να αποθαρρύνουν τους ξένους επενδυτές. Τον Απρίλιο του 2015, ο Standard and Poor's διατήρησε τη βαθμολογία της αλβανικής οικονομίας, προβλέποντας ρυθμό ανάπτυξης 3,9% την περίοδο 2015-2017, μείωση του χρέους στο 60% το 2018 και μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος στο 2% του ΑΕΠ μέχρι το 2017, από περίπου 5% την περίοδο 2012 -2014.

Τον Αύγουστο του 2014, ο διεθνής Οίκος Αξιολόγησης Moody's βαθμολόγησε με B1 τα ομόλογα της αλβανικής Κυβέρνησης και χαρακτήρισε «σταθερή» την αλβανική οικονομία και τις προοπτικές της, καθώς έλαβε υπόψη τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης που εγκρίθηκαν από τη νέα Κυβέρνηση, στο πλαίσιο της τριετούς διευρυμένης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και τη χορήγηση στην Αλβανία, τον Ιούνιο του 2014 του καθεστώτος της υποψήφιας προς ένταξη χώρας στην Ε.Ε.

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Έκθεση Ανταγωνιστικότητας 2014-2015 του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (WEF), η Αλβανία βαθμολογείται με 3,84 (με μέγιστο το 7) και κατατάσσεται στην 97^η θέση ανάμεσα σε 144 χώρες του κόσμου, έχοντας χάσει 2 θέσεις σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Ως οι πιο προβληματικοί παράγοντες για την επιχειρηματικότητα αναγνωρίζεται η διαφθορά, η πρόσβαση σε χρηματοδότηση, η γραφειοκρατία και η φορολογία. Συγκριτικά με τις υπόλοιπες χώρες της περιοχής, η Αλβανία κατατάσσεται χαμηλότερα από όλες, ήτοι τη Βουλγαρία (54^η θέση), τη Ρουμανία (59^η), την πΓΔΜ (63^η), το Μαυροβούνιο (67^η), την Κροατία (77^η) και τη Σερβία (94^η). Η Ελλάδα κατατάσσεται στην 81^η θέση, από την 91^η τον προηγούμενο χρόνο.

Σύμφωνα με την έκθεση «Doing Business 2015» της Παγκόσμιας Τράπεζας, η Αλβανία βελτίωσε την κατάταξή της κατά 40 θέσεις, φτάνοντας στην 68^η από την 108^η θέση την οποία κατείχε πριν από ένα χρόνο, σε σύνολο 189 χωρών, εξ' αιτίας των θεσμικών μεταρρυθμίσεων και της προόδου στο επιχειρηματικό περιβάλλον. Η ετήσια έκθεση βασίζεται στην ανάλυση παραμέτρων και τις επιδόσεις σε διάφορους τομείς, όπως τη βελτίωση των κανονιστικών διαδικασιών, την ενίσχυση των φορέων που εργάζονται για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας και των επιχειρήσεων και το γενικό επιχειρηματικό κλίμα. Η Αλβανία έχει βελτιώσει τρεις τομείς στο πλαίσιο της θεσμικής μεταρρύθμισης για τις επιχειρήσεις: την έναρξη μιας νέας επιχείρησης, την έκδοση των οικοδομικών αδειών και την καταγραφή της ακίνητης περιουσίας. Το επιχειρηματικό κλίμα στην Αλβανία βελτιώθηκε κατά 6,3 μονάδες, σύμφωνα με την έκθεση. Η Αλβανία αποδυνάμωσε την ασφάλεια του συστήματος συναλλαγών. Ακόμη και οι τροποποιήσεις που έγιναν στο σχετικό νομοθετικό πλαίσιο (Securing Charges Law), δεν βελτίωσαν την κατάσταση στον τομέα αυτό. Επίσης, έκανε την πληρωμή φόρων πιο δαπανηρή για τις επιχειρήσεις με την αύξηση του φορολογικού συντελεστή εισοδήματος.

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του Ιδρύματος Heritage, που εκδίδεται σε συνεργασία με την Wall Street Journal σχετικά με το Δείκτη Οικονομικής Ελευθερίας, το 2014 η Αλβανία κατατάχθηκε στην 54^η θέση ανάμεσα σε 178 χώρες στον κόσμο απολαμβάνοντας βαθμολογία μεγαλύτερη από τον παγκόσμιο μέσο όρο (60,3). Η ανωτέρω βαθμολογία κατατάσσει την Αλβανία στην κατηγορία «μετρίως ελεύθερη», με 7 όμως από τους 10 συνολικά δείκτες να απολαμβάνουν πολύ υψηλή βαθμολογία και να εμπίπτουν στην κατηγορία «ελεύθερη» και «ως επί το πλείστον ελεύθερη». Η χαμηλή συνολική βαθμολογία οφείλεται στη χαμηλή επίδοση της χώρας στα Δικαιώματα Ιδιοκτησίας (30), στην Ελευθερία από τη Διαφθορά (30,4) και στην Ελευθερία της Εργασίας (49,7) που κατατάσσονται στην τελευταία κατηγορία, ήτοι «καταπιεσμένη». Το 2015, ωστόσο, έπεσε από την 54^η θέση στην 63^η θέση παγκοσμίως και 29^η μεταξύ των 43 χωρών στην περιοχή της Ευρώπης, από την 25^η θέση, το 2014.

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του World Economic Forum 2014, η Αλβανία κατατάσσεται 69^η ανάμεσα σε 138 χώρες ως προς τον Δείκτη Διευκόλυνσης Εμπορίου, με γενική βαθμολογία 4/7. Οι τρεις πιο προβληματικοί παράγοντες ως προς τις εξαγωγές κρίνονται ο εντοπισμός πιθανών αγορών, η πρόσβαση σε χρηματοδότηση και τα τεχνικά πρότυπα στο εξωτερικό. Στις εισαγωγές, οι πλέον προβληματικοί παράγοντες είναι η διαφθορά στα τελωνεία, οι δασμοί και οι επαχθείς διαδικασίες εισαγωγής.

Στην έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας «Paying Taxes 2015», η Αλβανία κατατάσσεται στην 131^η θέση στην καταβολή των φόρων, σε σύνολο 189 χωρών. Στην Ν. Α. Ευρώπη η Αλβανία κατέχει τη δεύτερη χειρότερη θέση, μετά τη Σερβία, ενώ η Ελλάδα βρίσκεται στην 59^η θέση.

11.9. Εξωτερικό εμπόριο Αλβανίας

Το εμπορικό ισοζύγιο της Αλβανίας, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η α/Στατιστική Υπηρεσία (INSTAT), παρουσίασε επιδείνωση το 2014, καθώς διευρύνθηκε το εμπορικό έλλειμμα κατά 9,42% σε σχέση με το 2013. Ο ρυθμός αύξησης των α/εισαγωγών ήταν σχεδόν διπλάσιος από τον αντίστοιχο των αλβανικών εξαγωγών, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013 - 2014 (σε εκατ. λεκ*)

	Α/ΕΞΑΓΩΓΕΣ	Α/ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΟΓΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ
2013	246,390.64	517,377.87	763,768.51	-270,987.24
2014	255,759.01	552,278.95	808,037.96	-296,519.95
% ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ	3.80%	6.75%	5.80%	9.42%

Πηγή: INSTAT

* 1 ευρώ =140 λεκ (περίπου)

Η Ιταλία παραμένει η σημαντικότερη προμηθεύτρια χώρα της Αλβανίας με μερίδιο 29,77%, αν και το 2014 οι ιταλικές εξαγωγές καταγράφουν μείωση κατά 3,54% σε σχέση με το 2013. Η Ελλάδα διατηρεί διαχρονικά τη 2^η θέση, με μερίδιο 9,43% και αύξηση των εξαγωγών της κατά 13,91% για το έτος 2014.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ (σε εκατ. λεκ*)

	Α/ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΙΑΝ - ΔΕΚ 2013	Α/ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΙΑΝ - ΔΕΚ 2014	% ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΙΑΝ - ΔΕΚ 2014/2013	ΜΕΡΙΔΙΟ ΕΠΙ Α/ΕΙΣΑΓ ΙΑΝ - ΔΕΚ 2014
ΙΤΑΛΙΑ	170,445.06	164,419.20	-3.54%	29.77%
ΕΛΛΑΔΑ	45,699.99	52,058.15	13.91%	9.43%
ΚΙΝΑ	34,985.32	40,335.41	15.29%	7.30%
ΤΟΥΡΚΙΑ	32,889.37	39,011.46	18.61%	7.06%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	30,001.76	32,963.59	9.87%	5.97%
ΣΕΡΒΙΑ	15,200.93	23,663.97	55.67%	4.28%
ΕΛΒΕΤΙΑ	8,179.41	16,857.56	106.10%	3.05%

Πηγή: INSTAT

* 1 ευρώ =140 λεκ (περίπου)

Οι κυριότερες κατηγορίες εισαγόμενων προϊόντων στην Αλβανία το 2014, σύμφωνα με την α/Στατιστική Υπηρεσία, ήταν: (HS 27) ορυκτά καύσιμα (15,49%), (HS 84) λέβητες, μηχανές,

συσκευές (6,95%), (HS 87) οχήματα (5.85%), (HS 85) μηχανές, συσκευές, εξοπλισμός και τα μέρη τους (5,78%), (HS 72) σίδηρος – χάλυβας (4,55%) και (HS 30) φαρμακευτικά προϊόντα (3,82%).

Η Ιταλία, το Κόσοβο η Ισπανία, Μάλτα, η Τουρκία, η Ελλάδα και η Κίνα, αποτελούν τις σημαντικότερες αγορές για τα αλβανικά προϊόντα, με την Ιταλία να απορροφά το 2014 περισσότερο από το ήμισυ, ήτοι 52,04%, ενώ οι **α/εξαγωγές προς την Ελλάδα αφορούν μόλις το 3,46% επί του συνόλου.**

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΛΒΑΝΙΑΣ
ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ
(σε εκατ. λεκ*)

	Α/ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΙΑΝ - ΔΕΚ 2013	Α/ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΙΑΝ - ΔΕΚ 2014	% ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΙΑΝ - ΔΕΚ 2014/2013	ΜΕΡΙΔΙΟ ΕΠΙ Α/ΕΙΣΑΓ ΙΑΝ - ΔΕΚ 2014
ΙΤΑΛΙΑ	114,152.74	133,046.01	16.55%	52.02%
ΚΟΣΟΒΟ	16,291.60	18,773.84	15.24%	7.34%
ΙΣΠΑΝΙΑ	24,087.92	16,684.22	-30.74%	6.52%
ΜΑΛΤΑ	16,539.72	15,906.14	-3.83%	6.22%
ΤΟΥΡΚΙΑ	9,223.33	10,094.40	9.44%	3.95%
ΕΛΛΑΔΑ	7,775.60	8,848.02	13.79%	3.46%
ΚΙΝΑ	11,454.60	8,737.84	-23.72%	3.42%

Πηγή: INSTAT

* 1 ευρώ =140 λεκ (περίπου)

Το 2014, οι **κυριότερες εξαγωγές της Αλβανίας** αφορούσαν: (HS 27) ορυκτά καύσιμα (25,34%), (HS 64) υποδήματα, γκέτες και ανάλογα είδη (16.77%), (HS 62) ενδύματα και είδη ένδυσης, που δεν είναι πλεκτά (9,27%), (HS 72) σίδηρος – χάλυβας (8,28%), (HS 61) ενδύματα και είδη ένδυσης (6,79%).

Αναλυτικά στοιχεία για τη διάρθρωση των αλβανικών εισαγωγών είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ Πρεσβείας Τιράνων και συγκεκριμένα στον παρακάτω σύνδεσμο:

<http://www.agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=57&fid=43698#>

11.10. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Αλβανία

Σύμφωνα με τα τελευταία επίσημα στατιστικά στοιχεία που δημοσίευσε η Τράπεζα της Αλβανίας, το ύψος του αποθέματος άμεσων ξένων επενδύσεων (FDI stock) στην Αλβανία το 2013 έφτασε τα € 4,2 δισ., σημειώνοντας αύξηση 8% σε σχέση με το 2012, ενώ την ίδια περίοδο οι εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων έφτασαν τα € 944,76 εκ. καταγράφοντας αύξηση 42% σε σχέση με το 2012.

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (Stock) στην Αλβανία 2003-2013, σε εκ. €											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013*
ΑΞΕ (Stock)	382,33	614,22	865,00	1.056,98	1.829,58	2.061,15	2.261,44	2.435,97	3.399,90	3.892,90	4.187,51
Μετ.% προηγ. έτος		61%	41%	22%	73%	13%	10%	8%	40%	15%	8%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας

Εισροές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (flows) στην Αλβανία 2003-2014, σε εκατ. ευρώ											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	2014**
Εισροές ΑΞΕ (flows)	278,39	212,56	258,61	481,13	665,15	716,91	793,33	630,35	665,78	944,76	878
Μετ.% προηγ. έτος		-24%	22%	86%	38%	8%	11%	-21%	6%	42%	-7%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας, τα στοιχεία του 2014 είναι προσωρινά

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας 10ετίας το ύψος του συνόλου των αποθεμάτων των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων αυξήθηκε ραγδαία. Από 382,33 εκατ. ευρώ το 2003, εκτοξεύθηκε στα 4,2 δισ. ευρώ το 2013. Ο ρυθμός ανάπτυξης των ΑΞΕ στην Αλβανία, μολονότι είναι αυξητικός, παρουσιάζει αυξομειώσεις ανάλογα με τη διεθνή και τη εσωτερική οικονομική συγκυρία.

* Εφαρμογή νέας μεθοδολογίας τήρησης και δημοσίευσης στατιστικών στοιχείων του εξωτερικού τομέα, οι οποίες εφαρμόζονται για το απόθεμα ΑΞΕ για τα έτη από το 2012 και μετά και για τις ροές ΑΞΕ για το 2013 και μετά.

Σημαντικότεροι Επενδυτές στην Αλβανία (stock)
(σε εκ. ευρώ)

Προέλευση	2013	Μεταβολή 2013/2012	2012	Μεταβολή 2012/2011	2011	Μεταβολή 2011/2010	2010	2009	2008	2007
Ελλάδα	1.087,75	39,10%	782,01	54,11%	507,45	-15,57%	601,05	559,93	565,61	520,56
Καναδάς	797,44	13,17%	704,66	33,12%	529,36	96,12%	269,91	101,81	8,48	1,00
Ιταλία	503,28	10,17%	456,84	6,90%	427,36	10,49%	386,79	347,86	321,46	220,10
Αυστρία	424,98	8,81%	390,58	-11,95%	443,60	25,42%	353,69	220,54	186,42	146,72
Ολλανδία	390,14	15,59%	337,52	33,38%	253,05	13,64%	222,67	207,33	187,50	273,88
Τουρκία	369,78	12,50%	328,69	75,04%	187,78	0,60%	186,66	235,12	189,70	154,05
Γερμανία	115,26	14,73%	100,46	20,17%	83,60	-0,29%	83,84	74,45	66,18	52,39
Κύπρος	110,18	4,15%	105,79	-18,12%	129,20	114,87%	60,13	50,34	54,10	34,32
Ελβετία	98,36	-75,10%	395,02	-27,35%	543,74	696,81%	68,24	108,28	136,54	13,92
Γαλλία	83,37	-1,81%	84,91	66,52%	50,99	27,89%	39,87	26,21	23,96	19,40
Σύνολο 10 πρώτων	3.980,54	7,98%	3.686,48	16,80%	3.156,13	38,86%	2.272,85	1.931,87	1.739,95	1.436,34
Λοιποί	206,97	0,27%	206,41	-15,33%	243,78	49,45%	163,12	329,56	321,20	393,24
Γενικό Σύνολο	4.187,51	7,57%	3.892,89	14,50%	3.399,91	39,57%	2.435,97	2.261,43	2.061,15	1.829,58

Οι χώρες από τις οποίες προέρχονται, κατά κύριο λόγο, τα ξένα κεφάλαια στην Αλβανία αναφέρονται στον ακόλουθο πίνακα.

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Αλβανία (stock)
(μερίδια ανά χώρα)

Προέλευση	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Ελλάδα	25,98%	20,09%	14,93%	24,67%	24,76%	27,44%	28,45%
Καναδάς	19,04%	18,10%	15,57%	11,08%	4,50%	0,41%	0,05%
Ιταλία	12,02%	11,74%	12,57%	15,88%	15,38%	15,60%	12,03%
Αυστρία	10,15%	10,03%	13,05%	14,52%	9,75%	9,04%	8,02%
Ολλανδία	9,32%	8,67%	7,44%	9,14%	9,17%	9,10%	14,97%
Τουρκία	8,83%	8,44%	5,52%	7,66%	10,40%	9,20%	8,42%
Γερμανία	2,75%	2,58%	2,46%	3,44%	3,29%	3,21%	2,86%
Κύπρος	2,63%	2,72%	3,80%	2,47%	2,23%	2,62%	1,88%
Ελβετία	2,35%	10,15%	15,99%	2,80%	4,79%	6,62%	0,76%
Γαλλία	1,99%	2,18%	1,50%	1,64%	1,16%	1,16%	1,06%
Σύνολο 10 πρώτων	95,06%	94,70%	92,83%	93,30%	85,43%	84,42%	78,51%
Λοιποί	4,94%	5,30%	7,17%	6,70%	14,57%	15,58%	21,49%
Γενικό Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Η Ελλάδα αποτελεί τον βασικότερο ξένο επενδυτή στην Αλβανία, καταλαμβάνοντας σταθερά τη πρώτη θέση, από το 2007 έως το 2013, με εξαίρεση το 2011. Με βάση τα

αναθεωρημένα στοιχεία του 2013, η χώρα μας κατέχει το 26% του συνόλου των αποθεμάτων ΑΞΕ (stock) στην Αλβανία. Για την ίδια περίοδο άλλες χώρες με σημαντικά ποσοστά επί του συνόλου των ΑΞΕ (stock) είναι ο Καναδάς (19%), η Ιταλία (12%), η Αυστρία (10%), η Ολλανδία (9%), και η Τουρκία (9%).

Το μεγαλύτερο μέρος των αποθεμάτων ΑΞΕ στην Αλβανία αφορά στον τομέα των υπηρεσιών μεταφορών, αποθήκευσης και επικοινωνιών (27%), στον τομέα χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης (20%) και στον τομέα των ορυχείων και λατομείων (18%). Ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά οι τομείς άλλων βιομηχανιών (9%), της βιομηχανίας (8%), του real estate (7%), των κατασκευών (3%), του χονδρικού – λιανικού εμπορίου (3%), των ξενοδοχείων και εστιατορίων (2%), ενώ όλοι οι υπόλοιποι τομείς υπερβαίνουν ελαφρώς ή δεν ξεπερνούν το 1% ο καθένας, όπως φαίνεται και στον πίνακα που ακολουθεί.

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Αλβανία (stock) ανά δραστηριότητα (σε εκατ. ευρώ)					
Δραστηριότητα	2012	Μερίδιο 2013	2013	Μερίδιο 2013	Μεταβολή 2013/2012
Υπηρεσίες μεταφορών, αποθήκευσης και επικοινωνιών	789,24	20,27%	1.143,91	27,32%	44,94%
Χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση	752,62	19,33%	816,46	19,50%	8,48%
Ορυχεία και λατομεία	810,03	20,81%	741,81	17,71%	-8,42%
Άλλες βιομηχανίες	616,05	15,82%	390,64	9,33%	-36,59%
Βιομηχανία	334,57	8,59%	329,13	7,86%	-1,63%
Real estate	90,30	2,32%	310,90	7,42%	244,30%
Χονδρικό - λιανικό εμπόριο	156,52	4,02%	141,27	3,37%	-9,74%
Κατασκευές	142,09	3,65%	137,03	3,27%	-3,56%
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	63,41	1,63%	63,42	1,51%	0,02%
Διεθνείς οργανισμοί	45,67	1,17%	59,74	1,43%	30,81%
Υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες	35,80	0,92%	31,67	0,76%	-11,54%
Άλλες κοινωνικές υπηρεσίες	18,41	0,47%	18,35	0,44%	-0,33%
Εκπαίδευση	6,80	0,17%	8,03	0,19%	18,09%
Γεωργία, θήρα και δασοκομία	1,09	0,03%	1,10	0,03%	0,92%
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, αερίου & νερού	30,30	0,78%	-5,93	-0,14%	-119,57%
Αλιεία	-	-	-	-	-
Σύνολο	3.892,90	100,00%	4.187,53	100,00%	7,57%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Αλβανίας

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Τράπεζας της Αλβανίας, κατά το 2014, οι άμεσες επενδύσεις της Αλβανίας στο εξωτερικό ανήλθαν στα 76 εκ. €. Κατά το 2013, οι επενδύσεις στο εξωτερικό ανέρχονταν σε 22 εκ. €. Η αύξηση που σημειώθηκε είναι της τάξης του 245%.

12. Αλβανία – Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Αλβανία απέκτησε **καθεστώς υποψήφιας προς ένταξη χώρας στις 27 Ιουνίου 2014**, έντεκα χρόνια μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης τον Ιούνιο του 2003, όπου είχε λάβει το καθεστώς εν δυνάμει υποψήφιας χώρας προς ένταξη στην ΕΕ.

Στις 28 Απριλίου 2009, η Αλβανία υπέβαλε αίτηση για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις 10 Οκτωβρίου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισηγήθηκε τη χορήγηση στην Αλβανία καθεστώτος υποψήφιας χώρας προς ένταξη στην ΕΕ, με την προϋπόθεση της ολοκλήρωσης βασικών μέτρων σε συγκεκριμένους τομείς.

Στις 12 Ιουνίου 2006 υπεγράφη **Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ)** με την Αλβανία, η οποία τέθηκε **σε ισχύ την 1η Απριλίου 2009**. Ένας εκ των κύριων στόχων της ΣΣΣ είναι η διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των αγαθών. Στο πλαίσιο της ΣΣΣ, δημιουργείται μια ζώνη ελεύθερου εμπορίου της Αλβανίας με την ΕΕ, σε συμφωνία με τη GATT και άλλες σχετικές διατάξεις του ΠΟΕ, καταργώντας όλους τους ποσοτικούς περιορισμούς και τα μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος και σταδιακά τους δασμούς στις συναλλαγές με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Αλβανία κάνει χρήση της συνδυασμένης ονοματολογίας (CN) για την κατάταξη των εμπορευμάτων στις διεθνείς συναλλαγές. Επιπλέον, η Αλβανία, απαγορεύεται κατ' αρχήν, να επιβάλλει την εισαγωγή νέων τελών, περιορισμών ή μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος στις συναλλαγές της με τα κράτη μέλη της ΕΕ. Οφείλει επίσης να καταργήσει κάθε εσωτερικό φορολογικό μέτρο ή πρακτική που εισάγει διακρίσεις, άμεσα ή έμμεσα, εις βάρος των προϊόντων της ΕΕ. Επιπλέον, οι εμπορικές συμφωνίες της Αλβανίας με τρίτα κράτη, πρέπει να ρυθμίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην οδηγούν σε διακρίσεις εις βάρος της ΕΕ.

Η ΣΣΣ προβλέπει ότι η Αλβανία θα εξασφαλίζει μη διακριτική μεταχείριση όσον αφορά τους όρους εργασίας, αμοιβής και απόλυσης έναντι των εργαζομένων της ΕΕ, που είναι εγκατεστημένοι νόμιμα στην επικράτειά της. Η σύζυγος και τα παιδιά ενός εργαζομένου της ΕΕ που κατοικεί και απασχολείται νόμιμα στην Αλβανία έχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας, κατά την περίοδο της εγκεκριμένης διαμονής του εργαζομένου. Η Αλβανία παρέχει παρόμοια μεταχείριση στους υπηκόους της ΕΕ, οι οποίοι απασχολούνται νομίμως στην Αλβανία και στα μέλη των οικογενειών τους που διαμένουν μαζί τους.

Σύμφωνα με τη ΣΣΣ οι εταιρείες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα εγκατάστασης στην Αλβανία. Στις εταιρείες της ΕΕ χορηγείται είτε εθνική μεταχείριση ή του μάλλον ευνοούμενου κράτους, ανάλογα με το ποια είναι η ευνοϊκότερη.

Επιπλέον, η ΣΣΣ προβλέπει τη σταδιακή και αμοιβαία απελευθέρωση των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες του ΠΟΕ, ειδικότερα το άρθρο V της GATS. Οι εταιρείες της ΕΕ που δεν είναι εγκατεστημένες στην Αλβανία θα αποκτήσουν σταδιακά το δικαίωμα παροχής υπηρεσιών στη χώρα, σύμφωνα με τις διατάξεις της GATS, και λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως, την πρόοδο όσον αφορά στην προσέγγιση των νομοθεσιών στους διάφορους τομείς.

Στο πλαίσιο της ΣΣΣ η Αλβανία έχει δεσμευθεί για την σταδιακή απελευθέρωση, τόσο προς την εσωτερική, όσο και προς την εξωτερική κίνηση των κεφαλαίων, ιδίως όσον αφορά τις άμεσες επενδύσεις. Εξασφαλίζεται επίσης, η προστασία των επενδυτών, αναφορικά με την εκκαθάριση και τον επαναπατρισμό των επενδύσεων και των κερδών.

Τέλος, η ΣΣΣ περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τη σταδιακή προσέγγιση της υφιστάμενης και μελλοντικής νομοθεσίας της Αλβανίας με αυτήν της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Αλβανία

ευθυγραμμίζει σταδιακά τη νομοθεσία της με το κεκτημένο (acquis), ιδίως σε κύριους τομείς της νομοθεσίας για την Εσωτερική Αγορά και έχει συμφωνήσει σε δεσμευτικές προθεσμίες για την εναρμόνιση σε τομείς όπως ο ανταγωνισμός, η πνευματική, βιομηχανική και εμπορική ιδιοκτησία, οι δημόσιες συμβάσεις, τα πρότυπα και η πιστοποίηση, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, οι χερσαίες μεταφορές, το εταιρικό δίκαιο, η λογιστική, η προστασία των καταναλωτών, η προστασία των δεδομένων, η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία και η ισότητα των ευκαιριών.

Τον Ιανουάριο του 2008 τέθηκε σε ισχύ η Συμφωνία της ΕΕ με την Αλβανία για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων. Στις 8 Νοεμβρίου 2010, το Συμβούλιο της ΕΕ αποφάσισε να άρει τις προϋποθέσεις θέωσης εισόδου (visa) για τους Αλβανούς πολίτες για μικρής διάρκειας ταξίδια στο χώρο Σένγκεν. **Η απελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων τέθηκε σε ισχύ στις 15 Δεκεμβρίου 2010.**

Η ιστοσελίδα της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Αλβανία είναι η ακόλουθη: http://eeas.europa.eu/delegations/albania/index_en.htm, όπου μεταξύ άλλων, μπορούν να αναζητηθούν και οι Εκθέσεις Προόδου της ΕΕ για την Αλβανία.

Το πρόγραμμα χρηματοδοτικής υποστήριξης IPA II της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020, το οποίο ανέρχεται σε 649,4 εκατ. ευρώ, αφορά το φιλόδοξο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Αλβανίας και επικεντρώνεται κυρίως στην υποστήριξη της ανάπτυξης της δημοκρατίας και της χρηστής διακυβέρνησης, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, της κανονιστικής μεταρρύθμισης, στην οικοδόμηση της διοικητικής ικανότητας, στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και στην ανάπτυξη των υποδομών, στη γεωργία και την περιφερειακή και εδαφική συνεργασία. Η χρηματοδότηση της ΕΕ για έργα στην Αλβανία παρέχεται με τη μορφή επιχορηγήσεων, συμβάσεων και όλο και περισσότερο με τη στήριξη του προϋπολογισμού. Περισσότερες πληροφορίες για το IPA II στην ιστοσελίδα:

http://ec.europa.eu/enlargement/instruments/funding-by-country/albania/index_en.htm

13. Ελληνο – Αλβανικές Οικονομικές Σχέσεις

Οι διμερείς οικονομικές σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών χαρακτηρίζονται από μια αυξανόμενη δυναμική με πολλές προοπτικές βελτίωσης, τόσο στον εμπορικό τομέα όσο και στις επενδύσεις. Η γειννίαση των δύο χωρών, η εύκολη πρόσβαση οδικώς, καθώς και το γεγονός του μεταναστευτικού ρεύματος Αλβανών πολιτών προς την Ελλάδα, τις τελευταίες δεκαετίες, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες, που συμβάλλουν προς την κατεύθυνση ενίσχυσης επιχειρηματικών συνεργασιών μεταξύ των δυο χωρών.

13.1. Διμερές θεσμικό πλαίσιο

Οι διμερείς οικονομικές σχέσεις καλύπτονται από ένα ευρύ θεσμικό πλαίσιο διμερούς συνεργασίας, το οποίο καλύπτει ένα ευρύτατο πεδίο θεμάτων. Ενδεικτικά, αναφέρονται οι παρακάτω Συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας Ελλάδος – Αλβανίας:

- ▶ **Συμφωνία Οικονομικής, Βιομηχανικής, Τεχνικής και Επιστημονικής Συνεργασίας** (Ν. 1973/91, ΦΕΚ 173 Α' /20.11.91)

- ▶ **Συμφωνία Αμοιβαίας Προώθησης και Προστασίας των Επενδύσεων**
(Ν. 2069/92, ΦΕΚ 21 Α' /1992, ισχ. 4.1.1995)
- ▶ **Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Εισοδήματος**
(Ν. 2755/99, ΦΕΚ 252 Α' /1999, ισχ. 16.12.2000)
- ▶ **Συμφωνία Συνεργασίας στον Ενεργειακό Τομέα**
(Ν. 3541/2007, ΦΕΚ 47 Α' / 23.02.2007)
- ▶ **Συμφωνία Διεθνών Οδικών Επιβατικών και Εμπορευματικών Μεταφορών**
(κυρώθηκε με το Ν. 2649/ΦΕΚ Α'246/3-11-1998)
- ▶ **Συμφωνία Συνεργασίας επί Τελωνειακών Θεμάτων**
(κυρ. Ν.2180/1994, ισχ. 28.08.1994)
- ▶ **Συμφωνία Εμπορικής Ναυτιλίας**
(κυρ. Ν.1980/1991, ΦΕΚ 186/Α/09.12.1991, ισχ. 13.05.1992)
- ▶ **Πρωτόκολλα Οικονομικής Συνεργασίας**, 12.9.97 και 15.10.1997 και επιμέρους δανειακές συμβάσεις υλοποίησης του προγράμματος (συνιστούν Ελληνικό Δάνειο 20 δισ. δραχμών προς την Αλβανία ως ενιαίο πρόγραμμα οικονομικής υποστήριξης, με αφορμή τα γεγονότα του 1997)
- ▶ **Πενταετής Συμφωνία Αναπτυξιακής Συνεργασίας**
(Ν. 3098/2003, ΦΕΚ 18Α/29.01.03, Ν.2996/2002, ΦΕΚ 62 Α' /28.03.2002 και Ν. 3530/2007, ΦΕΚ 36 Α' /23.02.2007 - αφορούν στο ΕΣΟΑΒ και στη χρονική επέκτασή του)
- ▶ **Μνημόνιο Κατανόησης και Συνεργασίας στον τομέα Περιβαλλοντικής Προστασίας και Συμφωνία για την ίδρυση μόνιμης Ελληνο-Αλβανικής Επιτροπής για θέματα διασυνοριακών υδάτων**, υπεγράφησαν στην Αθήνα στις 3.4.2003 και ετέθησαν σε ισχύ περί τα τέλη του 2005, με την ολοκλήρωση των εσωτερικών διαδικασιών.

Στο πλαίσιο της επίσκεψης του Υπουργού Εξωτερικών της Ελλάδος, κ. Ν. Κοτζιά, στην Αλβανία (Ιούλιος 2015), υπεγράφησαν τα εξής:
 - ▶ **Μνημόνιο Συνεργασίας στον τομέα της γεωργίας**
 - ▶ **Κοινό Σχέδιο Δράσης στον τομέα του τουρισμού για την περίοδο 2015-2018**
 - ▶ **Μνημόνιο Συνεργασίας για την επιτάχυνση της διαδικασίας ολοκλήρωσης της Δημοκρατίας της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση**

13.2. Διμερές εμπόριο Ελλάδος – Αλβανίας

Όσον αφορά στο διμερές εμπόριο Ελλάδος – Αλβανίας, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της INSTAT για το 2014, παρατηρείται σχεδόν ισομερής αύξηση μεταξύ των εμπορικών ροών των δυο χωρών, με αποτέλεσμα ο όγκος διμερούς εμπορίου, ο οποίος ανήλθε σε λεκ 60.906,18 εκατ. (περίπου € 435 εκατ.) να καταγράφει αύξηση κατά 13,90%. Οι εισαγωγές ελληνικών προϊόντων στην Αλβανία ανήλθαν σε λεκ 52.058,15 εκατ. (περίπου € 372 εκατ.), καταγράφοντας αύξηση κατά 13,91% σε σχέση με το 2013. Παράλληλα, οι εξαγωγές αλβανικών προϊόντων στην Ελλάδα αυξήθηκαν με ελαφρώς χαμηλότερο ρυθμό, κατά 13,79% και ανήλθαν σε λεκ 8.848,02 εκατ. (περίπου € 63 εκατ.). Το εμπορικό ισοζύγιο παραμένει σταθερά πλεονασματικό υπέρ της Ελλάδος. Το 2014, το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου διευρύνθηκε κατά 13,94% σε βάρος της Αλβανίας.

ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑ - ΑΛΒΑΝΙΑΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013 - 2014
(σε εκατ. λεκ*)

	Α/ΕΞΑΓΩΓΕΣ	Α/ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΟΓΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ
2013	7,775.60	45,699.99	53,475.59	-37,924.40
2014	8,848.02	52,058.15	60,906.18	-43,210.13
% ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ	13.79%	13.91%	13.90%	13.94%

Πηγή: INSTAT

* 1 ευρώ =140 λεκ (περίπου)

Το 2014, οι **κυριότερες κατηγορίες ελληνικών προϊόντων που εισήχθησαν στην Αλβανία**, σύμφωνα με την α/Στατιστική Υπηρεσία, ήταν: (HS 27) ορυκτά καύσιμα (25,20%), (HS 72) σίδηρος – χάλυβας (6,42%), (HS 24) καπνά (5,10%), (HS 08) καρποί και φρούτα βρώσιμα (4,82%), (HS 39) πλαστικές ύλες (4,53%), (HS 48) χαρτί και χαρτόνια (3,55%), (HS 84) λέβητες, μηχανές, συσκευές (3,35%), (HS 76) αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο (3,10%), (HS 01) ζώντα ζώα (3,05%) και (HS 30) φαρμακευτικά προϊόντα (2,76%).

Αντίστοιχα, την ίδια περίοδο, **τα κυριότερα εξαγόμενα αλβανικά προϊόντα στην Ελλάδα** ήταν: (HS 61) ενδύματα και είδη ένδυσης (20,84%), (HS 62) ενδύματα και είδη ένδυσης, που δεν είναι πλεκτά (14,20%), (HS 72) σίδηρος – χάλυβας (9,12%) και (HS 24) καπνά (7,39%), (HS 20) παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων (6,10%), (HS 76) αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο (3,10%).

Το 2014 αποτελεί το πρώτο έτος ανάπτυξης του διμερούς εμπορίου της Ελλάδος με την Αλβανία, κατόπιν συνεχούς συρρίκνωσης που παρατηρήθηκε την προηγούμενη τριετία. Ωστόσο, παρά τη σημαντική αύξηση (13,91%) των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία το 2014, η συνολική αξία τους δεν έχει επανέλθει στα επίπεδα του 2009, όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα. Επισημαίνεται πάντως, σύμφωνα με τα στοιχεία της α/Στατιστικής Υπηρεσίας, ότι το 2014 παρατηρήθηκε αύξηση του μεριδίου των ελληνικών εξαγωγών επί των συνολικών αλβανικών εισαγωγών (2014: 9,43%, 2013: 8,83%).

Συγκριτική απεικόνιση εξέλιξης διμερούς εμπορίου σε σχέση με εξωτερικό εμπόριο Αλβανίας
2009 - 2014 (σε εκατ. λεκ)

	2009	2014	% μεταβολής
Συνολικές αλβανικές εισαγωγές	428.839	552.264	28,78%
Αλβανικές εισαγωγές από Ελλάδα	66.610	52.058	-21,85%
Μερίδιο ελλν. εξαγωγών επί συνολικών αλβ. εισαγωγών	15,53%	9,43%	-39,31%

Πηγή: INSTAT - Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Τιράνων

Ενημερωτικό σημείωμα, που αφορά στη διάρθρωση των ελληνικών εξαγωγών προς την Αλβανία, τον ανταγωνισμό από άλλες χώρες, καθώς και τις ιδιαιτερότητες της αλβανικής αγοράς και τις προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης των ελληνικών εξαγωγών είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ Πρεσβείας Τιράνων και συγκεκριμένα στον παρακάτω σύνδεσμο:

<http://www.agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=57&fid=43698#>

Αντιστοίχως, μελέτη του Γραφείου ΟΕΥ για τις εισαγωγές αγροτικών προϊόντων στην Αλβανία και τη θέση των ελληνικών αγροτικών προϊόντων στην αλβανική αγορά είναι διαθέσιμη στον παρακάτω σύνδεσμο: <http://www.agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=57&fid=44671>. Η εν λόγω μελέτη αφορά σε όλα τα προϊόντα των κεφαλαίων 1 έως και 24 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, ήτοι περιλαμβάνει εκτός των πρωτογενών αγροτικών προϊόντων, μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα και παρασκευάσματα αυτών. Η μελέτη βασίσθηκε σε στατιστικά στοιχεία της Αλβανικής Στατιστικής Αρχής (INSTAT), και αφορά στα έτη 2011, 2012 και 2013, δεδομένου ότι αναλυτικά στοιχεία για το έτος 2014 δεν ήταν διαθέσιμα.

13.3. Ελληνική επενδυτική παρουσία στην Αλβανία

Η Ελλάδα, παρά την οικονομική κρίση, όχι μόνο διατήρησε και το 2013 την **πρώτη θέση** ως προς το συνολικό απόθεμα των άμεσων ξένων επενδύσεων (stock) στην Αλβανία, την οποία διαχρονικά κατέχει από το 2007, με εξαίρεση το έτος 2011, αλλά αύξησε το μερίδιό της, **υπερβαίνοντας το 25% και συνολικό επενδυμένο κεφάλαιο € 1.088 εκατ.** Συγκεκριμένα, το 2013, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Αλβανίας, καταγράφηκε αύξηση των ελληνικών άμεσων επενδύσεων κατά 39,10%, σε σχέση με το 2012, όταν η αντίστοιχη αύξηση των συνολικών ΑΞΕ στην Αλβανία ήταν μόλις 7,57%. Η θεαματική αυτή αύξηση των ελληνικών ΑΞΕ οφείλεται κυρίως σε αύξηση κεφαλαίων (αγορά μεριδίων αλβανικών εταιρειών, δάνεια ή επενδύσεις χαρτοφυλακίου από τις μητρικές εταιρείες).

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Αλβανία (stock) (σε εκ. ευρώ)

Προέλευση	2013	Μεταβολή 2013/2012	2012	Μεταβολή 2012/2011	2011	Μεταβολή 2011/2010	2010	2009	2008	2007
Ελλάδα	1.087,75	39,10%	782,01	54,11%	507,45	-15,57%	601,05	559,93	565,61	520,56
Γενικό Σύνολο	4.187,51	7,57%	3.892,89	14,50%	3.399,91	39,57%	2.435,97	2.261,43	2.061,15	1.829,58

Την ίδια περίοδο άλλες χώρες με σημαντικά ποσοστά επί των συνόλου των ΑΞΕ (stock) είναι ο Καναδάς (19%), η Ιταλία (12%), η Αυστρία (10%), η Ολλανδία (9%), και η Τουρκία (9%).

Μολονότι η ελληνική οικονομία ήταν σε ύφεση τα τελευταία έξι χρόνια και οι πόροι των εταιρειών ήταν περιορισμένοι, **οι ελληνικές επενδύσεις στην Αλβανία διπλασιάστηκαν από το 2011 μέχρι σήμερα (2011: € 507,45 εκατομμύρια)**. Επίσης, οι Έλληνες επιχειρηματίες, παρά τις δυσκολίες και την αστάθεια στο αλβανικό επιχειρηματικό περιβάλλον, καθώς και τη δυσμενή οικονομική συγκυρία για την ελληνική οικονομία, παραμένουν στην αλβανική αγορά με δυναμική και αυξανόμενη επενδυτική παρουσία.

Οι βασικοί οικονομικοί τομείς στους οποίους κατευθύνονται οι ελληνικές επενδύσεις στην Αλβανία είναι των «ταχυδρομείων και τηλεπικοινωνιών» και «ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών». Το 75% του συνολικού αποθέματος ελληνικών επενδύσεων στην Αλβανία, το 2013,

αφορά στον τομέα «ταχυδρομείων και τηλεπικοινωνιών» και το 11% τον τομέα «ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών» (όπως φαίνεται από τον πίνακα που ακολουθεί).

Σύμφωνα με πρόσφατα στατιστικά στοιχεία της αλβανικής Στατιστικής Υπηρεσίας INSTAT, το 2014, ο συνολικός αριθμός των ενεργών επιχειρήσεων ξένων συμφερόντων ήταν 5.245, εκ των οποίων 2.267 (43%) ιταλικές, 640 ελληνικές (12%), τουρκικές 415 (8%), 253 από το Κόσοβο (5%) και 1.670 (32%) από άλλες χώρες.

Οι επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων στην Αλβανία συγκροτούν ένα αξιοσημείωτο τμήμα της επιχειρηματικής κοινότητας (άνω των 600, σύμφωνα με το Εθνικό Κέντρο Εγγραφής Επιχειρήσεων - QKR και την Αλβανική Στατιστική Υπηρεσία - INSTAT), συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάπτυξη της αλβανικής οικονομίας, τα φορολογικά έσοδα, την απασχόληση, τη μεταφορά τεχνογνωσίας, την εκπαίδευση και την ευημερία των Αλβανών πολιτών. Επίσης, μεγάλες ελληνικές επενδύσεις στην Αλβανία έχουν έντονη εξαγωγική δραστηριότητα (πχ. ANTEA/TITAN, ANDROMEDA, MICA-KORCA/Καπνική Μιχαηλίδης), συμβάλλοντας θετικά στο εμπορικό ισοζύγιο και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών της. Οι κυριότεροι τομείς στους οποίους δραστηριοποιούνται οι ελληνικών και ομογενειακών συμφερόντων επιχειρήσεις είναι οι τραπεζικές υπηρεσίες, οι κατασκευές, η βιομηχανία γενικότερα, οι υπηρεσίες υγείας, οι τηλεπικοινωνίες, το εμπόριο, η εκπαίδευση καθώς και άλλες υπηρεσίες.

Ελληνικές Άμεσες Επενδύσεις στην Αλβανία (stock) ανά δραστηριότητα (σε εκ. ευρώ)					
Δραστηριότητα	2012	% 2012	2013	% 2013	% Μεταβολής
Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες	488,94	62,52%	820,97	75,47%	67,91%
Ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές εργασίες	140,39	17,95%	124,64	11,46%	-11,22%
Χονδρικό εμπόριο, εμπόριο προμηθειών εκτός οχημ.	54,47	6,97%	51,79	4,76%	-4,92%
Αγορά ακινήτων (Real estate)	6,97	0,89%	11,61	1,07%	66,57%
Υγεία και κοινωνική εργασία	15,16	1,94%	10,84	1,00%	-28,50%
Βιομηχανία τροφίμων και ποτών	9,66	1,24%	9,55	0,88%	-1,14%
Βιομηχανία καπνικών προϊόντων	8,82	1,13%	9,38	0,86%	6,35%
Βιομηχανία ηλεκτρικών μηχανών και μέρη αυτών	8,44	1,08%	8,58	0,79%	1,66%
Κατασκευές	18,26	2,34%	7,42	0,68%	-59,36%
Σύνολο	782,01	100,00%	1.087,75	100,00%	39,10%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Αλβανίας

Στην Αλβανία δραστηριοποιούνται τρεις ελληνικές τράπεζες (Alpha Bank, Εθνική Τράπεζα Ελλάδας και Tirana Bank, του ομίλου Τράπεζας Πειραιώς), οι οποίες, σύμφωνα με τα στοιχεία της Αλβανικής Ένωσης Τραπεζών, το **2014** κατείχαν το **16,84%** της αξίας του συνόλου των **στοιχείων**

ενεργητικού της αλβανικής τραπεζικής αγοράς (1,609 δις € από σύνολο 9,558 δις €) και το **16,41% της συνολικής αξίας των καταθέσεων**, ενώ το 23,35% των τραπεζικών καταστημάτων που λειτουργούν στη χώρα ανήκουν σε τράπεζες ελληνικών συμφερόντων. Επίσης, περίπου 16,78% του στελεχιακού δυναμικού του τραπεζικού τομέα στην Αλβανία απασχολείται σε τράπεζες ελληνικών συμφερόντων.

Πέρα από τον τραπεζικό τομέα και τις επιχειρήσεις ελληνικών και ομογενειακών συμφερόντων που δραστηριοποιούνται σήμερα στην Αλβανία, σημαντικός αριθμός αλβανικών εταιρειών αντιπροσωπεύουν ελληνικές εταιρείες, εισάγουν ελληνικά προϊόντα, διαθέτουν Έλληνες επικεφαλής και υψηλόβαθμα διοικητικά στελέχη και γενικότερα διατηρούν συνεργασίες με τη χώρα μας.

Άλλες σημαντικές επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων στην Αλβανία είναι:

- Πληροφορική: INTRACOM TELECOM ALBANIA, ADPS (INFORM – ΛΥΚΟΣ)
- Παραγωγή και εμπόριο δομικών υλικών: ANTEA Cement (TITAN), ALUMIL, SIDERAL (ΣΙΔΕΝΟΡ)
- Βιομηχανία τροφίμων και εμπόριο: ATLAS, GJIROFARMA, PARTNER BALLKANIK
- Υπηρεσίες υγείας: νοσοκομείο ΥΓΕΙΑ
- Ιχθυοκαλλιέργεια: ANDROMEDA
- Εκπαιδευτικές υπηρεσίες: NEW YORK COLLEGE TIRANA, Αρσάκειο, Όμιλος Στρατηγάκη (διοργάνωση εξετάσεων γλωσσομάθειας του Cambridge Univeristy)
- Νομικές υπηρεσίες: Ρόκας, OPTIMA (Ναυρίδης),
- Λογιστικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες: KSP, Ernst & Young, EUROFAST
- Άλλες υπηρεσίες TUV AUSTRIA HELLAS - Καταστήματα Αλβανίας, MSC - Mediterranean Shipping Company, Ogilvy & Mather Albania, EPMC - Μηχανικών και Σύμβουλοι διαχείρισης Κινδύνων, Management Force
- Εμπόριο: Carrefour, Mobal
- Τηλεπικοινωνίες Telekom Albania - πρώην AMC (Cosmote), Vodafone, με συνολικό μερίδιο αγοράς πάνω από 70%

Ελληνικές επιχειρήσεις, που είναι επίσης παρούσες στην αγορά της Αλβανίας μέσω δικαιοχρησίας (franchising) είναι οι εταιρείες JUMBO, GOODY'S, COFFEERIGHT - ΓΡΗΓΟΡΗΣ, EVEREST. Τέλος, υπάρχουν και άλλες ελληνικές επιχειρήσεις στον τομέα εμπορίου (BSB, Dromeas, MATI MATI, FRESH LINE), εστίασης, ένδυσης, υπόδησης κλπ.

Οι κατασκευαστικές εταιρείες ΑΚΤΩΡ, ΤΕΡΝΑ, ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ, INTRAKAT αν και έχουν γραφεία στην Αλβανία, πολλές από αυτές δεν έχουν, την παρούσα χρονική στιγμή, μεγάλα έργα. Ομοίως, οι εταιρείες πετρελαιοειδών MAMIDOIL, GLOBAL PETROLEUM βρίσκονται πλέον σε κατάσταση διαιτησίας ή διευθέτησης με το αλβανικό Κράτος.

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία (Μάιος 2015) του Εθνικού Κέντρου Εγγραφής επιχειρήσεων (QKR), συνολικά **197 νέες επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων**, εκ των οποίων οι 114 αμιγώς ελληνικές, έχουν συσταθεί από το 2013 μέχρι σήμερα στην Αλβανία, καταγράφοντας αυξητική τάση. Συγκεκριμένα, το 2013 οι νέες επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων (αμιγώς ελληνικές ή μικτές) ήταν 69, το 2014 ήταν 88 και το πρώτο τετράμηνο του 2015 εγγράφηκαν αντίστοιχα 39 επιχειρήσεις. Οι εταιρείες αυτές καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τομέων του εμπορίου (τρόφιμα, ενδύματα, δομικά υλικά, οπτικά κλπ.) και των υπηρεσιών

(μεταφορές, συμβουλευτικές, νομικές, μάρκετινγκ, εκπαίδευσης, επικοινωνίας, εστίασης, ιατρικές υπηρεσίες κλπ.).

Ενδεικτικά αναφέρονται οι εταιρείες:

- Διοργάνωση Εκθέσεων: NEW GENESIS
- Εκπαιδευτικές υπηρεσίες: CITY COLLEGE
- Διοργάνωση εκδηλώσεων: BIZZ (SMART PRESS)
- Κατασκευές, μελέτες και δομικά υλικά: C&M Engineering, HERMES HEAVY LIFT ALBANIA, PANADIM (μίσθωση μηχανημάτων), Hydrowatt, IDEAL NOVA (εμπορία και επεξεργασία του ξύλου και ξυλείας), KOLIOS MARBLES, SIDEROBETON ALBANIA
- Νομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες: ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, ABC Consulting
- Εμπόριο: OPTIC STORES, GENERAL IMPEX
- Μεταφορές: NEOPLAN (οδικές), EUROPEAN SEAWAYS (θαλάσσιες)

Η εταιρεία C & M Engineering ανέλαβε από την αρχή του 2015, σε κοινοπραξία (Joint Venture) με την ASPROFOS Engineering την εκπόνηση μελετών, για λογαριασμό της Γερμανικής εταιρείας E.ON Technologies GmbH, στο πλαίσιο του έργου εκπόνησης μελετών αδειοδότησης για την έγκριση και την άδεια κατασκευής του αγωγού διέλευσης και του σταθμού συμπίεσης του Διαδριατικού Αγωγού - TAP (Permit Engineering for the Construction Approval and the Construction Permit for the Trans Adriatic Pipeline and the Compressor Station).

Η Κοινοπραξία των εταιρειών ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. (Leader) και EuroConsultants (Partner), ανέλαβε (15/4/2015) την εκπόνηση μελέτης διάρκειας 6 μηνών, για το σχεδιασμό της στρατηγικής και του χάρτη για την οδική φορολογία (επιβολή διοδίων). Το "Roads Tolling Strategy", θα περιλαμβάνει ανάλυση σε επίπεδο πολιτικής, καθορισμό της βέλτιστης χρήσης των οδικών διοδίων στο οδικό δίκτυο στην Αλβανία, καθώς και τον εντοπισμό των κατάλληλων δυνητικών τμημάτων του οδικού δικτύου για την επιβολή διοδίων.

Επίσης, η Κοινοπραξία των εταιρειών ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. (Leader) – PLANET ανέλαβε την επίβλεψη του έργου με τίτλο: «Υπηρεσίες Συμβούλου επίβλεψης, κατασκευής της Παράκαμψης Αυλώνας», που προβλέπει την επίβλεψη της κατασκευής οδού μήκους 29 χλμ. και διάρκειας 30 μηνών.

Αρχές του 2015, η εταιρεία «JV RAILCON», η οποία αποτελεί σύμπραξη των ελληνικών εταιρειών μελετών: ΔΡΟΜΟΣ ΑΕ, ΔΟΜΗ Α.Ε., με εξειδίκευση σε γέφυρες, ΕΔΑΦΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΤΕ, με εξειδίκευση σε γεωτεχνικά έργα και ENVECO ΑΕ, με εξειδίκευση σε περιβαλλοντικά θέματα, ανέλαβε τη στρατηγική μελέτη και το σχεδιασμό του αλβανικού σιδηροδρομικού δικτύου. Επίσης, η εταιρεία ΕΜΠΕΙΡΙΑ Α.Ε. με εξειδίκευση σε θέματα σήμανσης και σηματοδότησης, έχει αναλάβει ως υπεργολάβος. Ειδικότερα, η μελέτη περιλαμβάνει λεπτομερή σχεδιασμό της σιδηροδρομικής γραμμής Δυρραχίου-Τιράνων και την οικονομική αξιολόγησή του εν λόγω έργου, καθώς και την οικονομική μελέτη του συνόλου του σιδηροδρομικού δικτύου στην Αλβανία. Το έργο αποτελεί μέρος των δημοσιονομικών προβλέψεων και του σχεδιασμού του Υπουργείου Μεταφορών και Υποδομών για την περίοδο 2015-2017 και εντάσσεται στο πρόγραμμα «Σιδηροδρομικές Μεταφορές».

14. Επιχειρηματικό περιβάλλον – Κίνδυνοι και Προοπτικές

14.1. Επιχειρηματικό περιβάλλον

Η Αλβανία αποτελεί μια μικρή αγορά καθώς ο πληθυσμός της δεν υπερβαίνει τα 3 εκατομμύρια κατοίκους, με ηλικιακή σύνθεση όμως, που χαρακτηρίζεται από υψηλό ποσοστό ατόμων σε παραγωγική ηλικία και ανθρώπινο δυναμικό με εμφανείς γλωσσικές και επαγγελματικές δεξιότητες.

Πρόκειται για μια χώρα με χαμηλή παραγωγική βάση και ως εκ τούτου η ζήτηση για εισαγόμενα προϊόντα είναι μεγάλη. Η αλβανική αγορά δεν θεωρείται προστατευτική και εν γένει, δεν παρατηρούνται γραφειοκρατικές ή μη γραφειοκρατικές διαδικασίες, οι οποίες να λειτουργούν αποτρεπτικά στο εξωτερικό εμπόριο. Συγκεκριμένα, όσον αφορά στα φυτοϋγειονομικά και κτηνιατρικά πιστοποιητικά είναι συμβατά με τα ευρωπαϊκά και συνεπώς δεν υφίστανται προβλήματα στον τομέα αυτό. Επίσης, σε γενικές γραμμές, δεν υπάρχουν ιδιαίτερες προδιαγραφές για τις ετικέτες ή τη συσκευασία προϊόντων.

Στην Αλβανία, υπάρχουν αρκετά κανάλια διανομής, αν και με μικρότερο βαθμό εξειδίκευσης από ότι σε ευρωπαϊκές χώρες. Στο λιανικό εμπόριο υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός εμπόρων και μικρά καταστήματα λιανικής πώλησης, μεγάλες αλυσίδες σουπερμάρκετ και εμπορικά κέντρα. Επίσης, υπάρχει διαφοροποίηση στα κανάλια της διανομής, ανάλογα με τον κλάδο επιχειρηματικής δραστηριότητας. Σε κάποιες περιπτώσεις υπάρχουν μεγάλοι εισαγωγείς – διανομείς, ενώ σε άλλες η εισαγωγή προϊόντων γίνεται, είτε μέσω μικρών ανεξάρτητων διανομέων, είτε απ' ευθείας από την ενδιαφερόμενη εμπορική επιχείρηση. Σε γενικές γραμμές, η αγορά είναι ακόμη ανώριμη ως προς την υποστήριξη πωλήσεων, την εξυπηρέτηση των πελατών και την εξυπηρέτηση μετά την πώληση.

Στους παρακάτω πίνακες παρατίθεται συνοπτική αποτύπωση της αλβανικής αγοράς.

Κατανομή του πληθυσμού της Αλβανίας

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	1/1/2015			
	Πληθυσμός	% πληθυσμού Περιφέρειας επί συνόλου	Άνδρες	Γυναίκες
Τίρανα	800.986	27,69%	399.163	401.823
Φίερι	315.012	10,89%	160.663	154.349
Ελμπασάν	301.397	10,42%	153.389	148.008
Δυρράχιο	276.191	9,55%	140.208	135.983
Κορυτσά	224.165	7,75%	114.279	109.886
Σκόδρα	218.523	7,55%	109.204	109.319
Μπεράτι	142.679	4,93%	72.503	70.176
Αυλώνα	183.100	6,33%	92.619	90.481
Ντίμπερ	136.476	4,72%	70.419	66.057
Λέζα	136.814	4,73%	69.281	67.533
Αργυρόκαστρο	72.201	2,50%	36.756	35.445
Κούκες	85.461	2,95%	43.521	41.940
Σύνολο	2.893.005	100,00%	1.462.005	1.431.000

Πηγή: INSTAT

Όπως προκύπτει από τα ως άνω στοιχεία, τα Τίρανα και το γειτονικό Δυρράχιο συγκεντρώνουν το 37,2% του συνολικού πληθυσμού της Αλβανίας (περίπου 2,8 εκατ. άτομα). ενώ οι δυο αυτές πόλεις συγκεντρώνουν περισσότερο από το ήμισυ της επιχειρηματικής δραστηριότητας (52,28%). Επισημαίνεται ότι κυρίως σε αυτές τις δυο πόλεις είναι εγκατεστημένες και πολλές ξένες επιχειρήσεις, εκ των οποίων αρκετές ελληνικές, ενώ, σημαντική θέση στην επιχειρηματική κοινότητα της Αλβανίας κατέχουν επιχειρήσεις συμφερόντων της Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας.

Όπως προαναφέρθηκε (βλ. ενότητα 13.3), σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Εγγραφής επιχειρήσεων (QKR), στην Αλβανία δραστηριοποιούνται 640, ελληνικών συμφερόντων, επιχειρήσεις (αμιγώς ελληνικές ή μικτές), εκ των οποίων τρεις ελληνικές τράπεζες (Alpha Bank, Εθνική Τράπεζα Ελλάδας και Tirana Bank, του ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς), οι οποίες κατέχουν, περίπου το 18% της αξίας του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού της αλβανικής τραπεζικής αγοράς.

Όσον αφορά στην εκπροσώπηση των ελληνικών επιχειρήσεων στην Αλβανία σημειώνεται ότι το διμερές Ελληνο-Αλβανικό Επιμελητήριο ανέστειλε τη λειτουργία του το 2012 και έκτοτε παραμένει ανενεργό. Ο μοναδικός ιδιωτικός φορέας, που λειτουργεί στην Αλβανία είναι η Ένωση Ελληνικών Επιχειρήσεων στην Αλβανία (Hellenic Business Association of Albania – HBAA), η οποία ιδρύθηκε το 2003 και σήμερα εκπροσωπεί τις μεγαλύτερες ελληνικές επιχειρήσεις στην Αλβανία.

Σημειώνεται επίσης, ότι το 2014, με πρωτοβουλία του Αλβανού Πρωθυπουργού συστάθηκε άτυπη κοινοβουλευτική επιτροπή για τις ελληνικές επενδύσεις στην Αλβανία, με σκοπό την ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Κατά τη διάρκεια «Στρογγυλής Τράπεζας για τις Ελληνικές Επενδύσεις στην Αλβανία» (11/4/2014), που διοργανώθηκε από το Γραφείο ΟΕΥ, οι ελληνικές επιχειρήσεις είχαν την ευκαιρία να θέσουν στον Πρωθυπουργό της Αλβανίας, κ. Ράμα, σημαντικά προβλήματα, που αντιμετωπίζουν κατά τη δραστηριοποίησή τους στην Αλβανία, τα οποία αποτυπώνουν τις αδυναμίες της αλβανικής αγοράς.

Σύμφωνα με περιοδικές έρευνες του Γραφείου ΟΕΥ στις ελληνικές επιχειρήσεις στην Αλβανία, καθώς και αντίστοιχες έρευνες ιδιωτικών φορέων όπως η Ένωση Ξένων Επενδυτών στην Αλβανία, το Αλβανο-αμερικανικό Επιμελητήριο κ.ά., οι αδυναμίες της αλβανικής αγοράς αφορούν κυρίως φαινόμενα διαφθοράς και άτυπης οικονομίας, πρακτικές αθέμιτου ανταγωνισμού, γραφειοκρατία, έλλειψη προστασίας δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, έλλειψη επαρκών οργανωτικών και θεσμικών δομών, χαμηλή αποδοτικότητα της διοίκησης, της δικαιοσύνης, μειωμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση κ.α. Ωστόσο, το τελευταίο διάστημα αναγνωρίζεται από τις επιχειρήσεις η σταδιακή βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.

Η επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων σε βασικούς τομείς κρίνεται απαραίτητη προϋπόθεση για την προσέλκυση ξένων επενδυτών στην Αλβανία. Στο πλαίσιο αυτό, η ισχυρή δέσμευση της αλβανικής Κυβέρνησης στις μεταρρυθμίσεις αποτυπώνεται στο πρόσφατο νομοθετικό πλαίσιο για τον τουρισμό, τις ζώνες οικονομικής ανάπτυξης (TEDA), τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και το νόμο περί στρατηγικών επενδύσεων. Επίσης, με την πρόσφατη θεσμοθέτηση του Εθνικού Οικονομικού Συμβουλίου και του Συμβουλίου Επενδύσεων, επιδιώκεται η ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, η βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος για τις επενδύσεις και η προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης.

Τέλος, ενδεικτικό της πολιτικής βούλησης για τη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος στην Αλβανία, αποτελεί η κήρυξη αγώνα για την καταπολέμηση της άτυπης οικονομίας και της φοροδιαφυγής, από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό της Αλβανίας, το Σεπτέμβριο του 2015. Σύμφωνα με δηλώσεις του ίδιου, περίπου το ήμισυ των επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται στην Αλβανία, δεν ήταν εγγεγραμμένες στο Εθνικό Κέντρο Εγγραφής επιχειρήσεων, γεγονός που συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, απώλεια εσόδων στο κράτος και συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις, που λειτουργούν νομίμως. Αξίζει να σημειωθεί ότι ήδη από την πρώτη εβδομάδα της εφαρμογής της πολιτικής αυτής, πλήθος επιχειρήσεων έσπευσε να εγγραφεί στο Εθνικό Κέντρο Εγγραφής επιχειρήσεων. Βούληση της Κυβέρνησης είναι η επέκταση της πολιτικής για την καταπολέμηση της άτυπης οικονομίας και σε στοχευμένες υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης, όπως οι εφορίες και τα τελωνεία.

14.2. Προοπτικές

Παρά την παγκόσμια οικονομική επιβράδυνση, η Αλβανία έχει καταφέρει να διατηρήσει σχετικά μακροοικονομική σταθερότητα και αποτελεί μια από τις αναπτυσσόμενες χώρες της Ευρώπης. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των Διεθνών Οργανισμών, η αλβανική οικονομία φαίνεται ότι θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με σταθερούς ρυθμούς. Παράλληλα, η αλβανική Κυβέρνηση επιχειρεί συστηματικά να βελτιώσει το επιχειρηματικό και επενδυτικό περιβάλλον, με σκοπό την προσέλκυση ξένων επενδυτών.

Από το 2009, που τέθηκε σε ισχύ η Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) της Αλβανίας με την ΕΕ, έχει αρχίσει η σταδιακή εναρμόνιση της νομοθεσίας της Αλβανίας με την νομοθεσία της ΕΕ.

Ορόσημο στην ευρωπαϊκή της προοπτική, ήταν η χορήγηση στην Αλβανία καθεστώτος υποψήφιας προς ένταξη χώρας στην ΕΕ τον Ιούνιο του 2014, καθώς επιταχύνεται η υιοθέτηση του ευρωπαϊκού κεκτημένου και ευρωπαϊκών κανόνων και προδιαγραφών σε διάφορους τομείς.

Ως εκ τούτου, η διαδικασία ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης της Αλβανίας, αναμένεται να συμβάλει στη δημιουργία ενός ευνοϊκότερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, μέσω θεσμικών και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, που αναμένεται να λάβουν χώρα τα προσεχή έτη και να αντιμετωπίσουν σταδιακά τις παθογένειες της αλβανικής οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό, η Εθνική Στρατηγική 2014 – 2020 για την Ανάπτυξη και την Ολοκλήρωση (National Strategy for Development and Integration – NSDI) περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα τομέων προς βελτίωση όπως: η δικαιοσύνη, το οργανωμένο έγκλημα και η τρομοκρατία, η διαφθορά, η εδαφική μεταρρύθμιση, η κοινωνική προστασία, ο αγροτικός τομέας, το επιχειρηματικό περιβάλλον, η ύδρευση, τα δίκτυα μεταφορών, η ενέργεια, ο τουρισμός, το περιβάλλον κ.ά. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω Εθνική Στρατηγική αποτελεί τη βάση για την εξειδίκευση και το συντονισμό των χρηματοδοτικών Προγραμμάτων της ΕΕ, των Διεθνών Οργανισμών, καθώς και των Αναπτυξιακών Οργανισμών χωρών όπως η Γερμανία, η Σουηδία, η Ιταλία, η Αυστρία κλπ., καθώς επιδιώκεται η συμπληρωματικότητα των δράσεων όλων των φορέων, εθνικών και διεθνών, με στόχο τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων.

Όπως μπορεί να γίνει αντιληπτό, τα προσεχή χρόνια αναμένεται να υλοποιηθούν μεγάλα έργα υποδομής, καλύπτοντας σε σημαντικό βαθμό το έλλειμμα υποδομών της χώρας, καθώς και διάφορα προγράμματα, με τη συγχρηματοδότηση τόσο της ΕΕ, όσο και Διεθνών Οργανισμών,

καθώς και λοιπών φορέων Αναπτυξιακής Συνεργασίας, δημιουργώντας παράλληλα αντίστοιχες επιχειρηματικές ευκαιρίες, σε τομείς όπως: κατασκευές, ενέργεια, αγροτικός τομέας, μεταποίηση τροφίμων, ύδρευση, δίκτυα μεταφορών, τουρισμός, περιβάλλον, ψηφιακές τεχνολογίες, εκπαίδευση κλπ.

Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι στις άμεσες προτεραιότητες της αλβανικής Κυβέρνησης είναι η ανάπτυξη του αγροτικού τομέα και του τομέα του τουρισμού, οι οποίοι βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο, καθώς επίσης και η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης, γεγονός που αναμένεται να δημιουργήσει προοπτικές ανάπτυξης επιχειρηματικών συνεργασιών.

Μια επίσης βασική πρόκληση είναι η περαιτέρω ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας, όσον αφορά στις δεξιότητες, τις ικανότητες και τα προσόντα σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, γεγονός που δημιουργεί περαιτέρω επιχειρηματικές ευκαιρίες στον τομέα της παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

Συνεπώς, στο άμεσο μέλλον, αναμένεται να υπάρξουν επιχειρηματικές ευκαιρίες και προοπτικές ανάπτυξης των διμερών εμπορικών και επιχειρηματικών σχέσεων με την Ελλάδα, ιδίως σε τομείς όπου η χώρα μας διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα, αρκεί να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες της αγοράς.

14.3. Γιατί να δραστηριοποιηθεί μια ελληνική επιχείρηση στην Αλβανία

Οι διμερείς οικονομικές σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών χαρακτηρίζονται από μια αυξανόμενη δυναμική με πολλές προοπτικές βελτίωσης, τόσο στον εμπορικό τομέα όσο και στις επενδύσεις. Το διμερές οικονομικό και εμπορικό θεσμικό πλαίσιο μεταξύ Ελλάδος και Αλβανίας καλύπτει ένα σημαντικό εύρος τομέων, γεγονός που διευκολύνει την ανάπτυξη επιχειρηματικών συνεργασιών. Η Ελλάδα αποτελεί τον δεύτερο σημαντικότερο εμπορικό εταίρο της Αλβανίας και τον πρώτο ξένο επενδυτή.

Για τις ελληνικές επιχειρήσεις που επιδιώκουν να δραστηριοποιηθούν στη γειτονική αλβανική αγορά υπάρχουν σημαντικές προοπτικές. Η γεινίαση των δύο χωρών, η εύκολη πρόσβαση οδικώς και το μεταναστευτικό ρεύμα Αλβανών πολιτών προς την Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες που συμβάλλουν προς την κατεύθυνση ενίσχυσης επιχειρηματικών συνεργασιών μεταξύ των δυο χωρών.

Συγκεκριμένα, το μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα των προηγούμενων ετών προς την Ελλάδα, έχει δημιουργήσει ένα πληθυσμό μεγαλύτερο του ενός εκατομμυρίου, ο οποίος έχει κατά καιρούς, ζήσει, εργασθεί ή σπουδάσει στην Ελλάδα και ως εκ τούτου έχει εξοικειωθεί με τις ελληνικές καταναλωτικές και διατροφικές συνήθειες, καθώς και γενικότερα με τα ελληνικά προϊόντα και υπηρεσίες, τις οποίες θα επέλεγε να καταναλώνει και στη χώρα του, εφ' όσον μπορεί να εντοπίσει στην τοπική αγορά. Πρόκειται για ένα δυναμικό καταναλωτικό κοινό για τις ελληνικές επιχειρήσεις, που επιθυμούν να εξάγουν στην Αλβανία. Η χρήση της ελληνικής γλώσσας είναι πολύ διαδεδομένη, ιδίως στη Νότια Αλβανία και αυτό βοηθάει στην επικοινωνία και την εξοικείωση με τον δυναμικό συνεργάτη.

Η εγγύτητα των δύο χωρών σε συνδυασμό με τη χαμηλή φορολογία και το φθηνό εργατικό δυναμικό (ο βασικός μηνιαίος μισθός είναι περίπου 155 ευρώ, βλ. σχετ. κεφάλαιο 5.4) αποτελούν επίσης, σημαντικά κριτήρια για την ανάπτυξη επενδυτικών σχεδίων στην Αλβανία από ελληνικές επιχειρήσεις. Σημειώνεται ότι η ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού χαρακτηρίζεται από υψηλό ποσοστό ατόμων σε παραγωγική ηλικία. Βεβαίως, στα ανωτέρω, θα πρέπει να συνεκτιμηθεί η

σταθερή αναπτυξιακή οικονομική πορεία της Αλβανίας, η οποία τα επόμενα έτη εκτιμάται ότι θα αναπτύσσεται με ρυθμούς γύρω στο 3%, παρά την οικονομική κρίση, που πλήττει τις γειτονικές της χώρες και δυο από τους σημαντικότερους εμπορικούς της εταίρους, την Ιταλία και την Ελλάδα.

Η ευρωπαϊκή προοπτική της Αλβανίας, οι εκτιμήσεις για σταθερή αναπτυξιακή οικονομική πορεία τα επόμενα χρόνια, καθώς και ο σχεδιασμός για ανάπτυξη υποδομών, ενισχύουν τις προσδοκίες στον επιχειρηματικό κόσμο για περαιτέρω ανάπτυξη επιχειρηματικών ευκαιριών.

14.4. Ιδιαιτερότητες της αγοράς

Επισημαίνεται ότι στην Αλβανία δεν εκδίδονται αξιόπιστοι επαγγελματικοί – επιχειρηματικοί οδηγοί, ενώ και η χρήση διαδικτύου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου παραμένει περιορισμένη, ιδιαίτερα εκτός των μεγάλων αστικών κέντρων. Επιπλέον, δεν είναι υποχρεωτική η εγγραφή των επιχειρήσεων στα Επιμελητήρια, ενώ είναι σύνηθες το φαινόμενο, το αντικείμενο της δραστηριότητας των αλβανικών επιχειρήσεων, κατά την εγγραφή τους στο Εμπορικό Μητρώο, να εμφανίζεται αρκετά ευρύ. Είναι σύνηθες επίσης, αρκετές αλβανικές επιχειρήσεις να εισάγουν και να εμπορεύονται ευρεία γκάμα προϊόντων, τα οποία ενδέχεται να μην εντάσσονται στην ίδια γενική κατηγορία, γεγονός που δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο τον εντοπισμό των κατάλληλων εταιρειών. Τα ανωτέρω δυσχεραίνουν την ανεύρεση πιθανών συνεργατών.

Επίσης, δεν υφίσταται επίσημος φορέας για την άντληση πληροφοριών ως προς την οικονομική κατάσταση και τη φερεγγυότητα των αλβανικών εταιρειών, δεδομένου ότι δεν επιβάλλεται η υποχρέωση δημοσίευσης των ισολογισμών μιας εταιρείας.

Για την επικοινωνία χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά η κινητή τηλεφωνία, η διείσδυση της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό σχεδόν 200%, έναντι 10% μόνο της σταθερής τηλεφωνίας. Ο αριθμός των συνδρομών κινητών τηλεφώνων στη χώρα εκτιμάται σήμερα σε 5,3 εκατ., δηλαδή μεγάλο ποσοστό διαθέτει πάνω από ένα κινητό. Διαπιστώνονται συχνές αλλαγές στα στοιχεία επιχειρήσεων (δ/νσεις, αριθμούς τηλεφώνων, ιδιοκτήτες – αρμόδιους κ.λπ.), για τις οποίες οι εταιρείες δεν ενημερώνουν το Εθνικό Κέντρο Εγγραφής (QKR).

Συνιστάται σε κάθε περίπτωση επιτόπια επίσκεψη και γνωριμία με εισαγωγείς και δυνητικούς συνεργάτες, αφού προηγηθεί τηλεφωνική επικοινωνία, κατά προτίμηση στην αλβανική γλώσσα, για καθορισμό συνάντησης.

Όσον αφορά στο προφίλ του Αλβανού καταναλωτή, θα πρέπει να αναφερθεί ότι τα τελευταία χρόνια έχει υπάρξει μια ταχεία αλλαγή στην καταναλωτική συμπεριφορά του αλβανικού πληθυσμού και του τρόπου ζωής λόγω της οικονομικής ανάπτυξης, της βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου, της γρήγορης αστικοποίησης, που συνέβαλε στη δημιουργία καταναλωτών αστικής τάξης μεσαίου εισοδήματος. Ειδικότερα, η σταδιακή ανάπτυξη του λιανικού εμπορίου, η εμφάνιση αλυσίδων μεγάλων σουπερμάρκετ και εμπορικών κέντρων, συνέβαλαν στην αλλαγή καταναλωτικών προτιμήσεων με κριτήριο την ποιότητα και τη μόδα για τα μεσαία εισοδήματα και τη χαμηλή τιμή για τα χαμηλά εισοδήματα.

15. Διεθνείς Εκθέσεις

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ 2015

Αρ.	Διοργανωτής	Τίτλος έκθεσης	Ημερομηνία	Χώρος
1.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	01 - 30 Μαρτίου 2015	Στην πόλη ΕΛΜΠΑΣΑΝ
2.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	01 - 30 Μαρτίου 2015	Στην πόλη ΤΙΡΑΝΑ
3.	ΤΙΡΑΝΑ EXPO CENTRE Rruga Gjergj Balshaj, Prane Ura Kamëz, Tiranë, Albania E-mail: info@prespa-invest.com Tel/Fax: +355 42 357 900 Web: www.prespa-invest.com	ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ	06 - 08 Μαρτίου 2015	ΤΙΡΑΝΑ EXPO CENTRE
4.	ALBEXPO GROUP Rr. Jan Kukuzel, Pall.3, Dyqani 1, Tirane, ALBANIA Mobile: 00355 692099 997 00355 692061 300 E-mail: info@albexpo.com avenida.tase@albexpo.com E-mail: albrelex@albexpo.com	ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΠΛΩΝ "Η ΑΛΒΑΝΙΑ" 2015	12 - 15 Μαρτίου 2015	PALLATI I KONGRESEVE
5.	KASH Σύλλογος Αγρο-επιχειρήσεων Rr. Mine Peza, p.87/3, H.2, k. 1 Tirana, ALBANIA Tel./F. : 003554 222 9445/222 53 607 Email : info@kash.org.al ; kashtirana@gmail.com ; www.Kash.org.al	"ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ" ΕΚΘΕΣΗ	14 – 15 Μαρτίου 2015	Δημόσιος Χώρος
6.	NEW GENESIS Exhibition & Event Organizing, Magazines, Vouliagmenis 312, Ag. Dimitriou, Athens, 173 43 GREECE http://www.newgenesis.gr	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - KLIMATHERM	26 – 28 Μαρτίου 2015	PALLATI I KONGRESEVE
7.	EVENT MARKET Rruga Barrikadave, Qendra tregtare 17 Nentori Tel.Fax: 00355 44 52 30 86 Mobile: 00355 69 40 288 58 Fax: 00355 44 52 30 86 Email: strazimiri@horeca.al Mobile: 00355 67 23 51 664 Email: fdajca@horeca.al Email: info@horeca.al www.horeca.al	ΕΚΘΕΣΗ HORECA	27 - 29 Μαρτίου 2015	PALLATI KONGRESEVE

Αρ.	Διοργανωτής	Τίτλος έκθεσης	Ημερομηνία	Χώρος
8.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	01 - 30 Απριλίου 2015	Στην πόλη ΛΑΤΣ
9.	QKP ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΘΕΣΕΩΝ Rr."George WBush", Kulla nr.1, perballe Parlamentit Tirane, ALBANIA Tel.: 0055 4 2233455 Email: gkpne@yahoo.com http://qendrapanारेवे.com/ & ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	<i>ΕΚΘΕΣΗ Μεσιτικά γραφεία REAL ESTATE EXPO ALBANIA</i>	03 - 05 Απριλίου 2015	MUZEU HISTORIK KOMBËTAR (ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ)
10.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	05 Απριλίου - 05 Μαΐου 2015	Στην πόλη ΣΚΟΔΡΑ
11.	NEW GENESIS Exhibition & Event Organizing, Magazines, Vouliagmenis 312, Ag. Dimitriou Athens, 173 43 GREECE http://www.newgenesis.gr	<i>ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΟΜΟΡΦΙΑ – PHARMAMED</i>	17 - 18 Απριλίου 2015	PALLATI I KONGRESEVE
12.	TIRANA EXPO CENTRE Rruga Gjergj Balshaj, Prane Ura Kamëz, Tiranë, Albania E-mail: info@prespa-invest.com Tel/Fax: +355 42 357 900 Web: www.prespa-invest.com & QKP ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΘΕΣΕΩΝ Rr."George WBush", Kulla nr.1, perballe Parlamentit, Tirane, ALBANIA Tel.: 0055 4 2233455 Email: gkpne@yahoo.com http://qendrapanारेवे.com/	<i>HIGH TECH & ΑΣΦΑΛΕΙΑ</i>	17 - 19 Απριλίου 2015	TIRANA EXPO CENTRE
13.	ALBEXPO GROUP Rr. Jan Kukulzel, Pall.3 (prane Ambasades Amerikane ose mbas Drejtorise se Higjenes) Mobile: 00355 69 20 99997 E-mail: info@albexpo.com www.albexpo.com	<i>ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΥΤΙΚΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ</i>	24 - 27 Απριλίου 2015	PALLATI I KONGRESEVE

Αρ.	Διοργανωτής	Τίτλος Έκθεσης	Ημερομηνία	Χώρος
14.	ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας και Νεολαίας Τηλ.: 00355 44 538801 Κινητό: 00355 692303744 Email: kontakt@shkp.gov.al http://www.shkp.gov.al & EXPO VISION ALBANIA Rr. Thanas Ziko, P. 65/1, shk. 3, AP. 9, Tirane, Αλβανία Mobile : 00355 692095911 Tel./fax: 00355 4 241881	ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2015	27 - 30 Απριλίου 2015	PALLATI I KONGRESEVE
15.	QKP ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΘΕΣΕΩΝ Rr."George WBush", Kulla nr.1, perballe Parlamentit Tirane, ALBANIA Tel.: 0055 4 2233455 Email: gkpne@yahoo.com http://qendrapanaireve.com/ & ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ& ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΚΘΕΣΗ	08 - 10 Μαΐου 2015	Στην πόλη ΑΥΛΩΝΑ
16.	QKP ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΘΕΣΕΩΝ Rr."George WBush", Kulla nr.1, perballe Parlamentit Tirane, ALBANIA Tel.: 0055 4 2233455 Email: gkpne@yahoo.com http://qendrapanaireve.com/ & ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ& ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΚΘΕΣΗ	22 - 24 Μαΐου 2015	Στην πόλη ΦΙΕΡΙ
17.	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Email: contact@ekr.al www.ekr.al	ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΟΝΑΔΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ Γεωργικών Προϊόντων	14 - 17 Μαΐου 2015	PALLATI I KONGRESEVE
18.	TIRANA EXPO CENTRE Rruga Gjergj Balshaj, Prane Ura Kamëz, Tiranë, Albania E-mail: info@prespa-invest.com Tel/Fax: +355 42 357 900 Web: www.prespa-invest.com & ICEBERG CUMMUNICATION Rruga Perlat Rexhepi P.Edil al-it, Zyra 1, Tel. & Fax: +355 4 2267 681 Tirane, Shqiperi www.icebergcommunication.com	AUTO MOTO SHOW	29 - 31 Μαΐου 2015	TIRANA EXPO CENTRE

Αρ.	Διοργανωτής	Τίτλος Έκθεσης	Ημερομηνία	Χώρος
19.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	01 - 30 Ιουνίου 2015	Στην πόλη ΛΕΖΑ
20.	ΚΛΙΚ ΕΚΣΠΟ GROUP Blvd. Deshmoret e Kombit, Rogner Europapark Tirana, Albania Tel: +355 42 274210; 274212; 236380; Fax: +355 42 274211 E-mail: ana.kajana@tiranainternationalfair.com email:info@klikekspogroup.com www.klikekspogroup.com	<i>ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΦΑΣΩΝ & ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ</i>	04 - 06 Ιουνίου 2015	PALLATI I KONGRESEVE
21.	TIRANA EXPO CENTRE Rruga Gjergj Balshaj, Prane Ura Kamëz, Tiranë, Albania E-mail: info@prespa-invest.com Tel/Fax: +355 42 357 900 Web: www.prespa-invest.com	<i>ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ & ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ</i>	19 - 21 Ιουνίου 2015	TIRANA EXPO CENTRE
22.	QKP ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΘΕΣΕΩΝ Rr."George WBush", Kulla nr.1, perballe Parlamentit Tirane, ALBANIA Tel.: 0055 4 2233455 Email: qkpe@yahoo.com http://qendrapanaireve.com/ & ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	<i>ΕΘΝΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΚΘΕΣΗ</i>	21 - 23 Ιουλίου 2015	Στην πόλη ΠΟΓΡΑΔΕΤΣ
23.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	1 Ιουλίου - 30 Αυγούστου 2015	Στην πόλη ΑΥΛΩΝΑ
24.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	1 Ιουλίου - 30 Αυγούστου 2015	Στην πόλη ΔΥΡΡΑΧΙΟ
25.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	1 Ιουλίου - 30 Αυγούστου 2015	Στην πόλη ΣΕΝΤΖΙΝ
26.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	1 Ιουλίου - 30 Αυγούστου 2015	Στην πόλη ΒΕΛΙΠΟΓΕ
27.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	10 - 30 Αυγούστου 2015	Στην πόλη ΚΟΡΥΤΣΑ

Αρ.	Διοργανωτής	Τίτλος Έκθεσης	Ημερομηνία	Χώρος
28.	QKP ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΘΕΣΕΩΝ Rr."George WBush", Kulla nr.1, perballe Parlamentit Tirane, ALBANIA Tel.: 0055 4 2233455 Email: gkpne@yahoo.com http://qendrapanaireve.com/ & ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ& ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	<i>ΕΘΝΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ</i> <i>ΕΚΘΕΣΗ</i>	14 - 16 Αυγούστου 2015	Στην πόλη ΣΑΡΑΝΤΑ
29.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	1 -30 Σεπτεμβρίου 2015	Στην πόλη ΡΕΣΕΝ
30.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	1 Σεπτεμβρίου 1 Οκτωβρίου 2015	Στην πόλη ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟ
31.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	1 Σεπτεμβρίου - 15 Οκτωβρίου 2015	Στην πόλη ΛΟΥΣΝΙΕ
32.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	15 Σεπτεμβρίου - 15 Οκτωβρίου 2015	Στην πόλη ΚΟΥΚΕΣ
33.	LABORMEST Rr." Hajdar Hidi", Pall.1, Kat. 5, Kodi Postar 1001, Tirana, Albania Email: info@labormest.com www.labormest.com	<i>MEDI & CO.TECH</i>	29 Σεπτεμβρίου - 1 Οκτωβρίου 2015	PALLATI I KONGRESEVE
34.	KASH Σύλλογος Αγρο-επιχειρήσεων Αλβανίας Rr. Mine Peza, p.87/3, H.2, K.1 Tirana, ALBANIA Tel./Fax : 003554 222 9445/222 53 607 Email : info@kash.org.al ; kashtirana@gmail.com ; www.Kash.org.al	<i>ΑΓΡΟ – ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ 2015</i>	01 - 04 Οκτωβρίου 2015	Ανοιχτός χώρος
35.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	1 Οκτωβρίου - 1 Νοεμβρίου 2015	Στην πόλη ΤΕΠΕΛΕΝΙ

Αρ.	Διοργανωτής	Τίτλος έκθεσης	Ημερομηνία	Χώρος
36.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	15 Οκτωβρίου - 15 Νοεμβρίου 2015	Στην πόλη ΚΑΒΑΓΙΕ
37.	TIRANA EXPO CENTRE Rruga Gjergj Balshaj, Prane Ura Kamëz, Tiranë, Albania E-mail: info@prespa-invest.com Tel/Fax: +355 42 357 900 Web: www.prespa-invest.com	<i>ΕΝΕΡΓΕΙΑ Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ</i>	23 - 25 Οκτωβρίου 2015	TIRANA EXPO CENTRE
38.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	1 Νοεμβρίου - 30 Νοεμβρίου 2015	Στην πόλη ΜΠΑΛΣ
39.	ΕΝΩΣΗ ΕΚΔΟΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ Rr: "Frederik Shiroka", Nr. 31, Tiranë, P.O. Box 1441 Tel: 00355 4 22 51 344/ +355 4 22 36 635 Mobile: 00355 692048503 www.shbsh.al	<i>ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ "TIRANA 2015"</i>	11 - 15 Νοεμβρίου 2015	PALLATI I KONGRESEVE
40.	ΚΛΙΚ ΕΚΣΠΟ GROUP Blvd. Deshmoret e Kombit, Rogner Europapark Tirana, Albania Tel: +355 42 274210; 274212; 236380; Fax: +355 42 274211 E-mail: ana.kajana@tiranainternationalfair.com email:info@klikekspogroup.com www.klikekspogroup.com	<i>ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΤΙΡΑΝΩΝ</i>	21 - 24 Νοεμβρίου 2015	PALLATI I KONGRESEVE
41.	ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ EXPO FEST	1 - 31 Δεκεμβρίου 2015	Στην πόλη ΜΠΕΡΑΤ
42.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΉΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΩΝ	<i>ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΟΙΝΟΥ</i>	05 - 07 Δεκεμβρίου 2015	Ανοιχτός χώρος ΤΙΡΑΝΑ
43.	ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΘΕΣΕΩΝ Rr."George WBush", Kulla nr.1 perballe Parlamentit Tirane, ALBANIA Tel.: 0055 4 2233455 Email: gkpne@yahoo.com http://qendrapanaireve.com/ & ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	<i>ΕΚΘΕΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ INTER FOOD AND DRINKS EXPO</i>	22 - 29 Δεκεμβρίου 2015	Ανοιχτός χώρος ΤΙΡΑΝΑ

16. Χρήσιμες Διευθύνσεις

Ο κατάλογος που ακολουθεί είναι ενδεικτικός. Ο πλήρης κατάλογος χρήσιμων διευθύνσεων του Γραφείου ΟΕΥ είναι διαθέσιμος στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<http://www.agora.mfa.gr/agora/images/docs/radC727DXrisimes-Dieythynseis.pdf>

Ελληνικές Αρχές

Πρεσβεία της Ελλάδας

Rr. Frederik Shiroka, Nr.3, 1000 Tirana, Albania

Τηλ.: +355 4 2274668-9, 2274670

Fax: +355 4 2234290

Email: gremb.tir@mfa.gr

www.mfa.gr/tirana

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Rr. Ibrahim Rugova, Nr.5, Sky Tower, Tirana, Albania

Τηλ.: +355 4 2228980, 2247323, 2247324

Fax: +355 4 2228979

Email: ecocom-tirana@mfa.gr

<http://www.agora.mfa.gr/al51>

Προξενικό Γραφείο Τιράνων

Rr. Frederik Shiroka, Nr.3, 1000 Tirana, Albania

Τηλ.: +3554 2274644-5

Fax: +3554 2234443

Email: grcon.tir@mfa.gr

Γενικό Προξενείο στο Αργυρόκαστρο

Sheshi I Cercizit, Gjirokaster, Albania

Τηλ.: +355 8 4263804, 4263091, 4262010

Fax: +355 8 4268141

Email: grgencon.arg@mfa.gr

Γενικό Προξενείο στην Κορυτσά

Pavlo Katro 4, Korca, Albania

Τηλ.: +355 8 2252888-9

Fax: +355 8 2245052

Email: grgencon.kor@mfa.gr

www.ypex.gov.gr/korytsa

Χρήσιμα τηλέφωνα

Αστυνομικό Τμήμα Κακαβιάς	003 026570 51202, 51230
Τελωνειακός Σταθμός Κακαβιάς	003 026570 51100, 51102
Αστυνομικό Τμήμα Κρυσταλλοπηγής	003 023850 45894, 45809
Τελωνειακός Σταθμός Κρυσταλλοπηγής	003 023850 45923, 45898
Άμεση Δράση	129
Πυροσβεστική Υπηρεσία	+355 4 2222333
Κέντρο Άμεσης Βοήθειας	127, +355 4 222235
Αρχιεπισκοπή Τιράνων, Δυρραχίου & πάσης Αλβανίας Email: orthchal@orthodoxalbania.org	+355 4 2234 117, 2235095 www.orthodoxalbania.org

Κυβέρνηση της Αλβανικής Δημοκρατίας

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ**
COUNCIL OF MINISTERS OF THE REPUBLIC OF ALBANIA
Blvd.Deshmoret e Kombit, Nr.1, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 2277444, 2228399, Fax: +355 4 2237501
Τηλ.: 0800 08 08, 0800 09 09
Email : info@kryeministria.al
<http://www.kryeministria.al>

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
Blvd. Gjergj Fishta, Nr. 6, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 23 62170, 23 64 645
Fax: +355 4 22 35 899
Email: info@mfa.gov.al
www.mfa.gov.al

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ**
MINISTRY OF EUROPEAN INTEGRATION
Str. "Papa Gjon Pali II", No. 3, Postal Code No. 8302, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 22288623, 08000809
Fax : +355 4 2228623
Email : info@integrimi.gov.al
www.integrimi.gov.al

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**
MINISTRY OF INTERIOR
Sheshi Skenderbej, Nr. 3, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 2228167, Fax : +355 4 2258625
Email: ministriaebrendshme@gmail.com
<http://www.punetebrendshme.gov.al>

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ**
MINISTRY OF DEFENCE
Rr. e Dibrës Tirana, ALBANIA
Τηλ.: 00355 4 2226601/ (04) 2226602
00355 4 2224974
Email: dmpi@mod.gov.al; informimi_mm@mod.gov.al
www.mod.gov.al

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**
MINISTRY OF FINANCE
Blvd. Deshmoret e Kombit, Nr. 1, 1001 Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 2228405, 2267654, 2230803
Fax : +355 4 2228494, 2228405
Email: sekretariamin@minfin.gov.al
www.minfin.gov.al

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ**
MINISTRY OF JUSTICE
Blvd. Zogu I Pare, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 2 259 388/89/90/91/92
Email: info@drejtesia.gov.al
<http://www.drejtesia.gov.al>

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**
MINISTRY OF ECONOMIC DEVELOPMENT, TOURISM, TRADE & BUSINESS
Sheshi Skenderbej, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 2223455
Email: sekretaria@ekonomia.gov.al
<http://www.ekonomia.gov.al>

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ**
MINISTRY OF ENERGY & INDUSTRY
Blvd. Dëshmorët e Kombit, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 22222 45 ext.74111
Fax: +355 4 2234052
Email: sekretaria@energjia.gov.al
www.energjia.gov.al

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**
MINISTRY OF URBAN DEVELOPMENT
Rr. Abdi Toptani, Nr. 1, Tirana, ALBANIA
Telefon: +355 4 2257026
Email: info@zhvillimiurban.gov.al
Email: diana.lika@zhvillimiurban.gov.al
<http://www.zhvillimiurban.gov.al/>

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ**
MINISTRY OF TRANSPORT & INFRASTRUCTURE
Tira Sheshi Skënderbej, Nr. 5, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 2234647, Fax : +355 4 2232389
Email : sekretaria@transporti.gov.al
www.transporti.gov.al

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΩΝ**
MINISTRY OF AGRICULTURE, RURAL DEVELOPMENT & WATER ADMINISTRATION
Sheshi Skenderbej, Nr.2, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 2232796, Fax : +355 4 2226551
Τηλ.: 00355 4 222 51 05
Email: info@bujqesia.gov.al
www.bujqesia.gov.al

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**
MINISTRY OF HEALTH
Blvd. Bajram Curri, Nr. 1, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 2376 178
E-mail: info@shendetesia.gov.al
www.shendetesia.gov.al

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**
MINISTRY OF EDUCATION & SPORTS
Rr. e Durrës, Nr. 23, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 22 30289/2222260
Fax : +355 4 2232002
Email: info@arsimi.gov.al
www.arsimi.gov.al

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ & ΝΕΟΛΑΙΑΣ**
MINISTRY OF SOCIAL WELFARE & YOUTH
Rr. e Kavajës, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 4504952, Fax : +355 4 2233429
Email: info@sociale.gov.al
www.sociale.gov.al

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**
MINISTRY OF CULTURE
Rr. e Kavajës, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 2232488, 2271324, 2222508
Fax : +355 4 2271259
Email: info@kultura.gov.al
www.kultura.gov.al

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**
MINISTRY OF ENVIRONMENT
Rr. E Durrës, Nr 27, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 2270630
Email: kabineti@mjedisi.gov.al; kabineti@moe.gov.al
www.mjedisi.gov.al

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ**
MINISTRIES OF STATE

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ & ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**
MINISTRY OF INNOVATION & PUBLIC ADMINISTRATION
Bulevardi “Dëshmorët e Kombit”, Tirana, Albania
Τηλ.: +355 4 2277355
Email: info@inovacioni.gov.al
www.inovacioni.gov.al

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**
MINISTRY OF LOCAL ISSUES
Bulevardi “Dëshmorët e Kombit”, Tirana, Albania
Τηλ.: +355 4 22 77 455
[E-mail: mcv.ministri@ceshtjetvendore.gov.al](mailto:mcv.ministri@ceshtjetvendore.gov.al)
www.ceshtjetvendore.gov.al

- ✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**
MINISTRY FOR RELATIONS WITH PARLIAMENT
Bulevardi "Dëshmorët e Kombit", Tirana, Albania
Τηλ.: +355 4 22 77 403
<http://www.marredhenietmeparlamentin.gov.al>

Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί Αλβανίας

I. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΑΡΧΕΣ – ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Πληροφορίες για τη χώρα, την Κυβέρνηση και τη δομή της, τις δημόσιες υπηρεσίες και τους οργανισμούς, τη νομοθεσία, την εγκατάσταση αλλοδαπών κ.λπ.
<http://www.e-albania.al/Pages/default.aspx>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ (MINISTRY OF FINANCE)

Γενική Διεύθυνση Τελωνείων
Directorate General of Customs
Rr.Durresi, "Laprake", Tirane, Albania
Τηλ.: +355 4 2243920, 2234499
Fax : +355 4 2243914
Email : drejtoriperqjithshem@dogana.gov.al
www.dogana.gov.al

Τελωνείο Τιράνων
Τηλ.: +355 4 2410120, 2356145
Fax : +355 4 2356145

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (MINISTRY OF URBAN DEVELOPMENT & TOURISM)

Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού
National Agency of Tourism
Muhamet Gjollësja, ish-godina Shtëpia Botuese 8-Nëntori, Tiranë, Albania
Τηλ./Fax: +355 4 2260224
E-mail: info@albaniantourism.com
www.albaniantourism.com/

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΗΣ (MINISTRY OF TRANSPORT & INFRASTRUCTURE)	
<u>Διεύθυνση Πολιτικής Οδικών Μεταφορών</u> Road Transport Policy Directorate	<u>Γενική Διεύθυνση Ύδρευσης & Αποχέτευσης</u> General Directory of Water Supply and Sewerage
<u>Οργανισμός Οδοποιίας Αλβανίας</u> Autoriteti Rrugor Shqiptar Rr. Sami Frasheri, Tirane, Albania Τηλ.: +355 4 2234789, Fax: +355 4 2223600 E-mail: info@arrsh.gov.al www.arrsh.gov.al	Rr. Sami Frasheri Nr. 4, Tirane Albania Τηλ./Fax: +355 4 2256091 Email: dpuk@dpuk.gov.al www.dpuk.gov.al

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ MINISTRY OF ECONOMIC DEVELOPMENT, TRADE & BUSINESS	
<u>Εθνικό Κέντρο Εγγραφής</u> National Registration Center Qendra Kombetare e Regjistrimit "Ismail Qemali" Street (behind Prime Minister building), Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2250066, 2259057 Fax: +355 4 2255532 E-mail: info.qkr@qkr.gov.al www.qkr.gov.al	<u>Εθνικό Κέντρο Έκδοσης Άδειας Λειτουργίας</u> National Licencing Center Qendra Kombetare e Licensimit Rruga "Papa Gjon Pali II", Nr. 3, Kati III, Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2229416, 2274499, Fax: +355 4 2239957 E-mail: info@qkl.gov.al www.qkl.gov.al/
<u>Διεύθυνση Πιστοποίησης</u> Directorate of Accreditation Rr " Sami Frashri", Nr.33, Tiranë Tel: +355 4 22 69 097, +355 4 22 69325 Email : info@dpa.gov.al	<u>Διεύθυνση Μετρολογίας</u> Drejtoria e Pergjithshme e Metrologjise Autostrada Tiranë-Durrës, km 10 e-mail: metrology@dpm.gov.al www.dpm.gov.al
<u>Γενική Διεύθυνση Ευρεσιτεχνιών & Σημάτων</u> General Directorate of Patents & Trademarks Bulevardi "Gjergj Fishta",Nr.10, Kati i V, Tirana Τηλ./Fax: +355 4 2236288 Τηλ.: +355 4 2234 412 E-mail: mailinf@dppm.gov.al www.alpto.gov.al	

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ MINISTRY OF ENERGY & INDUSTRY	
<u>Εθνικός Οργανισμός Φυσικών Πόρων</u> National Agency of Natural Resources Agjensia Kombetar e Burimeve Natyrore (AKBN) Bulevardi "Bajram Curri", Blloku "Vasil Shanto", Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2257117 Fax: +355 4 2257382 E-mail: info@akbn.gov.al www.akbn.gov.al	<u>Αλβανική Ρυθμιστική Αρχή Ηλεκτρικής</u> <u>Ενέργειας</u> Albanian Electricity Regulatory Authority Enti Rregullator i Energjisë (ERE) Bulevardi Gjergj Fishta, Nr. 10, Tirane, Albania Τηλ./Fax: +355 4 2258112 E-mail: erealb@ere.gov.al www.ere.gov.al

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ MINISTRY OF HEALTH	
<u>Εθνικός Οργανισμός Ελέγχου Φαρμάκων</u> Qendra Kombetare e Kontrolli te Barnave Rr. e Dibres, Prane Fakultetit te Farmacise, Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2376045 E-mail: kontakt@gkkb.gov.al www.gkkb.gov.al	<u>Ινστιτούτο Ασφάλειας Ιατρικής</u> <u>Περιθαλψης</u> Instituti i Sigurimeve te Kujdesit Shendetesor Rr. Sami Frasheri, Lgj. 8, Tiranë Τηλ.: +355 4 2230984, 2232810, 2232815 Fax: +355 4 2274953 E-mail: abeci@isksh.com.al www.isksh.com.al

II. ΛΟΙΠΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

<u>Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας</u> Bank of Albania Sheshi Skenderbej, Nr. 1, Tirane, Albania Τηλ.: +355 4 2419301 – 3, 2419409 – 11 Fax: +355 4 2419408 Email: public@bankofalbania.org www.bankofalbania.org	<u>Στατιστική Υπηρεσία</u> Institut of Statistics (INSTAT) Blvd. Zhan d'Ark, Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2233358, 2222411, 2233356 Fax: +355 4 2228300 Email: info@instat.gov.al ; marketing@instat.gov.al ; www.instat.gov.al
---	---

<u>Οργανισμός Δημοσίων Προμηθειών</u> Agjensia Kombetare E prokurimeve Publike	<u>Αλβανικός Οργανισμός Ανάπτυξης</u> <u>Επενδύσεων</u> Albanian Investment Development Agency
Bulevardi "Dëshmorët e Kombit" Këshilli i Ministrave, Tiranë Τηλ.: +355 4 2277510 Email : infoapp@app.gov.al www.app.gov.al	Blv. Gjergji Fishta, Pall. Shallvare, Tiranë Τηλ.: +355 4 2251001 Fax: +355 4 2250970 Email : info@aida.gov.al www.aida.gov.al

<u>Αλβανικό Ταμείο Ανάπτυξης</u> Fondi Shqiptar i Zhvillimit	<u>Αρχή Εποπτείας – Ελέγχου</u> <u>Ασφαλιστικής Αγοράς</u> Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare
Rruga "Sami Frasherit", Nr 10 Tirane - Albania Τηλ.: +355 4 235597/8 Τηλ./Fax: +355 4 234885 Email: adf@albaniandf.org www.albaniandf.org	Rr."Dora D'istria" street, No. 10, P.O. Box 8363, Tirana, Albania, Τηλ.: +355 4 2251355/6 Fax: +355 4 2250686 E-mail: amf@amf.gov.al www.amf.gov.al

<u>Χρηματιστήριο Τιράνων</u> Bursa e Tiranës SH.A.	<u>Οργανισμός Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας</u> Agjencia e Kërkimit, Teknologjisë dhe Inovacionit
Rruga "Dora d' Istria", Nr.2, Kutia Postare Nr. 274/1, Tiranë, Albania Τηλ./Fax: +355 4 2265058 Email: tseinfo@abcom-al.com www.tse.com.al	Bulevardi "Zhan D'Ark", Nr. 23, Tiranë Τηλ.: +355 4 2222409 E-mail: info@akti.gov.al www.akti.gov.al

<u>Ρυθμιστική Αρχή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων</u> Autoriteti i Komunikimit Elektronike Postal	<u>Συνήγορος του Πολίτη</u> Avokati i Popullit
Rruga "Abdi Toptani", Godina Torre Drin, Kati IX, Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2259571 Fax: +355 4 2259106 E-mail: info@akep.al www.akep.al	Bulevardi "Zhan D'Ark", No. 2, Zip Code 1001, Tirana, Albania Τηλ.: +355 4 2380300/302, 2380333 Fax: +355 4 2379826, 2380315 E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al www.avokatipopullit.gov.al

<p><u>Αρχή Λιμένα Δυρραχίου</u> Autoriteti Portual Durres</p>	<p><u>Αρχή Λιμένα Αγ. Σαράντα</u> SH.A. Porti Detar Sarande</p>
<p>Rruga Tregtare Lagjja nr 1, Durres, Albania Τηλ.: +355 52222028 E-mail: info@apdurres.com.al www.apdurres.com.al</p>	<p>Τηλ: + 355 85224475, 85 222235 Fax: +355 85225542 Email: info@portisarande.com.al www.portisarande.com.al/</p>
<p><u>Αρχή Λιμένα Σεντζίν</u> Porti Detar Shengjin SH.A.</p>	<p><u>Αρχή Λιμένα Αυλώνας</u> Porti Detar Vlorë SH.A.</p>
<p>Lezhe, Albania Τηλ/Fax: +355 28122201 Κινητό: 00355 69 2080556,682095553 E-mail: zgjoka@portofshengjin.com www.portishengjin.com/</p>	<p>Lagjja "Pavarësia" Skelë, Vlorë Τηλ. / Fax: +355 33409700 E-Mail: info@portivlore.com www.portivlore.com</p>

Σημαντικότερες Επιχειρηματικές Ενώσεις - Κλαδικοί Φορείς Αλβανίας

**HELLENIC BUSINESS ASSOCIATION OF ALBANIA (HBAA)
ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ (ΕΕΕΑ)**

Rr. "Deshmoret e 4 Shkurtit", Sky Tower

Tirana – Albania

Tel./ Fax : +355 4 22 59 000

E-mail : contact@hbaa.al

Website: <http://www.hbaa.al/>

Members List: http://www.hbaa.al/index.php?option=com_content&view=article&id=63&Itemid=60

**FOREIGN INVESTORS ASSOCIATION OF ALBANIA (FIAA)
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ**

Str. "Themistokli Ghermenj", Pall. "Pegasso", kati 2 (Perballe Ambasades Rumune)

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2225553, Mob.: +355 0682055818, +355 0692034469

E-mail: fiaalb@albaniaonline.net

Website: www.fiaalbania.com

Members List: http://www.fiaalbania.com/index.php?option=com_members

**KONFINDUSTRIA SHQIPTARE
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ**

Ismail Qemali Street, Ap. Fratari, No. 30

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2272290

Κινητό : +355 693636884

Fax: +355 4 2250269

E-mail: f.affairs@konfindustria.org.al; info@konfindustria.org.al

president@konfindustria.org.al

www.konfindustria.org.al

BIZNESALBANIA

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. Ismail Qemali, Vila 31, ish-Blloku

Tirana – Albania

Tel./Fax: +355 4 2226280, 2280222, 2235237

Email: info@biznesalbania.org.al

<http://www.biznesalbania.org.al>

Members List: http://www.biznesalbania.org.al/?page_id=28

ALBANIAN ASSOCIATION OF BANKS

ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Bulevardi Dëshmorët e Kombit, Kullat Binjake, Kulla 1, Kati 6-të, A3

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2280371-2

Fax: +355 4 2280359

E-mail: secretariat@aab-al.org

Website: <http://www.aab.al>

Members List: <http://www.aab.al/eng/anetaret.asp>

ALBANIAN CONSTRUCTORS ASSOCIATION

ΕΝΩΣΗ ΑΛΒΑΝΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΩΝ

Bldv. Zhan Dark, Kulla 2, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2269956-7

Tel./Fax: +355 4 2269956, Mob.: +355 692090036

E-mail: maksmuci@gmail.com; info.shnsh@gmail.com; info@edilal.com;

ALBANIAN ASSOCIATION OF MECHANICAL ENGINEERS

ΕΝΩΣΗ ΑΛΒΑΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Tirana – Albania

Tel./Fax: +355 4 2225650, Mob.: +355 662032608

E-mail: info@ace.al

www.ace.al

ALBANIA ENERGY ASSOCIATION

ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

P.O. Box 2424/1, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 4517260, Mobile: +355 672043806

E-mail: info@aea-al.org

www.aea-al.org

ALBANIAN TOURISM ASSOCIATION

ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Rr. Andon Zak Cajupi, P.20/4, KATI 1, Nr. 4

Tirana – Albania

Tel./Fax: +355 4 2400433, Mob.: +355 0694035153

Email : ata@ata.org.al

www.ata.org.al

ALBANIAN INSURANCE BUREAU

ΕΝΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. "Gjergj Fishta", Pall. Edil-Al-It, Kati Il-te

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 22254033, 22267221

Fax: +355 4 22267221

E-mail: dritankastrati@insurers-al.org; bshs@insurers-al.org

www.insurers-al.org

DHOMA E FASONISTEVE TE SHQIPERISE

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΑΣΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr Ismail Qemali, Pallati 34/1; Ap2/3, Tirana – Albania

Τηλ./Fax: +355 4 2238084

E-mail: chamber_facon.albania@yahoo.com

<http://albania-textile.com/cfa.html>

Members List: <http://albania-textile.com/anetaret.html>

SHOQATA KOMBETARE E TRANSPORTESVE NDERKOMBETARE RRUGORE “ANALTIR”

ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΕΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ “ANALTIR”

Sheshi “Avni Rustemi” Rr.“Xhorxhi Martin” Pall. 9 katesh, K.2

Tirana – Albania

Τηλ./Fax: +355 4 2230503

E-mail: info@analtir.org.al

www.analtir.org.al

ALBANIAN AGROBUSINESS COUNCIL, KASH
ΕΝΩΣΗ - ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. Mine Peza, Pall.87/3, Hyrja 1, Kati I

Tiranë - Albania

Τηλ./ Fax : +355 4 2229445

E-mail : info@kash.org.al; kashtirana@gmail.com

<http://www.kash.org.al>

Members List: <http://www.kash.org.al/nationalorganization.php>

Ιστότοπος με πληροφορίες για τον αγροτικό τομέα στην Αλβανία: <http://www.albania-agroweb.net>

ASSOCIATION AND BUSINESS MANAGEMENT CENTER / ABMC
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ

Rr. Mine Peza, Pall.87/3, Hyrja 1, Kati I, Tiranë - Albania

Τηλ./ Fax : +355 4 2259195

E-mail : abmc@abmc.org.al

Website: <http://abmc.org.al/blog/>

Members List: http://abmc.org.al/blog/?page_id=7

Ιστότοπος στην ελληνική γλώσσα: <http://abmc.org.al/greek/>

TREGU AGRO-USHQIMOR
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΟΠΩΡΟΛΑΧΑΝΙΚΩΝ ΤΙΡΑΝΩΝ

κ. Gentian Lula, Δ/ντης Προμηθειών

Κινητό: 00355 68-90-797-12

E-mail: info@tregushqimor.al

www.tregushqimor.al

LIVESTOCK ENTREPRENEURS ASSOCIATION OF ALBANIA
ΕΝΩΣΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. Brigada VII, P. 11, Shk. 1, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2252732, Mob.: ++355 0682054905

00355 68 20 00 716, 68 20 00 726, 682158145

E-mail: lea@albmail.com

PROFESSIONAL BUSINESSWOMEN & HANDICRAFTERS ASSOCIATION OF ALBANIA
ΕΝΩΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr.Bogdani, pallati 10 katesh"4 Bimo",kati 7, ap.45, Tirana – Albania

Τηλ./Fax: ++355 4 2235726, Mob.: ++355 0682071640

E-mail: info.shqpaz@yahoo.com; fluturaxhabija@yahoo.com;

Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

**ΕΝΩΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ
UNION OF CHAMBERS OF COMMERCE & INDUSTRY OF ALBANIA
BASHKIMI I DHOMAVE TE TREGTISE & INDUSTRISE SE SHQIPERISE**

Bldv. Zhan D' Ark Nr. 23, Tirana, ALBANIA

Τηλ./Fax : +355 42247105, 2222934

Email : info@uccial.al; ilir.zhilla@uccial.al;

Web: <http://uccial.al/en/>

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΙΡΑΝΩΝ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY TIRANA
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE TIRANE**

Pallati I Kultures, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 45 800932, 45800935

Email: info@cci.al; kabineti@cci.al; sekretaria@cci.al;

Web: <http://www.cci.al/>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΣΚΟΔΡΑΣ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY SHKODER
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE SHKODER

Lagj.V. Shanto, Rr.Kinema Verore, 1, Shkodra, ALBANIA

Τηλ. : +355 22243656/2460, Fax : +355 22243656

Email: info@cci-shkodra.org; elida.boshnjaku@cci-shkodra.org;

Web: <http://www.cci-shkodra.org>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY DURRES
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE DURRES

Rr. skenderbej, QBCrystal tower, kutia postare 220, Durres, ALBANIA

Τηλ. : +355 52224440, Fax : +355 5222199

Email: info@ccidr.al

Web: <http://www.ccidr.al>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΡΥΤΣΑΣ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY KORCE
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE KORCE

Blloku "Demokracia", P.2/6, Korca, ALBANIA

Τηλ.: +355 82242457, Fax : +355 82242457

Email: dhti_korce@yahoo.com ; ilirselenica@gmail.com

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΙΕΡΙ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY FIER
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE FIER

Lagjia "Apollonia" Rr. Rauf Nallbani, Fier, ALBANIA

Τηλ.: +355 38821596, Fax : +355 34223209

Email: ccigarkufier@yahoo.com; cobo_telecom@yahoo.com;

Web: <http://www.ccifier.gov.al>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΜΠΑΣΑΝ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY ELBASAN
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE ELBASAN

Prane Keshillit te Rrethit, Elbasan, ALBANIA

Τηλ./Fax : +355 54255490/2477, Fax : +355 54252030

Email: cciel@albmail.com

Web: <http://www.ccielb.org>

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΠΕΡΑΤΙ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY BERAT
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE BERAT**

Keshillit te Rrethit, Berat, ALBANIA

Τηλ./Fax : +355 32232249

Email: cciberat@yahoo.com

Web: <http://www.cciberat.com>

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΥΛΩΝΑΣ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY VLORE
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE VLORE**

Pallati i Kultures, Vlora, ALBANIA

Τηλ./Fax : +355 33225737

Email: ccivlore@gmail.com;

ΤΜΗΜΑ ΑΓΙΩΝ ΣΑΡΑΝΤΑ

Τηλ./Fax : +355 85226505

Email : e.isufi@ccivlora.com

Web: <http://www.ccivlora.org>

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY GJIROKASTER
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE GJIROKASTER**

Rr. Nacionale 55, Gjirokaster, ALBANIA

Τηλ./Fax : +355 84263707

Email: e.diamanti@ccigjirokaster.com; ediamanti@gmail.com;

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΕΖΑΣ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY LEZHE
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE LEZHE**

Sheshi Skenderbej, Lezhe, ALBANIA

Τηλ/Fax : +355 21252332

Τηλ/ Fax: +355 21252332/ 0+355 21252235

Email: dhti_lezhe@yahoo.com

Web: <http://www.cci-lezhe.al>

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΝΤΙΜΠΕΡ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY DIBER
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE DIBER**

Τηλ/Fax : +355 21284240

Email: ilirbulku63@yahoo.com

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΥΚΕΣ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY KUKES
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE KUKES

Τηλ/Fax: +355 24222574

Email: kureg.cci.sec@gmail.com

Στοιχεία Επικοινωνίας:

Πρεσβεία της Ελλάδος στα Τίρανα

Δ/ση: Rruga Frederik Shiroka, Nr. 3, Tirana
Τηλ.: +355 4 2274668
Φαξ: +355 4 2234290
E-mail: gremb.tir@mfa.gr
Ιστοσελίδα: www.mfa.gr/tirana

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων Πρεσβείας της Ελλάδος στα Τίρανα

Δ/ση: Rruga Ibrahim Rrugova, Nr. 5, Sky Tower,
Tirana
Τηλ.: +355 4 2228980, 2247323
Φαξ: +355 4 2228979
E-mail: ecocom-tirana@mfa.gr
Ιστοσελίδα: www.agora.mfa.gr/al51